

ΕΤΟΣ
15^ο

ΦΥΛΛΟ 161

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

2023

Ο ΡΥΘΜΟΣ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

16^ο Πανελλήνιο
Επιστημονικό &
Επαγγελματικό
Νοσηλευτικό
Συνέδριο Ε.Ν.Ε.

Συμμετοχή της Ε.Ν.Ε. στην
ημερίδα του Εθνικού Κέντρου
Δημόσιας Διοίκησης &
Αυτοδιοίκησης: «Κοινωνική
Πολιτική – Ε.Κ.Δ.Δ.Α.: Η
Επιμόρφωση στην Υπηρεσία
των Πολιτών»

Νοσηλευτική Ημερίδα
για την Παγκόσμια Ημέρα
κατά του Καρκίνου 2023:
«Οι Νοσηλευτές Ογκολογίας,
πρωταγωνιστούν στις
επιστημονικές εξελίξεις
για τη φροντίδα των
ογκολογικών ασθενών»

Αθρόα η συμμετοχή των
Νοσηλευτών στην 4^η
Νοσηλευτική Ημερίδα του Γ.Ν.Α.
«ΚΟΡΓΙΑΛΕΝΕΙΟ – ΜΠΕΝΑΚΕΙΟ»,
Ε.Ε.Σ.: «Ιχνηλατώντας την
πορεία της πανδημίας
COVID- 19 στο Ε.Σ.Υ.»

Συμμετοχή της Ε.Ν.Ε. στην
εκδήλωση της Μονάδας
Προσβασιμότητας του
Πανεπιστημίου Ιωαννίνων:
«Αθλητισμός & ΑμΕΑ»

4^η Πανελλαδική
Εθελοντική
Αιμοδοσία: Οι
Νοσηλευτές
«ΑΙΜΟΔΟΤΟΥΝ»
το Εθνικό
Σύστημα Υγείας

Διεξαγωγή
επιμορφωτικού
σεμιναρίου από το 1^ο
Περιφερειακό Τμήμα
Αττικής & Νήσων
Αιγαίου της Ε.Ν.Ε.

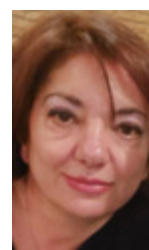
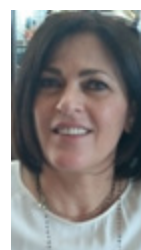
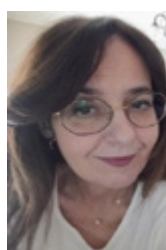
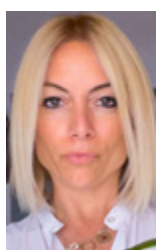
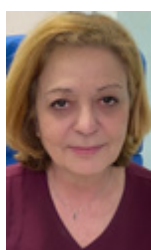
Υλοποίηση του
Προγράμματος «Αγωγή
Υγείας μέσω του
Σχολείου, της
Οικογένειας, της
Κοινότητας – Πρώτες
Βοήθειες», στο 4^ο
Γυμνάσιο Πρέβεζας,
στο 2^ο Γ.Ε.Λ.
Βριλησίων, στο Γ.Ε.Λ.
Αμύνταιου, στο 2^ο
Δημοτικό Σχολείο
Αμύνταιου, σε
Δημοτικά Σχολεία του
Δήμου Παπάγου και
στις Γραμματείες
Ποιότητας Ζωής και
Εθελοντισμού και
Ατόμων με Αναπηρία
της Νέας Δημοκρατίας

Ο Καθηγητής Φυσιολογίας/Παθοφυσιολογίας, της Σχολής Επιστημών Υγείας, του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, κ. Θεόδωρος Ξάνθος «δίνει» Ρυθμό στην Υγεία και αρθρογραφεί για την αξία της Νοσηλευτικής Ηγεσίας

Οι Νοσηλευτές «δίνουν» Ρυθμό στην Υγεία:

Παγκόσμια Ημέρα Υγείας – Παγκόσμια Ημέρα Ενημέρωσης για τον Αυτισμό – Παγκόσμια Ημέρα Αιμορροφιλίας – Παγκόσμια Ημέρα κατά της νόσου Πάρκινσον – Παγκόσμια Ημέρα για την Ασφάλεια & Υγεία στην Εργασία – Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Εμβολιασμών

Ο ΡΥΘΜΟΣ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ
ΕΝΩΣΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

Βασιλίσσης Σοφίας 47
Τ.Κ. 106 76 Αθήνα,
Τηλ.: 210 3648044
e-mail: info@enne.gr

www.enne.gr

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Δημήτριος Σκουτέλης / Πρόεδρος Δ.Σ. Ε.Ν.Ε.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Τζαννής Πολυκανδριώτης

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Απόστολος Κωτσής / Αντιπρόεδρος Α' Δ.Σ. Ε.Ν.Ε.
Γεώργιος Μπαλιόζογλου / Αντιπρόεδρος Β' Δ.Σ. Ε.Ν.Ε.
Τζαννής Πολυκανδριώτης / Γενικός Γραμματέας Δ.Σ. Ε.Ν.Ε.
Κωνσταντία Μπελαλή / Αναπληρωτής Γραμματέας Δ.Σ. Ε.Ν.Ε.
Λάμπρος Μπίζας / Ταμίας Δ.Σ. Ε.Ν.Ε.
Γεώργιος Αβραμίδης / Οργανωτικός Γραμματέας Δ.Σ. Ε.Ν.Ε.

Μέλη:

Γεώργιος Κούρτης
Γεώργιος Αρβανίτης
Ευτυχία Πάγκου
Παναγιώτης Κοσκινάς
Μαρία Κωστίκου
Μιχαήλ Μαντζανάς
Ευάγγελος Ναλμπάντης
Σταύρος Πανόπουλος

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

Γεώργιος Αβραμίδης

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑΣ

www.enne.gr
Γιάννης Μπατής

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

Δημήτριος Σκουτέλης

ΕΚΤΥΠΩΣΗ - ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ

POWER GRAPHICS
Αγνώστων Ηρώων 101, Ν. Ιωνία
Τηλ.: 210 2717979
e-mail: info@powergraphics.gr

Τα ενυπόγραφα άρθρα
απηχούν τις απόψεις του υπογράφοντος
και δεν εκφράζουν υποχρεωτικά την εφημερίδα.
Χειρόγραφα, δημοσιευμένα ή μη,
δεν επιστρέφονται.
Απαγορεύεται η ανατύπωση
ή εκμετάλλευση μέρους
ή όλου του κειμένου χωρίς
την έγγραφη άδεια του εκδότη.

A

**Υπουργείο Εσωτερικών: Διενέργεια
της αξιολόγησης του προσωπικού του
Δημόσιου Τομέα για την αξιολογική
περίοδο 2022**

σελ. 03

B

**Διευκρινίσεις επί της εγκυκλίου
ΔΙΔΑΔ/Φ.31.72/3195/οικ.5363/28-
03-2023: «Υπηρεσιακή Κατάσταση
Υπαλλήλων»**

σελ. 03

Γ

**ΦΕΚ 2611/21-04-2023: Καθορισμός
επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής
εργασίας**

σελ. 04

Δ

**Άδεια συμμετοχής σε Υβριδικό
Συνέδριο**

σελ. 08

E

**Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής
Εκπαίδευσης Κατάρτισης Δια Βίου
Μάθησης & Νεολαίας: Έναρξη
λειτουργίας Μητρώου Εκπαιδευτών
Επαγγελματικής Κατάρτισης Ι.Ε.Κ. –
Ε.Σ.Κ.**

σελ. 09

ΣΤ

**Ενημέρωση μελών Ε.Ν.Ε. για την
υποβολή αιτήσεων για την είσοδο
μελών της Ε.Ν.Ε. στο Στρατιωτικό
Πρατήριο (Π.Ο.Ν.) του Πολεμικού
Ναυτικού (Αθήνα)**

σελ. 09

Z

**Εκπρωτικές πολιτικές για τα μέλη της
Ε.Ν.Ε.**

σελ. 09

A

Υπουργείο Εσωτερικών: Διενέργεια της αξιολόγησης του προσωπικού του Δημόσιου Τομέα για την αξιολογική περίοδο 2022

Καθορισμός των επιμέρους χρονικών διαστημάτων της αξιολόγησης προσωπικού

Από 1/3/2023 έως 28/4/2023 η οικεία Διεύθυνση Διοικητικού/ Προσωπικού εκτελεί τις απαραίτητες κατά λόγο αρμοδιότητας ενέργειες για την έναρξη της συμπλήρωσης των εκθέσεων αξιολόγησης.

Από 2/5/2023 έως 19/5/2023 ο Αξιολογούμενος ολοκληρώνει τη συμπλήρωση της έκθεσης αξιολόγησης κατά το σκέλος που τον αφορά και την υποβάλλει.

Από 22/5/2023 έως 28/8/2023 ο Αξιολογητής Α' προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για τη διενέργεια της Συμβουλευτικής Συνέντευξης και ολοκληρώνει τη συμπλήρωση της έκθεσης αξιολόγησης κατά το σκέλος που τον αφορά. Ειδικότερα, κατά το ανωτέρω χρονικό διάστημα:

Από 22/5/2023 έως 30/6/2023 ο Αξιολογητής Α' διενεργεί τη Συμβουλευτική Συνέντευξη, συμπληρώνει τα Βασικά Σημεία της Συνέντευξης στη φόρμα αξιολόγησης και την υποβάλλει.

Από 3/7/2023 έως 9/7/2023 ο Αξιολογούμενος υποβάλλει τυχόν Απόψεις – Αντιρρήσεις επί της Συμβουλευτικής Συνέντευξης και την υποβάλλει.

Από 10/7/2023 έως 28/8/2023 ο Αξιολογητής Α' συμπληρώνει τη βαθμολογία στη φόρμα αξιολόγησης και την υποβάλλει.

Από 29/8/2023 έως 25/9/2023 ο Αξιολογητής Β' ολοκληρώνει τη συμπλήρωση της έκθεσης αξιολόγησης κατά το σκέλος που τον αφορά και την υποβάλλει.

Από 26/9/2023 έως 31/10/2023 η οικεία Διεύθυνση Διοικητικού / Προσωπικού διενεργεί τον έλεγχο εγκυρότητας των εκθέσεων αξιολόγησης και προβαίνει στην καταχώριση των χειρόγραφων εκθέσεων αξιολόγησης.

Αναλυτικά η εγκύκλιος:

http://enne.gr/wp-content/uploads/2023/03/272500728_619146MTL6.pdf

Αναλυτικά η ανακοίνωση του Υπουργείου Εσωτερικών: Διενέργεια της αξιολόγησης του προσωπικού του δημοσίου τομέα για την αξιολογική περίοδο του έτους 2022: <https://www.ypes.gr/dienergeia-tis-axiologisis-tou-prosopikou-tou-dimosiou-tomea-gia-tin-axiologiki-periodo-tou-etous-2022-kathorismos-epimerous-chronikon-diastimato-n-axiologisis-proetoimasia-axiologiseon-apo-tis-dief/>

B

Διευκρινίσεις επί της εγκυκλίου ΔΙΔΑΔ/Φ.31.72/3195/ οικ.5363/28-03-2023: «Υπηρεσιακή Κατάσταση Υπαλλήλων»

Η Ε.Ν.Ε. ενόψει της δημοσίευσης της υπ' αριθμ. ΔΙΔΑΔ/Φ.31.72/3195/ οικ.5363/28-03-2023 Εγκυκλίου της Γενικής Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα με θέμα: «Υπηρεσιακή Κατάσταση υπαλλήλων», απέστειλε σχετικό έγγραφο, προς το Υπουργείο Εσωτερικών, ώστε να εκδοθεί νεότερη διευκρινιστική Εγκύκλιος, η οποία θα τελεεί σε πλήρη αρμονία με τις αποφάσεις του ΣτΕ.

Αναλυτικά το περιεχόμενο:

1. Ενόψει της δημοσίευσης της υπ' αριθμ. ΔΙΔΑΔ/Φ.31.72/3195/ οικ.5363/28-03-2023 Εγκυκλίου της Γενικής Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού Δημόσιου Τομέα με θέμα «Υπηρεσιακή Κατάσταση υπαλλήλων», δυνάμει της οποίας επιχειρείται η εμπέδωση ενός γενικού προβαδίσματος υπέρ των υπαλλήλων της κατηγορίας ΠΕ έναντι των υπαλλήλων της κατηγορίας ΤΕ, χωρούν οι ακόλουθες σκέψεις ειδικώς εν σχέσει με τις νοσηλευτικές υπηρεσίες των δημόσιων νοσοκομείων.

2. Προσφάτως δημοσιεύτηκε η υπ' αριθμ. 1676/2022 Απόφαση του ΣτΕ επί αιτήσεως ακύρωσης, με την οποία ζητούνταν η ακύρωση του Οργανισμού δημόσιου νοσοκομείου κατά το μέρος που προβλέπει ότι στο Τμήμα Παρυσιατρικού Προσωπικού προΐσταται υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Φυσικοθεραπείας και, αν δεν υπάρχει τέτοιος υπάλληλος, υπάλληλος των κλάδων ΤΕ Ιατρικών Εργαστηρίων ή ΤΕ Ραδιολογίας-Ακτινολογίας ή ΤΕ Φυσικοθεραπείας ή ΤΕ Λογοθεραπείας ή ΤΕ Εργοθεραπείας.

Επί του ζητήματος τούτου το ΣτΕ έκρινε με τον πλέον κατηγορηματικό τρόπο, ότι με την παρ. 3 του άρθρου 23 του Νόμου 4272/2014, ο οποίος άρχισε να ισχύει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, προβλέφθηκε ότι «Η θέση προϊσταμένου των Τμημάτων Παρυσιατρικού

Προσωπικού των δημόσιων νοσηλευτικών ιδρυμάτων της χώρας δύναται να καταλαμβάνεται από όλους τους υπαλλήλους των κατηγοριών ΠΕ, ΤΕ των εν λόγω Τμημάτων κατόπιν συγκριτικής μεταξύ τους αξιολόγησης κατά τα οριζόμενα στο ν. 3528/2007».

Εξάλλου, με την παρ. 2 του άρθρου 26 του ίδιου νόμου ορίστηκε ότι «Μέχρι την πλήρη συμμόρφωση στον τρόπο επιλογής των προϊσταμένων στα δημόσια νοσοκομεία της χώρας, όπως αυτός θα καθορισθεί στους υπό κατάρτιση οργανισμούς αυτών, εφαρμόζονται τα κάτωθι: Για τις θέσεις ευθύνων όλων των οργανικών μονάδων των Νοσοκομείων του ΕΣΥ, για τις οποίες προβλέπεται να καταλαμβάνονται από υπαλλήλους των κατηγοριών ΠΕ και ΤΕ, ισχύει η διαζευκτική δυνατότητα επιλογής των προϊσταμένων αυτών». Με βάση τα παραπάνω, μετά την έναρξη ισχύος της παραπάνω διάταξης της παρ. 3 του άρθρου 23 του ν. 4272/2014, ο Οργανισμός, κατά το μέρος που αφορά την πληττόμενη ρύθμιση του άρθρου 18 αυτού, έπαυσε να ισχύει και αντικαταστάθηκε από την εν λόγω διάταξη.

Με βάση τα ανωτέρω πρόσφατα νομολογιακά πορίσματα του Συμβουλίου της Επικρατείας καθίσταται, πλέον, απόλυτα σαφές, ότι στα Τμήματα Παρυσιατρικού Προσωπικού όλων ανεξαιρέτως των δημοσίων νοσοκομείων της χώρας δύναται να προΐστανται όλοι οι υπάλληλοι ΠΕ και ΤΕ, άρα και οι υπηρετούντες Φυσικοθεραπευτές, ανεξαρτήτως τυχόν αντίθετης πρόβλεψης των οικείων οργανικών διατάξεων. Με άλλα λόγια το ΣτΕ όρισε με σαφήνεια, ότι η διάταξη του άρθρου 23 του Νόμου 4272/2014 αναμφίβολα υπερισχύει των κατά περίπτωση ισχυουσών οργανικών διατάξεων.

3. Η ίδια κατά τα ανωτέρω ερμηνευτική προσέγγιση προσήκει κατ' αναλογία και για τις διατάξεις του άρθρου 124 του Νόμου 4600/2019,

που ορίζουν ως εξής : «Τα άρθρα «ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ» των οργανισμών των νοσοκομείων του Ε.Σ.Υ. στο σημείο που αναφέρεται η περίπτωση της νοσηλευτικής υπηρεσίας αντικαθίστανται ως εξής:

«Στη Διεύθυνση, στους Τομείς και στα Τμήματα της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας προϊστανται υπάλληλοι των κλάδων ΠΕ Νοσηλευτικής ή ΤΕ Νοσηλευτικής, με εξαίρεση τα νοσηλευτικά τμήματα που καλύπτουν τα Μαιευτικά – Γυναικολογικά Τμήματα, στα οποία προϊστανται υπάλληλοι του κλάδου ΤΕ Μαιευτικής εκτός αν δεν υπάρχουν υπάλληλοι του κλάδου αυτού, οπότε προϊστανται υπάλληλοι του κλάδου ΤΕ Νοσηλευτικής».

Σε όσους Οργανισμούς υφίσταται η πρόβλεψη της κατάληψης των ανωτέρω θέσεων από υπαλλήλους του κλάδου ΔΕ Βοηθών Νοσηλευτικής όταν δεν υπάρχουν ή δεν επαρκούν οι υπάλληλοι των κλάδων ΠΕ Νοσηλευτικής ή ΤΕ Νοσηλευτικής, η πρόβλεψη αυτή καταργείται».

Όπως προκύπτει εκ των ανωτέρω, οι επίμαχες διατάξεις του άρθρου 124 του Νόμου 4600/2019 αντικαθιστούν τις οργανικές διατάξεις των νοσοκομείων προκειμένου περί του προσδιορισμού των υπαλλήλων που δύνανται να προϊστανται στις νοσηλευτικές υπηρεσίες. Με βάση, λοιπόν, την αναλογική εφαρμογή των πορισμάτων του Συμβουλίου της Επικρατείας, οι εν λόγω διατάξεις σαφώς υπερισχύουν των οικείων οργανικών διατάξεων. Κατ' ακριβολογία, δε, δεν τίθεται καν ζήτημα μεταξύ τους ιεράρχησης, αφού οι νομοθετικές διατάξεις αντικαθιστούν τις οικείες οργανικές.

4. Η ως άνω νομολογιακή εξέλιξη είναι εξαιρετικά σημαντική κατά το μέρος που αποκλείει δια το μέλλον φαινόμενα δυσμενούς διάκρισης σε βάρος υπαλλήλων, οφειλόμενα στον κλάδο και την κατηγορία. Κι αυτό γιατί η συγκεκριμένη απόφαση αναγκαστικώς αποτελεί εφεξής ερμηνευτικό οδηγό των οργανικών διατάξεων όλων των νοσοκομείων, υπαγορεύοντας την ισότιμη πρόσβαση στις θέσεις ευθύνης των υπαλλήλων αμφοτέρων των κατηγοριών ΠΕ και ΤΕ.

Είναι, δε, σαφές, ότι η κατά τα ανωτέρω ερμηνευτική προσέγγιση του Συμβουλίου της Επικρατείας σαφώς υπερισχύει οποιασδήποτε τυχόν αντίθετης τοιαύτης, που αποτυπώνεται σε κείμενο Εγκυκλίου.

5. Τέλος αξίζει να υπογραμμιστεί, ότι ενώ η πρόσφατη Εγκύκλιος του Υπουργείου Εσωτερικών μνημονεύει και επικαλείται την προγενέστερη ΔΙΔΑΔ/Φ.35.50/2412/οικ.21795/18-06-2018 δική του Εγκύκλιο, ωστόσο παραλείπει να αναφέρει ένα σημαντικό τμήμα αυτής, όπου ορίζονται τα ακόλουθα:

«...η πρόσφατη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, αναφερόμενη σε αδιάκριτη κατάργηση του προβαδίσματος των κατηγοριών και λαμβάνοντας υπ' όψη το γράμμα του άρθρου 97 του Υ.Κ. («Όπου από τις οικείες οργανικές διατάξεις επιτρέπεται η τοποθέτηση προϊσταμένου κατηγορίας που έπεται κατά το προβάδισμα δεν ισχύει το προβάδισμα των κατηγοριών»), δεν έχει την έννοια ότι η διαζευκτική διατύπωση των κατηγοριών στις οικείες διατάξεις (π.χ. ΠΕ, ΤΕ ή ΔΕ) ή ακόμη και η πρόβλεψη ως αποκλειστικής κατηγορίας για ορισμένη θέση ή θέσεις ευθύνης μιας κατώτερης με βάση τα οριζόμενα στο άρθρο 97 Υ.Κ. κατηγορίας συγκεκριμένου-ων κλάδου-ων/ειδικότητας-ων, αντιστρατεύεται τη ρύθμιση του άρθρου αυτού. Αντίθετα, η χρήση των διατυπώσεων αυτών εξακολουθεί να παραμένει δυνατή και εντός

των πλαισίων των εξουσιοδοτικών διατάξεων, ωστόσο, προκειμένου να συμμορφώνονται οι φορείς στην εν λόγω νομολογία, θα πρέπει:

α. να μην αξιοποιούν την εξαιρετική διατύπωση του άρθρου 97 περ. δ' του Υ.Κ. αδιακρίτως σε όλες τις περιπτώσεις θέσεων ευθύνης, δηλ. να περιορίζονται σε όσες περιπτώσεις μπορεί να τεκμηριωθεί η αναγκαιότητα και σκοπιμότητά της, και

β. να προκύπτει σχετική τεκμηρίωση, είτε από το σώμα της πράξης είτε από τα στοιχεία του φακέλου, ώστε να διασφαλίζεται ότι η εξαίρεση που υλοποιείται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 97 περ. δ' του Υ.Κ., δεν οδηγεί σε αδιάκριτη κατάργηση του προβαδίσματος των κατηγοριών, αλλά είναι πλήρως ευθυγραμμισμένη με την εξυπηρέτηση της αρχής της αποτελεσματικότητας της διοίκησης και εντός του πλαισίου των εξουσιοδοτικών διατάξεων.

Κατά τη σύνταξη των οργανισμών των δημοσίων υπηρεσιών και των Ν.Π.Δ.Δ., θα πρέπει επομένως να λαμβάνονται υπόψη κατ' αρχήν οι υπηρεσιακές ανάγκες σε συνδυασμό με την πρόβλεψη του προβαδίσματος των κατηγοριών του άρθρου 97 του Υ.Κ., με επιτρεπτή την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας της διοίκησης, στο πλαίσιο της οποίας δύναται η διοίκηση να ορίζει διαζευκτικά τις κατηγορίες ΠΕ, ΤΕ ή ΔΕ ή και να περιορίζει τις κατηγορίες και τους κλάδους από τους οποίους θα προέρχονται οι προϊστάμενοι των οργανικών μονάδων, προκειμένου να επιτυγχάνεται κατά τρόπο αποτελεσματικό η άσκηση των αρμοδιοτήτων των εν λόγω οργανικών μονάδων προς εξυπηρέτηση πρωτίστως του δημοσίου συμφέροντος, αλλά και λαμβάνοντας υπόψη το δικαίωμα των υπαλλήλων για υπηρεσιακή εξέλιξη. Σε κάθε περίπτωση, η αξιοποίηση της εξαιρετικής διατύπωσης του άρθρου 97 περ. δ' του Υ.Κ. δεν μπορεί να γίνεται αδιακρίτως και χωρίς τεκμηρίωση, η οποία θα προκύπτει είτε από το σώμα της πράξης είτε από τα στοιχεία του φακέλου...».

Αυτομάτως γίνεται αντιληπτό, ότι η προγενέστερη Εγκύκλιος του έτους 2018 προβαίνει σε μια ολοκληρωμένη ανάγνωση και κατανόηση του περιεχομένου των αποφάσεων του Συμβουλίου της Επικρατείας, αναδεικνύοντας τη δυνατότητα διαζευκτικής επιλογής μεταξύ των κατηγοριών ΠΕ και ΤΕ, υπό την προϋπόθεση της παράθεσης επαρκούς τεκμηρίωσης.

Την εξαιρετικά σημαντική αυτή παράμετρο παραβλέπει πλήρως η νεότερη Εγκύκλιος, πραγματοποιώντας μια εντελώς αποσπασματική προσέγγιση των νομολογιακών πορισμάτων του Συμβουλίου της Επικρατείας με αποτέλεσμα την δημιουργία εσφαλμένων εντυπώσεων.

Ως εκ τούτου αναμένουμε νεότερη διευκρινιστική Εγκύκλιο, που θα τελεί σε πλήρη αρμονία με τα προεκτεθέντα.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε.

Ο Πρόεδρος
Δημήτριος Σκουτέλης

Ο Γεν. Γραμματέας
Τζαννής Πολυκανδριώτης

ΦΕΚ 2611/21-04-2023: Καθορισμός επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας

ΔΕ	Χειριστών Ιατρικών Συσκευών	ΔΕ Χειριστών-Εμφανιστών Ακτινολογικών Εργαστηρίων	ΔΕ Χειριστών-Εμφανιστών Ακτινολογικών Εργαστηρίων	Ιατρική	Γ'
ΔΕ	Χειριστών-Εμφανιστών	ΔΕ Χειριστών-Εμφανιστών Ακτινολογικών Εργαστηρίων	ΔΕ Χειριστών-Εμφανιστών Ακτινολογικών Εργαστηρίων	Ιατρική	Γ'
ΔΕ	Βοηθών Ιατρικών και Βιολογικών Εργαστηρίων	ΔΕ Βοηθών Ιατρικών και Βιολογικών Εργαστηρίων	ΔΕ Βοηθών Ιατρικών και Βιολογικών Εργαστηρίων	Ιατρική	Γ'
ΔΕ	Παρασκευαστών	ΔΕ Βοηθών Ιατρικών και Βιολογικών Εργαστηρίων	ΔΕ Βοηθών Ιατρικών και Βιολογικών Εργαστηρίων	Ιατρική	Γ'
ΔΕ	Θερμαστών	ΔΕ Τεχνικού	ΔΕ Θερμαστών	Διοικητική-Τεχνική	Γ'
ΔΕ	Βοηθών Βρεφοκόμων	ΔΕ Βοηθών Βρεφονηπιοκόμων	ΔΕ Βοηθών Βρεφονηπιοκόμων	Νοσηλευτική / Διοικητική	Γ'
ΔΕ	Βρεφοκόμων-Παιδοκόμων	ΔΕ Βοηθών Βρεφονηπιοκόμων	ΔΕ Βοηθών Βρεφονηπιοκόμων	Νοσηλευτική / Διοικητική	Γ'
ΔΕ	Βοηθών Φαρμακείου	ΔΕ Βοηθών Φαρμακείου	ΔΕ Βοηθών Φαρμακείου	Ιατρική	Γ'
ΔΕ	Βοηθών Φυσικοθεραπείας	ΔΕ Βοηθών Φυσικοθεραπευτών	ΔΕ Βοηθών Φυσικοθεραπευτών	Ιατρική	Γ'
ΔΕ	Θερμοδραυλικών	ΔΕ Τεχνικού	ΔΕ Υδραυλικών	Διοικητική-Τεχνική	Γ'
ΔΕ	Υδραυλικών	ΔΕ Τεχνικού	ΔΕ Υδραυλικών	Διοικητική-Τεχνική	Γ'
ΔΕ	Κλιβανιστών-Αποστειρωτών-Απολυμαντών	ΔΕ Κλιβανιστών - Απολυμαντών - Αποστειρωτών	ΔΕ Κλιβανιστών - Απολυμαντών - Αποστειρωτών	Διοικητική-Τεχνική	Γ'
ΔΕ	Τεχνικών Ιατρικών Αερίων	ΔΕ Τεχνικού	ΔΕ Τεχνικών Ιατρικών Αερίων	Διοικητική-Τεχνική	Γ'
ΔΕ	Ψυκτικών	ΔΕ Τεχνικού	ΔΕ Ψυκτικών	Διοικητική-Τεχνική	Γ'
ΔΕ	Βοηθών Οδοντοτεχνιτών	ΔΕ Βοηθών Οδοντοτεχνιτών	ΔΕ Βοηθών Οδοντοτεχνιτών	Ιατρική	Γ'
ΥΕ	Εργατών	ΥΕ Εργατών Γενικών Καθόντων	ΥΕ Εργατών Γενικών Καθόντων	Διοικητική-Τεχνική	Γ'
ΥΕ	Καθαριστών	ΥΕ Προσωπικού Καθαριότητας Εσωτερικών Χώρων	ΥΕ Προσωπικού Καθαριότητας Μονάδων Υγείας	Διοικητική-Τεχνική	Γ'
ΤΕ	Εποπτών Δημόσιας Υγείας	ΤΕ Εποπτών Δημόσιας Υγείας	ΤΕ Εποπτών Δημόσιας Υγείας	Ιατρική	Δ'
ΤΕ	Εποπτών Δημόσιας Υγιεινής	ΤΕ Εποπτών Δημόσιας Υγείας	ΤΕ Εποπτών Δημόσιας Υγείας	Ιατρική	Δ'
ΥΕ	Πλυντών	ΥΕ Εργατών Ειδικών Καθόντων	ΥΕ Πλυντών-Σιδερωτών	Διοικητική-Τεχνική	Δ'
ΥΕ	Πρεσαδρόνων-Σιδερωτών	ΥΕ Εργατών Ειδικών Καθόντων	ΥΕ Πλυντών-Σιδερωτών	Διοικητική-Τεχνική	Δ'
ΥΕ	Ταξινομήν Ιματισμού	ΥΕ Εργατών Ειδικών Καθόντων	ΥΕ Ιματισμού	Διοικητική-Τεχνική	Δ'

ΤΕ, ΔΕ	Ηλεκτρονικών Τεχνικών	ΤΕ Τεχνολογικών Εφαρμογών, ΔΕ Τεχνικού	ΤΕ Αυτοματισμού ΤΕ Ηλεκτρολόγων Μηχανικών ΤΕ Ηλεκτρονικών ΤΕ Μηχανολόγων Μηχανικών ΤΕ Πολιτικών Μηχανικών ΤΕ Τεχνικού Ασφαλείας ΔΕ Ηλεκτρονικών	Διοικητική-Τεχνική	Ε'
ΔΕ	Ζαχαροπλαστών - Αρτοποιών	ΔΕ Προσωπικού Εστίασης	ΔΕ Προσωπικού Εστίασης	Διοικητική-Τεχνική	Ε'
ΔΕ	Συντηρητών Ανελαυστήρων	ΔΕ Τεχνικού	ΔΕ Αυτοματισμών ΔΕ Μηχανολόγων	Διοικητική-Τεχνική	Ε'
ΔΕ	Συντηρητών Αναπνευστικών Μηχανημάτων	ΔΕ Τεχνικού	ΔΕ Τεχνικών Ιατρικών Αερίων	Διοικητική-Τεχνική	Ε'
ΔΕ	Μαγειρών	ΔΕ Προσωπικού Εστίασης	ΔΕ Προσωπικού Μαγειρείων	Ιατρική / Διοικητική-Τεχνική	Ε'
ΥΕ	Βοηθών Μαγειρών	ΥΕ Προσωπικού Εστίασης	ΥΕ Προσωπικού Μαγειρείων	Διοικητική-Τεχνική	Ε'
ΥΕ	Τραπεζοκόμων-Σερβιτόρων	ΥΕ Προσωπικού Εστίασης	ΥΕ Τραπεζοκόμων ΥΕ Σερβιτόρων	Διοικητική-Τεχνική	Ε'
ΥΕ	Λαντζέρηδων	ΥΕ Προσωπικού Εστίασης	ΥΕ Πλυντών Σκευών Μαγειρείων	Διοικητική-Τεχνική	Ε'

2. Υπάλληλοι που απασχολούνται στα Πολυδύναμα Περιφερειακά Ιατρεία, τα Περιφερειακά Ιατρεία, τα Ειδικά Περιφερειακά Ιατρεία, τα Ειδικά Κέντρα Υγείας των Δ.Υ.ΠΕ. και στις Τοπικές Ομάδες Υγείας (Τ.Ο.Μ.Υ.).

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΚΛΑΔΟΙ/ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ (βάσει οργανικών διατάξεων)	ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ Π.Δ.85/2022 (232 Α')		ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ
		ΚΛΑΔΟΙ	ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ	
ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ	Νοσηλευτικής	ΠΕ, ΤΕ Νοσηλευτικής, ΔΕ Βοηθών Νοσηλευτών	ΠΕ, ΤΕ Νοσηλευτικής, ΔΕ Βοηθών Νοσηλευτών	Α'
ΔΕ	Αδελφών Νοσοκόμων	ΔΕ Βοηθών Νοσηλευτών	ΔΕ Βοηθών Νοσηλευτών	Α'
ΔΕ	Βοηθών Νοσηλευτικής	ΔΕ Βοηθών Νοσηλευτών	ΔΕ Βοηθών Νοσηλευτών	Α'
ΔΕ	Πρακτικών Νοσοκόμων	ΔΕ Βοηθών Νοσηλευτών	ΔΕ Βοηθών Νοσηλευτών	Α'
ΔΕ	Φυλάκων Ασθενών	ΥΕ Βοηθητικού Υγειονομικού Προσωπικού	ΥΕ Φυλάκων Ασθενών	Α'
ΔΕ	Βοηθών Ανααιθησιολόγων	ΔΕ Βοηθών Ανααιθησιολόγων	ΔΕ Βοηθών Ανααιθησιολόγων	Α'
ΥΕ	Νοσοκόμων	ΥΕ Βοηθητικού Υγειονομικού Προσωπικού	ΥΕ Βοηθών Νοσοκόμων-Φυλάκων Ασθενών	Α'
ΠΕ, ΤΕ	Μαιευτικής	ΠΕ, ΤΕ Μαιευτικής	ΠΕ, ΤΕ Μαιευτικής	Β'

ΠΕ, ΤΕ	Ραδιολογίας-Ακτινολογίας	ΠΕ, ΤΕ Βιοιατρικών Επιστημών	ΠΕ Ακτινολογίας-Ακτινοθεραπείας, ΤΕ Ραδιολογίας-Ακτινολογίας	Β'
ΠΕ	Ιατρών διαφόρων ειδικοτήτων που εντάσσονται στις ρυθμίσεις του κεφαλαίου Β του ν.4354/2015	ΠΕ Ιατρών διαφόρων ειδικοτήτων που εντάσσονται στις ρυθμίσεις του κεφαλαίου Β του ν.4354/2015	ΠΕ Ιατρών διαφόρων ειδικοτήτων που εντάσσονται στις ρυθμίσεις του κεφαλαίου Β του ν.4354/2015	Β'
ΠΕ	Οδοντιάτρων που εντάσσονται στις ρυθμίσεις του κεφαλαίου Β του ν.4354/2015	ΠΕ Οδοντιατρικής	ΠΕ Οδοντιάτρων	Β'
ΔΕ	Πληρωμάτων Ασθενόφρων	ΔΕ Πληρωμάτων Ασθενόφρων	ΔΕ Πληρωμάτων Ασθενόφρων	Β'
ΥΕ	Μεταφορέων Ασθενών	ΥΕ Βοηθητικού Υγειονομικού Προσωπικού	ΥΕ Μεταφορέων Ασθενών	Β'
ΥΕ	Βοηθών Θαλάμων	ΥΕ Βοηθητικού Υγειονομικού Προσωπικού	ΥΕ Βοηθών Θαλάμων	Β'
ΥΕ	Νεκροτόμων-Σαβανωτών-Αποτεφρωτών	ΥΕ Βοηθητικού Υγειονομικού Προσωπικού	ΥΕ Νεκροτόμων-Σαβανωτών-Αποτεφρωτών	Β'
ΠΕ, ΤΕ	Φυσικοθεραπευτών	ΠΕ, ΤΕ Φυσικοθεραπείας	ΠΕ, ΤΕ Φυσικοθεραπείας	Γ'
ΠΕ, ΤΕ	Επισκεπτών Υγείας	ΠΕ Κοινωνικής Υγείας, ΤΕ Επισκεπτών Υγείας	ΠΕ Κοινωνικής Υγείας, ΤΕ Επισκεπτών Υγείας	Γ'
ΠΕ, ΤΕ	Βιολόγων (Μοριακών Βιολόγων)	ΠΕ, ΤΕ Βιοιατρικών Επιστημών	ΠΕ, ΤΕ Βιολόγων	Γ'
ΠΕ	Βιολόγων (Μοριακών Βιολόγων)	ΠΕ Βιολόγων	ΠΕ Βιολόγων	Γ'
ΠΕ	Βιοχημικών (Χημικών)	ΠΕ Βιοχημικών ή ΠΕ Χημικών	ΠΕ Βιοχημικών ή ΠΕ Χημικών	Γ'
ΠΕ	Χημικών-Βιοχημικών-Βιολόγων	ΠΕ Χημικών ή ΠΕ Βιοχημικών ή ΠΕ Βιολόγων	ΠΕ Χημικών ή ΠΕ Βιοχημικών ή ΠΕ Βιολόγων	Γ'
ΠΕ	Φυσικών-Ακτινοφυσικής Ιατρικής	ΠΕ Ακτινοφυσικών	ΠΕ Ακτινοφυσικών	Γ'
ΤΕ	Τεχνολόγων Ιατρικών Εργαστηρίων	ΤΕ Βιοιατρικών Επιστημών	ΤΕ Ιατρικών Εργαστηρίων	Γ'
ΤΕ	Τεχνολόγων Ιατρικών και Βιολογικών Εργαστηρίων	ΤΕ Βιοιατρικών Επιστημών	ΤΕ Ιατρικών Εργαστηρίων	Γ'
ΤΕ	Τεχνολογίας Ιατρικών Οργάνων	ΤΕ Βιοιατρικής Τεχνολογίας	ΤΕ Τεχνολογίας Ιατρικών Οργάνων	Γ'
ΤΕ, ΔΕ	Ηλεκτροτεχνιτών	ΤΕ Τεχνολογικών Εφαρμογών, ΔΕ Τεχνικού	ΤΕ Ηλεκτρολόγων Μηχανικών ΔΕ Ηλεκτροτεχνιτών	Γ'
ΔΕ	Βοηθών Ιατρικών και Βιολογικών Εργαστηρίων	ΔΕ Βοηθών Ιατρικών και Βιολογικών Εργαστηρίων	ΔΕ Βοηθών Ιατρικών και Βιολογικών Εργαστηρίων	Γ'
ΔΕ	Παρασκευαστών	ΔΕ Βοηθών Ιατρικών και Βιολογικών Εργαστηρίων	ΔΕ Βοηθών Ιατρικών και Βιολογικών Εργαστηρίων	Γ'
ΔΕ	Βοηθών Ακτινολογικών Εργαστηρίων	ΔΕ Χειριστών-Εμφανιστών Ακτινολογικών Εργαστηρίων	ΔΕ Χειριστών-Εμφανιστών Ακτινολογικών Εργαστηρίων	Γ'
ΔΕ	Χειριστών Ιατρικών Συσκευών (Χειριστών-Εμφανιστών)	ΔΕ Χειριστών-Εμφανιστών Ακτινολογικών Εργαστηρίων	ΔΕ Χειριστών-Εμφανιστών Ακτινολογικών Εργαστηρίων	Γ'
ΔΕ	Θερμαστών	ΔΕ Τεχνικού	ΔΕ Θερμαστών	Γ'
ΔΕ	Ψυκτικών	ΔΕ Τεχνικού	ΔΕ Ψυκτικών	Γ'

ΥΕ	Καθαριστών	ΥΕ Προσωπικού Καθαριότητας Εσωτερικών Χώρων	ΥΕ Προσωπικού Καθαριότητας Μονάδων Υγείας	Γ'
ΤΕ, ΔΕ	Ηλεκτρονικών Τεχνικών	ΤΕ Τεχνολογικών Εφαρμογών, ΔΕ Τεχνικού	ΤΕ Αυτοματισμού ΤΕ Ηλεκτρολόγων Μηχανικών ΤΕ Ηλεκτρονικών ΤΕ Μηχανολόγων Μηχανικών ΤΕ Πολιτικών Μηχανικών ΤΕ Τεχνικού Ασφαλείας ΔΕ Ηλεκτρονικών	Ε'
ΔΕ	Μαγειρών	ΔΕ Προσωπικού Εστίασης	ΔΕ Προσωπικού Μαγειρείων	Ε'
ΥΕ	Βοηθών Μαγειρών	ΥΕ Προσωπικού Εστίασης	ΥΕ Προσωπικού Μαγειρείων	Ε'

3. Υπάλληλοι που απασχολούνται στην Κεντρική Υπηρεσία Υπουργείου Υγείας

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΚΛΑΔΟΙ/ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ (βάσει οργανικών διατάξεων)	ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ Π.Δ.85/2022 (232 Α')		ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ
		ΚΛΑΔΟΙ	ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ	
ΥΕ	Προσωπικού Καθαριότητας	ΥΕ Προσωπικού Καθαριότητας Εσωτερικών Χώρων	ΥΕ Προσωπικού Καθαριότητας Εσωτερικών Χώρων	Γ'

4. Υπάλληλοι που απασχολούνται στην Ανώνυμη Εταιρία Μονάδων Υγείας (Α.Ε.Μ.Υ. Α.Ε.)

Α. ΔΡΑΣΗ Προ.Κε. Κ.Α.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΚΛΑΔΟΙ/ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ (βάσει οργανικών διατάξεων)	ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ Π.Δ.85/2022 (232 Α')		ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ
		ΚΛΑΔΟΙ	ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ	
ΠΕ, ΤΕ	Νοσηλευτικής	ΠΕ, ΤΕ Νοσηλευτικής	ΠΕ, ΤΕ Νοσηλευτικής	Α'
ΠΕ	Ιατρών του άρθρου 61 του ν.4999/2022 (ΦΕΚ Α 225)	ΠΕ Ιατρών	ΠΕ Ιατρών	Β'
ΠΕ	Οδοντιάτρων του άρθρου 61 του ν.4999/2022 (ΦΕΚ Α 225)	ΠΕ Οδοντιατρικής	ΠΕ Οδοντιάτρων	Β'
ΠΕ, ΤΕ	Επισκεπτών Υγείας	ΠΕ, ΤΕ Επισκεπτών Υγείας	ΠΕ, ΤΕ Επισκεπτών Υγείας	Γ'
ΠΕ, ΤΕ	Κοινωνικών Λειτουργών	ΠΕ, ΤΕ Κοινωνικής Εργασίας	ΠΕ, ΤΕ Κοινωνικών Λειτουργών	Γ'
ΠΕ	Βιολόγων	ΠΕ Βιολόγων	ΠΕ Βιολόγων	Γ'
ΠΕ	Βιοχημικών	ΠΕ Βιοχημικών	ΠΕ Βιοχημικών	Γ'
ΠΕ	Φαρμακοποιών	ΠΕ Φαρμακευτικής	ΠΕ Φαρμακοποιών	Γ'
ΥΕ	Προσωπικού Καθαριότητας	ΥΕ Προσωπικού Καθαριότητας Εσωτερικών Χώρων	ΥΕ Προσωπικού Καθαριότητας Εσωτερικών Χώρων	Γ'
ΥΕ	Εργατών	ΥΕ Εργατών Γενικών Καθόντων	ΥΕ Εργατών Γενικών Καθόντων	Γ'

Β. Κέντρο Υγείας Αποκατάστασης Αποθεραπείας Κερατιάς «Κ.ΠΡΩΤΗΣ»

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΚΛΑΔΟΙ/ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ (βάσει οργανικών διατάξεων)	ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ Π.Δ.85/2022 (232 Α')		ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ
		ΚΛΑΔΟΙ	ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ	
ΠΕ, ΤΕ	Νοσηλευτικής	ΠΕ, ΤΕ Νοσηλευτικής	ΠΕ, ΤΕ Νοσηλευτικής	Γ'

ΠΕ	Οδοντίατρον που εντάσσονται στις ρυθμίσεις του κεφαλαίου Β του ν.4354/2015	ΠΕ Οδοντιατρικής	ΠΕ Οδοντίατρον	Γ'
ΠΕ	Φαρμακοποιών	ΠΕ Φαρμακευτικής	ΠΕ Φαρμακοποιών	Γ'
ΠΕ	Ψυχολόγων	ΠΕ Ψυχολόγων	ΠΕ Ψυχολόγων	Γ'
ΤΕ, ΔΕ	Παρασκευαστών	ΤΕ Βιοιατρικών Επιστημών, ΔΕ Βοηθών Ιατρικών και Βιολογικών Εργαστηρίων	ΤΕ Ιατρικών Εργαστηρίων, ΔΕ Βοηθών Ιατρικών και Βιολογικών Εργαστηρίων	Γ'
ΔΕ	Βοηθών Νοσηλευτών	ΔΕ Βοηθών Νοσηλευτών	ΔΕ Βοηθών Νοσηλευτών	Γ'
ΔΕ	Ειδικών Θεραπευτών	ΔΕ Ειδικών Θεραπευτών	ΔΕ Ειδικών Θεραπευτών	Γ'
ΥΕ	Προσωπικό Καθαριότητας	ΥΕ Προσωπικό Καθαριότητας Εσωτερικών Χώρων	ΥΕ Προσωπικό Καθαριότητας Μονάδων Υγείας	Γ'
ΠΕ	Κοινωνιολόγων	ΠΕ Κοινωνικών Επιστημών	ΠΕ Κοινωνιολόγων	Δ'
ΠΕ, ΤΕ	Κοινωνικών Λειτουργιών	ΠΕ, ΤΕ Κοινωνικής Εργασίας	ΠΕ, ΤΕ Κοινωνικών Λειτουργιών	Δ'

10. Υπάλληλοι που απασχολούνται στο Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕ.Θ.Ε.Α.)

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΚΛΑΔΟΙ/ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ (βάσει οργανικών διατάξεων)	ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ Π.Δ.85/2022 (232 Α')		ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ
		ΚΛΑΔΟΙ	ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ	
Εργαζόμενοι Κλάδου Θεραπείας				
ΠΕ, ΤΕ	Νοσηλευτών	ΠΕ, ΤΕ Νοσηλευτικής	ΠΕ, ΤΕ Νοσηλευτικής	Γ'
ΠΕ, ΤΕ	Εργοθεραπευτών	ΠΕ, ΤΕ Εργοθεραπείας	ΠΕ, ΤΕ Εργοθεραπείας	Γ'
ΠΕ	Ιατρών διαφόρων ειδικοτήτων που εντάσσονται στις ρυθμίσεις του κεφαλαίου Β του ν.4354/2015	ΠΕ Ιατρών διαφόρων ειδικοτήτων που εντάσσονται στις ρυθμίσεις του κεφαλαίου Β του ν.4354/2015	ΠΕ Ιατρών διαφόρων ειδικοτήτων που εντάσσονται στις ρυθμίσεις του κεφαλαίου Β του ν.4354/2015	Γ'
ΔΕ	Ειδικών Θεραπευτών	ΔΕ Ειδικών Θεραπευτών	ΔΕ Ειδικών Θεραπευτών	Γ'
ΠΕ, ΤΕ	Κοινωνικών Λειτουργιών	ΠΕ, ΤΕ Κοινωνικής Εργασίας	ΠΕ, ΤΕ Κοινωνικών Λειτουργιών	Δ'
ΠΕ, ΤΕ	Κοινωνικής Εργασίας	ΠΕ, ΤΕ Κοινωνικής Εργασίας	ΠΕ, ΤΕ Κοινωνικών Λειτουργιών	Δ'
ΠΕ	Συμβούλων Ψυχικής Υγείας	ΠΕ Συμβούλων Ψυχικής Υγείας	ΠΕ Συμβούλων Ψυχικής Υγείας	Δ'
ΠΕ	Ψυχολόγων	ΠΕ Ψυχολόγων	ΠΕ Ψυχολόγων	Δ'
ΠΕ	Κοινωνικής Διοίκησης	ΠΕ Κοινωνικής Επιστημών	ΠΕ Κοινωνικής Διοίκησης και Κοινωνικής Πολιτικής	Δ'
ΠΕ	Κοινωνικών Ανθρωπολόγων	ΠΕ Κοινωνικών Επιστημών	ΠΕ Κοινωνιολόγων	Δ'
ΠΕ	Κοινωνιολόγων	ΠΕ Κοινωνικών Επιστημών	ΠΕ Κοινωνιολόγων	Δ'
Εργαζόμενοι Παραγωγικών Μονάδων				
ΔΕ, ΥΕ	Ξυλοργάνων	ΔΕ, ΥΕ Τεχνικού	ΔΕ, ΥΕ Ξυλοργάνων	Ε'
ΔΕ	Βιβλιοδετών	ΔΕ Γραφικών Τεχνών/ΔΕ Σχεδιαστών	ΔΕ Βιβλιοδετών	Ε'
ΔΕ	Λιθογράφων Εκτυπωτών	ΔΕ Γραφικών Τεχνών	ΔΕ Λιθογράφων Εκτυπωτών	Ε'
ΔΕ	Τεχνιτών Κεραμικής	ΔΕ Καλλιτεχνικών Επαγγελματιών	ΔΕ Κεραμιστών	Ε'

11. Υπάλληλοι που απασχολούνται στον Εθνικό Οργανισμό Δημόσιας Υγείας (Ε.Ο.Δ.Υ.)

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΚΛΑΔΟΙ/ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ (βάσει οργανικών διατάξεων)	ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ Π.Δ.85/2022 (232 Α')		ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ
		ΚΛΑΔΟΙ	ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ	
ΠΕ, ΤΕ	Νοσηλευτικής	ΠΕ, ΤΕ Νοσηλευτικής	ΠΕ, ΤΕ Νοσηλευτικής	Γ'
ΠΕ	Ιατρικών Εργαστηρίων	ΠΕ Βιοιατρικών Επιστημών	ΠΕ Ιατρικών Εργαστηρίων	Γ'
ΠΕ	Ιατρών διαφόρων ειδικοτήτων που εντάσσονται στις ρυθμίσεις του κεφαλαίου Β του ν.4354/2015	ΠΕ Ιατρών διαφόρων ειδικοτήτων που εντάσσονται στις ρυθμίσεις του κεφαλαίου Β του ν.4354/2015	ΠΕ Ιατρών διαφόρων ειδικοτήτων που εντάσσονται στις ρυθμίσεις του κεφαλαίου Β του ν.4354/2015	Γ'
ΠΕ	Βιολόγων	ΠΕ Βιολόγων	ΠΕ Βιολόγων	Γ'
ΠΕ	Χημικών	ΠΕ Χημικών	ΠΕ Χημικών	Γ'
ΠΕ	Χημικών-Μηχανικών	ΠΕ Μηχανικών	ΠΕ Χημικών Μηχανικών	Γ'
ΤΕ	Τεχνολόγων Ιατρικών Επιστημών	ΤΕ Βιοιατρικών Επιστημών	ΤΕ Ιατρικών Εργαστηρίων	Γ'
ΔΕ	Παρασκευαστών	ΔΕ Βοηθών Ιατρικών και Βιολογικών Εργαστηρίων	ΔΕ Βοηθών Ιατρικών και Βιολογικών Εργαστηρίων	Γ'
ΔΕ	Βοηθών Νοσηλευτικής	ΔΕ Βοηθών Νοσηλευτών	ΔΕ Βοηθών Νοσηλευτών	Γ'
ΔΕ	Βοηθών Εργαστηρίων	ΔΕ Βοηθών Ιατρικών και Βιολογικών Εργαστηρίων	ΔΕ Βοηθών Ιατρικών και Βιολογικών Εργαστηρίων	Γ'
ΥΕ	Προσωπικό Καθαριότητας	ΥΕ Προσωπικό Καθαριότητας Εσωτερικών Χώρων	ΥΕ Προσωπικό Καθαριότητας Μονάδων Υγείας	Γ'
ΠΕ, ΤΕ	Επισκεπτών Υγείας	ΠΕ Κοινωνικής Υγείας, ΤΕ Επισκεπτών Υγείας	ΠΕ Κοινωνικής Υγείας, ΤΕ Επισκεπτών Υγείας	Ε'
ΠΕ, ΤΕ	Μαιευτικής	ΠΕ, ΤΕ Μαιευτικής	ΠΕ, ΤΕ Μαιευτικής	Ε'
ΤΕ	Επίδοτες Δημόσιας Υγείας	ΤΕ Επισπών Δημόσιας Υγείας	ΤΕ Επισπών Δημόσιας Υγείας	Ε'

13. Οι υπάλληλοι των κατηγοριών ΔΕ, ΥΕ της ειδικότητας «Φυλάκων-Νυχτοφυλάκων», καθώς επίσης και της κατηγορίας ΔΕ της ειδικότητας Προσωπικού Ασφαλείας, που απασχολούνται κατά πάγιο τρόπο αποκλειστικά σε κυλιόμενες νυχτερινές βάρδιες, εντάσσονται στην τρίτη κατηγορία επιδόματος.

Άρθρο 3
Γενικές Ρυθμίσεις

1. Το ανωτέρω επίδομα καταβάλλεται με την απαραίτητη προϋπόθεση ότι οι δικαιούχοι αυτού προσφέρουν υπηρεσία με πλήρη και αποκλειστική απασχόληση στους χώρους, στους κλάδους, στις ειδικότητες που δικαιολογούν την καταβολή του.

2. Σε περίπτωση απομάκρυνσης των υπαλλήλων, για οποιονδήποτε λόγο (όπως ενδεικτικά μετακίνηση, άποιαση, μετάταξη, μετάθεση, διάθεση) από τα καθήκοντα, τις θέσεις, τις συνθήκες εργασίας, οι οποίες δικαιολογούν τη χορήγηση του, διακόπτεται ισοχρόνως η καταβολή του με ευθύνη του οικείου προϊσταμένου.

3. Το ανωτέρω επίδομα δεν καταβάλλεται σε προσωπικό που ασκεί αποκλειστικά διοικητικές φύσεως καθήκοντα.

4. Σε περίπτωση που ανατίθενται στον υπάλληλο καθήκοντα άλλου κλάδου ή ειδικότητας σύμφωνα με το άρθρο 30 του ν. 3528/2007, και τα καθήκοντα αυτά δε δικαιολογούν την καταβολή του επιδόματος, το επίδομα παύει να καταβάλλεται, από την ανάληψη των νέων

καθηκόντων. Σε περίπτωση που στον υπάλληλο ανατίθεται η άσκηση καθηκόντων άλλου κλάδου ή ειδικότητας σύμφωνα με τις ίδιες διατάξεις και η άσκηση αυτών των καθηκόντων δικαιολογεί την καταβολή επιδόματος, το επίδομα καταβάλλεται για όσο χρόνο προβλέπεται η νόμιμη ανάθεση των καθηκόντων.

5. Σε περίπτωση μείωσης των ωρών εργασίας το επίδομα συμπεριλαμβάνεται στην αναλογική μείωση των αποδοχών του υπαλλήλου σύμφωνα με την παρ. 1Α του άρθρου 51 του ν. 3528/2007 και τις κείμενες διατάξεις.

6. Το επίδομα συνεχίζει να καταβάλλεται για όσο διάστημα οι δικαιούχοι υπάλληλοι τελούν σε θεσμοθετημένες άδειες (όπως ενδεικτικά κανονικές, ειδικές, άδειες υπηρεσιακής εκπαίδευσης, μικρής διάρκειας έως δύο (2) μηνών, διευκόλυνσης υπαλλήλων με οικογενειακές υποχρεώσεις, μητρότητας και ανατροφής παιδιού), σε βραχυχρόνια αναρωτική άδεια έως οκτώ (8) ημέρες κατ'έτος, καθώς και αναρωτική άδεια που χορηγείται από δημόσια νοσοκομεία, κέντρα υγείας του Δημοσίου, πανεπιστημιακές κλινικές, νοσηλευτικούς σχηματισμούς φορέων κοινωνικής ασφάλισης και ιδιωτικές κλινικές, εφόσον έχει προηγηθεί νοσηλεία σε αυτές, η οποία αποδεικνύεται με σχετικά παραστατικά (εισαγωγή, εξήγηση, σχετικές γνωματεύσεις).

7. Εάν ο υπάλληλος τελεί σε συνδικαλιστική άδεια, το επίδομα συνεχίζει να καταβάλλεται. Στις περιπτώσεις όμως που η συνδικαλιστική άδεια χορηγείται στους υπαλλήλους καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας τους ως

ΕΝΩΣΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

Άδεια συμμετοχής σε Υβριδικό Συνέδριο

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 59 του Δημοσιοϋπαλληλικού Κώδικα:

«Άδειες μικρής χρονικής διάρκειας χορηγούνται υποχρεωτικά, μετά από αίτηση τους, σε υπαλλήλους που μετέχουν σε διαγωνισμούς για να πάρουν υποτροφία ή να εισαχθούν στην Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης και στην Εθνική Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.) ή για να επιλεγούν για φοίτηση σε κύκλους μεταπτυχιακών σπουδών, σε αντικείμενα που ενδιαφέρουν την υπηρεσία.

Όμοιες άδειες μπορεί να χορηγούνται για συμμετοχή σε συνέδρια,

συνδιασκέψεις, σεμινάρια και κάθε είδους συναντήσεις επιστημονικού χαρακτήρα, στο εσωτερικό ή το εξωτερικό, εφόσον η συμμετοχή κρίνεται συμφέρουσα για την υπηρεσία.

Οι άδειες των προηγούμενων παραγράφων χορηγούνται από τον οικείο υπουργό ή τη διοίκηση του οικείου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, κατά περίπτωση, μετά από γνώμη του άμεσου προϊσταμένου του υπαλλήλου, με αποδοχές για όλο το χρόνο κατά τον οποίο υπάλληλος μετέχει στο διαγωνισμό ή τις λοιπές δραστηριότητες. Στο χρόνο αυτόν προστίθενται οι ημέρες που είναι αναγκαίες για τη μετάβαση και την επιστροφή του υπαλλήλου».

οικ.2/16519/0022/24.2.2012 (Β' 465) κοινή υπουργική απόφαση και κάθε άλλη υπουργική απόφαση που ρυθμίζει με διαφορετικό τρόπο τη χορήγηση επιδόματος επικοινωνίας και ανθυγιεινής εργασίας, β) κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη, ρήτρα ή όρος συλλογικής σύμβασης εργασίας, διαιτητικής απόφασης ή ατομικής σύμβασης εργασίας ή συμφωνίας, που ρυθμίζει με διαφορετικό τρόπο τη χορήγηση επιδόματος επικοινωνίας και ανθυγιεινής εργασίας.

13. Η απόφαση αυτή ισχύει από 1.1.2023.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 5 Απριλίου 2023

Οι Υπουργοί

Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομικών
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ

Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

Υγείας
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΛΕΥΡΗΣ

Αναπληρωτής Υπουργός Υγείας
ΑΣΗΜΙΝΑ ΓΚΑΚΙΑ

Με τις παραπάνω διατάξεις ο νομοθέτης καθιερώνει ρητώς την δυνατότητα ή άλλως το δικαίωμα υπέρ των υπαλλήλων για την χορήγηση άδειας για συμμετοχή σε συνέδριο ή λοιπές επιστημονικές εκδηλώσεις. Η εν λόγω άδεια είναι ειδική και δεν χαρακτηρίζεται ως εκπαιδευτική.

Το βασικό και συνάμα αποκλειστικό κριτήριο που τίθεται αναφορικά με την αξιολόγηση του αιτήματος για χορήγηση της συγκεκριμένης μορφής άδειας είναι το συμφέρον της υπηρεσίας από την συμμετοχή του υπαλλήλου στο συγκεκριμένο συνέδριο ή άλλης μορφής επιστημονική εκδήλωση.

Πέραν του κριτηρίου τούτου ουδεμία άλλη προϋπόθεση θεσπίζει ο νομοθέτης, ιδίως εν σχέσει με την χρονική στιγμή υποβολής της σχετικής αίτησης.

Υπογραμμίζεται, περαιτέρω, ότι ο νομοθέτης ουδολώς διακρίνει μεταξύ συνεδρίων που πραγματοποιούνται με φυσική παρουσία των συμμετεχόντων

και συνεδρίων που πραγματοποιούνται εξ' αποστάσεως, με την μέθοδο της τηλεδιάσκεψης των συμμετεχόντων.

Εφόσον, λοιπόν, ο νομοθέτης δεν εισάγει αντίστοιχη διάκριση, βασίμως υποστηρίζεται ότι η άδεια του άρθρου 59 παρ. 2 του Δημοσιοϋπαλληλικού Κώδικα δύναται κάλλιστα να χορηγείται και σε υπαλλήλους, προκειμένου περί της συμμετοχής τους σε συνέδριο που οργανώνεται και εκτυλίσσεται με την μέθοδο της τηλεδιάσκεψης, άνευ φυσικής παρουσίας των συμμετεχόντων.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε.

Ο Πρόεδρος
Δημήτριος Σκουτέλης

Ο Γεν. Γραμματέας
Τζαννής Πολυκανδριώτης

Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης Κατάρτισης Δια Βίου Μάθησης & Νεολαίας: Έναρξη λειτουργίας Μητρώου Εκπαιδευτών Επαγγελματικής Κατάρτισης Ι.Ε.Κ. – Ε.Σ.Κ.

Νέοι υποψήφιοι εκπαιδευτές έχουν τη δυνατότητα να υποβάλλουν αίτηση ένταξης στο Μητρώο Εκπαιδευτών Επαγγελματικής Κατάρτισης Ι.Ε.Κ. και Ε.Σ.Κ. της Γ.Γ.Ε.Ε.Κ.Δ.Β.Μ. & Ν.

Επίσης, τα ήδη ενταγμένα μέλη στο Μητρώο έχουν τη δυνατότητα να επικαιροποιήσουν την αίτησή τους και να προσθέσουν νέα δικαιολογητικά.

Έναρξη λειτουργίας του Μητρώου: Δευτέρα 20 Μαρτίου 2023, ώρα 13:00
Λήξη λειτουργίας του Μητρώου: Τρίτη 2 Μαΐου 2023, ώρα 12:00.

Αναλυτικά η ανακοίνωση: <http://www.gsae.edu.gr/el/news/1897-20-03-2023-enarxi-leitourgias-mitrouou-ekpaidefton-epaggelmatikis-katartisis-i-e-k-e-s-k>

Υποβολή αιτήσεων για την είσοδο μελών της Ε.Ν.Ε. στο Στρατιωτικό Πρατήριο (Π.Ο.Ν.) του Πολεμικού Ναυτικού (Αθήνα), <http://enne.gr/22197>

Σε ότι αφορά τις αιτήσεις έκδοσης δελτίου εισόδου για την Π.Ο.Ν., οι οποίες έχουν κατατεθεί μέχρι και το τέλος του 2022, έχουν παραληφθεί και προωθούνται σταδιακά στα μέλη της Ε.Ν.Ε.

Λόγω της μεγάλης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την έκδοση ειδικού δελτίου εισόδου των μελών της Ε.Ν.Ε. στο Στρατιωτικό Πρατήριο (Π.Ο.Ν.) του Πολεμικού Ναυτικού στην Αθήνα, η κατάθεση των αιτήσεων συνεχίζεται καθημερινά. Οι αιτήσεις συγκεντρώνονται στο τέλος κάθε μήνα και θα κατατίθενται στην Π.Ο.Ν., ώστε να υπάρχει συνεχιζόμενη ροή.

Για την αίτηση έκδοσης ατομικής κάρτας εισόδου απαιτούνται τα κάτωθι δικαιολογητικά:

α. Υπεύθυνη δήλωση Π.Ο.Ν. (<http://enne.gr/wp-content/uploads/2022/10/aitisi-pon.pdf>).

β. Δύο έγχρωμες φωτογραφίες ταυτότητας (3εκ. Χ 4 εκ.) του αιτούντος.

γ. Φωτοτυπία της αστυνομικής ταυτότητας του μέλους ή των μελών της οικογένειας.

δ. Βεβαίωση ανανέωσης εγγραφής Ε.Ν.Ε.

Τα προαναφερόμενα δικαιολογητικά κατατίθενται στη Γραμματεία της Ε.Ν.Ε. καθημερινά, είτε δια ζώσης, είτε ταχυδρομικώς, (Ταχ. Δ/νση: Βασιλίσσης Σοφίας 47, Τ.Κ.: 106 76 Αθήνα, 2^{ος} όροφος).

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε.

Ο Πρόεδρος
Δημήτριος Σκουτέλης

Ο Γεν. Γραμματέας
Τζαννής Πολυκανδριώτης

Ζ. Εκπτώτικές πολιτικές για τα μέλη της Ε.Ν.Ε.

α. Παροχή έκπτωσης 10% για αγορές σε είδη ορόφου από τις ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΥΠΕΡΑΓΟΡΕΣ ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ Α.Ε.Ε., <http://enne.gr/23256>

β. Είσοδος μελών της Ε.Ν.Ε. στο Στρατιωτικό Πρατήριο Θεσσαλονίκης: <http://enne.gr/18965>

γ. Παροχή έκπτωσης 20% για τις αγορές επιστημονικών συγγραμμάτων από τις Ιατρικές Εκδόσεις Λίτσας: <http://enne.gr/18909>

δ. Παροχή έκπτωσης 10% για τις αγορές επιστημονικών συγγραμμάτων από τις Επιστημονικές Εκδόσεις ΠΑΡΙΣΙΑΝΟΥ Α.Ε.: <http://enne.gr/18810>

ε. ΑΘΑΝ. ΠΑΠΑΠΟΣΤΟΛΟΥ και ΣΙΑ ΟΒΕΕ: Παροχή έκπτωση 25% στα μέλη της Ε.Ν.Ε. για αγορές προϊόντων, <http://enne.gr/23161>

στ. Ορθοπεδικά Ηπείρου – MemoShoes: Εκπτώσεις ορθοπεδικών προϊόντων για όλο το 2023, <http://enne.gr/23159>

16^ο Πανελλήνιο Επιστημονικό & Επαγγελματικό Νοσηλευτικό Συνέδριο Ε.Ν.Ε.

Αναλυτικές πληροφορίες: <https://enne2023.gr/>

16^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Καλαμάτα
17-20 Μαΐου 2023

Κυρίες και κύριοι, αγαπητοί συνάδελφοι,

Με ιδιαίτερη χαρά και τιμή, σας καλωσορίζω στο 16ο Πανελλήνιο Επιστημονικό & Επαγγελματικό Νοσηλευτικό Συνέδριο, το οποίο θα πραγματοποιηθεί στην καρδιά του Μεσσηνιακού κόλπου, στην φιλόξενη Καλαμάτα, από τις 17 έως τις 20 Μαΐου 2023.

Σε συνέχεια των προηγούμενων συνεδρίων μας, έτσι και φέτος, έχοντας ως κύριο μέλημά μας, την ολιστική και διεπιστημονική προσέγγιση όλων των νεότερων ερευνητικών δεδομένων στο χώρο της νοσηλευτικής επιστήμης και της υγείας, σχεδιάζουμε λεπτομερώς, μέσα από καινοτόμες πρακτικές, τόσο σε Οργανωτικό, όσο και σε Επιστημονικό επίπεδο, τη διεξαγωγή ενός πρωτοποριακού συνεδρίου, το οποίο θα μονοπωλήσει και πάλι το επιστημονικό ενδιαφέρον στο χώρο της υγείας.

Οι συμμετοχές των Νοσηλευτών, των Φοιτητών Νοσηλευτικής, των επαγγελματιών υγείας, των Υπηρεσιών Υγείας, των Φορέων Δημόσιας Διοίκησης, των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, των Ιδιωτικών Επιχειρήσεων Υγείας, των Διεθνών Φορέων Παροχής Υπηρεσιών Υγείας, αλλά και η συντριπτική παρουσία των Επιχειρήσεων Ιατροτεχνολογικού Εξοπλισμού και Προμήθειας Φαρμακευτικών Σκευασμάτων, έχουν δημιουργήσει ένα ιδιαίτερο πρόσφορο κλίμα, ανάπτυξης επιστημονικών γνώσεων και τεχνολογίας.

Οι εξαιρετικοί επιστήμονες και ακαδημαϊκοί από το χώρο της Υγείας, της Δημόσιας Διοίκησης, της Εκπαίδευσης, αλλά και οι διεθνούς εμβέλειας προσωπικότητες, θα αναγάγουν τη συμμετοχή στις εργασίες του Συνεδρίου, σε μια μοναδική εμπειρία διεπιστημονικής γνώσης και μάθησης.

Παράλληλα η αξιολογούμενη ιστορία της «Μασσαλίας του Μωριά», η εκκλησία των Αγίων Αποστόλων, τα Μνημεία, τα Μουσεία, το Φράγκικο Κάστρο, καθώς και η απaráμιλλη ομορφιά του Ταΰγετου, συμπληρώνουν το πολυσύνθετο 16ο Πανελλήνιο Επιστημονικό & Επαγγελματικό Νοσηλευτικό Συνέδριο και θέτουν τις βάσεις για την επιτυχημένη διεξαγωγή του.

Έχοντας ως εφελθέρια, τον καθολικό ενθουσιασμό αλλά και την προσημονία για την επίσημη συνάντηση των Νοσηλευτών της χώρας, σας προσκαλώ να συμμετέχετε και να συμβάλετε μέσα από το επιστημονικό σας έργο και την πολύτιμη κλινική εμπειρία σας, στην επιτυχή διεξαγωγή του μεγαλύτερου Συνεδρίου Νοσηλευτικής της χώρας.

Καλή ανάτμωση στην ιστορική και συνάμα μαγευτική Καλαμάτα.

Ο Πρόεδρος της Ένωσης Νοσηλευτών Ελλάδος
Δημήτριος Σκουτέλης

4

Καλαμάτα
17-20 Μαΐου 2023

16^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Αγαπητοί φίλοι και φίλες,

Με ιδιαίτερη τιμή και χαρά σας καλωσορίζουμε στο 16ο Πανελλήνιο Επιστημονικό & Επαγγελματικό Νοσηλευτικό Συνέδριο της Ένωσης Νοσηλευτών Ελλάδος που διεξάγεται από 17 έως 20 Μαΐου 2023, στην πανέμορφη πόλη της Καλαμάτας.

Σας υποδεχόμαστε σε μια συνάντηση επιστημονικής αναστήσης, προβληματισμού και ανταλλαγής απόψεων, γνώσεων, εμπειριών, σε μια πόλη που εγγυάται την άριστη οργάνωση του φετινού Συνεδρίου μας, καθώς και την ευχάριστη διαμονή.

Η ιστορία της Καλαμάτας ξεκινάει από τον Όμηρο, τις Φαρές, μια αρχαία πόλη, χτισμένη εκεί που βρίσκεται σήμερα το Φράγκικο κάστρο της. Ο Ισάκιος του Ταΰγετου και οι απέραντοι ασπιδόκρυστοι ελαιώνες που ακουμπούν στην ακτή μας ατέλειωτες παραλίες, ζωγραφίζουν με τα ομορφότερα χρώματα μια γοητευτική πολιτεία.

Το Πανελλήνιο Συνέδριό μας θα είναι ο καθρέπτης του επιστημονικού μας έργου, αλλά και ο δείκτης της συλλογικής μας διάθεσης για την εξέλιξη και ανάπτυξη της Νοσηλευτικής και των Ειδικότητων μας. Θα μας δώσει τη δυνατότητα να επικοινωνήσουμε μεταξύ μας και να μεταλαμπαδεύσουμε τις γνώσεις μας, έτσι ώστε να μπορέσουμε να αντιμετωπίσουμε με επιτυχία τις προκλήσεις και τις αντιξοότητες του μέλλοντος.

Με τις σκέψεις αυτές, καλούμε όλους εσάς τους Επαγγελματίες Υγείας, Φοιτητές, Φοιτήτριες, Νοσηλευτές, Νοσηλεύτριες, τον καθένα και την κάθε μία από εσάς ξεχωριστά, σε ένα επιστημονικό ταξίδι αγάπης, έχοντας την πεποίθηση και με την ευχή, ότι όλοι θα αποκομίσουμε άριστη γνώση, ενσυναίσθηση, κατανόηση, αποτελεσματικότητα και ενδυνάμωση, ανοίγοντας νέους δρόμους στη Νοσηλευτική Επιστήμη, στην οποία έχουμε αφιερώσει τη ζωή μας.

Ευχόμαστε όλο το Σύμπαν να είναι υπέρ μας, ώστε να σας δούμε όλους από κοντά, υγιείς, εύθυμους και πρόθυμους για να συνταξιδέψουμε με ούριο άνεμο για γόνιμο διάλογο, γνώση και συναισθήματα στην όμορφη Καλαμάτα.

Καλώς να αναμώσουμε στο Συνέδριό μας!

Με φιλικούς χαιρετισμούς
Η Πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής
Λίνα Ντότσι

5

16^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Καλαμάτα
17-20 Μαΐου 2023

Αξιότιμοι συνάδελφοι,

Με ιδιαίτερη τιμή και χαρά σας προσκαλούμε να συμμετάσχετε στο 16ο Πανελλήνιο Επιστημονικό & Επαγγελματικό Νοσηλευτικό Συνέδριο της Ε.Ν.Ε., στις 17 έως τις 20 Μαΐου 2023, το οποίο θα διεξαχθεί στην ιστορική πόλη της Καλαμάτας, γνωστή και ως Φαράι από τα ομηρικά χρόνια. Χτισμένη στο μυλό του μεσσηνιακού κόλπου, με δεσπόζοντα στοιχεία τον ασβεστολιθικό όγκο του Ταΰγετου και την απέραντη παραλία της να την αγκαλιάζει, αποτελεί μια ασπιδόκρυστη πόλη που σας προκαλεί να την εξερευνηήσετε.

Μια πόλη με πλούσιο και ένδοξο παρελθόν αλλά και μια πόλη ταυτόχρονα ζωντανή, κοσμοπολίτικη, σύγχρονη. Τέχνη και πολιτισμός περπατούν εδώ χέρι με χέρι. Μια πόλη που διεκδικεί επίσης και όχι τυχαία το τίτλο της πολιτισμικής πρωτεύουσας της Ευρώπης. Μια πόλη που τα τελευταία χρόνια φιλοξενεί πάρα πολλά επιστημονικά συνέδρια με μεγάλη επιτυχία όπου και φέτος θα φιλοξενήσει Νοσηλευτές από όλη την Ελλάδα, την Κύπρο και άλλες Ευρωπαϊκές χώρες.

Στόχος του συνεδρίου είναι η συνάντηση των Νοσηλευτών να αποτελέσει ένα επιστημονικό γεγονός επανασύνδεσης επιστημονικών ιδεών, αναθεώρησης συνεργασιών, γνωριμίας αλλά και σύνταξης συναδελφικών και φιλικών σχέσεων. Να αποτελέσει σταθμό έναρξης για καινοτόμες συνεργασίες με τα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα της χώρας και του εξωτερικού, όπως και με Δημόσιους και Ιδιωτικούς Φορείς, ώστε να διευρύνει τις ευκαιρίες και προκλήσεις που μπορεί να δοθούν στους Νοσηλευτές για την πορεία της επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας.

Οι Νοσηλευτές ως επαγγελματίες υγείας έχουν υψηλές προσδοκίες και ανάγκες για επιστημονική κατάρτιση και νέες γνώσεις προκειμένου να τις εφαρμόσουν στην καθημερινή πρακτική προς όφελος των ασθενών.

Προσκαλούμε όλους τους Νοσηλευτές να συμμετάσχουν ενεργά με τις εργασίες τους και να συνδύσουν την εμπειρία με την νέα γνώση.

Η Επιστημονική Επιτροπή του Συνεδρίου θα καταρτίσει ένα επιστημονικό πρόγραμμα με ποικίλη θεματολογία δίνοντας την δυνατότητα παρουσίσεως εργασιών που θα αποτυπώσουν την επιστημονική και ερευνητική τους δραστηριότητα.

Ευελπιστούμε να τιμήσετε το Συνέδριό μας με την ενεργό συμμετοχή σας και τη φυσική παρουσία σας.

Η Πρόεδρος της Επιστημονικής Επιτροπής
Θεοδώρα Αδριανοπούλου

6

Καλαμάτα
17-20 Μαΐου 2023

16^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ
ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ
ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

- ▶ Γeronτολογική Νοσηλευτική
- ▶ Δeοντολογία – Βιοηθική
- ▶ Δημόσια Υγεία & Επιδημιολογία
- ▶ Διαπολιτισμική Νοσηλευτική
- ▶ Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας
- ▶ Επείγουσα Νοσηλευτική
- ▶ Καρδιολογική Νοσηλευτική
- ▶ Κοινωνική Νοσηλευτική
- ▶ Νευρολογική Νοσηλευτική
- ▶ Νεφρολογική Νοσηλευτική
- ▶ Νομικά & Επαγγελματικά θέματα
- ▶ Νοσηλευτική Αναισθησιολογίας
- ▶ Νοσηλευτική Αποκατάστασης
- ▶ Νοσηλευτική Εκπαίδευση και Μεθοδολογία της Νοσηλευτικής Έρευνας
- ▶ Νοσηλευτική Λοιμώξεων
- ▶ Νοσηλευτική μαζικών καταστροφών
- ▶ Νοσηλευτική ΜΕΘ
- ▶ Νοσηλευτική Μητρότητας – Γυναικολογική Νοσηλευτική
- ▶ Νοσηλευτική Υγιεινής και Ασφάλειας της εργασίας
- ▶ Νοσηλευτική Ψυχικής Υγείας
- ▶ Ογκολογική Νοσηλευτική
- ▶ Παθολογική Νοσηλευτική
- ▶ Παιδιατρική/Παιδοχειρουργική Νοσηλευτική
- ▶ Πληροφορική της Υγείας
- ▶ Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας
- ▶ Χειρουργική Νοσηλευτική

Καλαμάτα
17-20 Μαΐου 2023

16^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ
ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Η Οργανωτική και η Επιστημονική Επιτροπή του 16^{ου} Πανελληνίου Επιστημονικού και Επαγγελματικού Νοσηλευτικού Συνεδρίου θεσμοθέτησαν τη διεξαγωγή διαγωνισμού για τη βράβευση τεσσάρων εργασιών, για κάθε μία από τις παρακάτω κατηγορίες:

- 1ο Βραβείο** Πρωτότυπης Ερευνητικής Εργασίας
- 2ο Βραβείο** Πρωτότυπης Βιβλιογραφικής Ανασκόπησης
- 3ο Βραβείο** Πρωτότυπης Ηλεκτρονικής Αναρτημένης ανακοίνωσης (E – Poster)
- 4ο Βραβείο** Πρωτότυπης Εργασίας Φοιτητών

Προϋποθέσεις

Πρωτότυπες εργασίες στις οποίες οι συγγραφείς να έχουν συλλέξει ερευνητικό υλικό και σύγχρονα δεδομένα τουλάχιστον της τελευταίας πενταετίας για το θέμα τους.

Η δομή των εργασιών να ακολουθεί τις οδηγίες για τους συγγραφείς του Ελληνικού Περιοδικού της Νοσηλευτικής Επιστήμης (<http://journal-ene.gr/>)

Τα μέλη της τριμελούς Επιτροπής Βράβευσης Εργασιών, δεν δύναται να συμμετέχουν σε υποψήφιες προς βράβευση εργασίες.

Υποβολή πλήρους κειμένου των Εργασιών προς Βράβευση

Το πλήρες κείμενο δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τις **5.000 λέξεις** και θα πρέπει να αποσταλεί έως την **Πέμπτη 20 Απριλίου 2023**.

Η υποβολή των εργασιών θα πρέπει να γίνει σε **word document** στην ηλεκτρονική διεύθυνση: abstracts@enne2023.gr

Κριτήρια επιλογής και αξιολόγηση εργασιών

Οι εργασίες θα αξιολογηθούν από την Επιτροπή Βράβευσης Εργασιών. Οι εργασίες θα βαθμολογηθούν με τη βοήθεια σταθμισμένης κλίμακας και θα καταταχθούν με βάση τη σειρά τους.

Τα κύρια κριτήρια είναι τα παρακάτω:

- ▶ Ο βαθμός πρωτοτυπίας του θέματος.
- ▶ Η καινοτομία των μεθόδων και η καταλληλότητά τους.
- ▶ Η δυναμική συνεισφορά στο χώρο της υγείας μέσω της διατύπωσης τεκμηριωμένων προτάσεων.
- ▶ Η προοπτική συνέχισης της έρευνας.
- ▶ Η τελική αξιολόγηση της εργασίας θα ολοκληρωθεί με την παρουσίαση της εργασίας στο συνέδριο.

Καλαμάτα
17-20 Μαΐου 2023

16^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ
ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

ΥΒΡΙΔΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Το 16^ο Πανελλήνιο Επιστημονικό και Επαγγελματικό Νοσηλευτικό Συνέδριο της Ένωσης Νοσηλευτών Ελλάδος, θα διεξαχθεί με φυσική παρουσία συνέδρων και ταυτόχρονη διαδικτυακή μετάδοση (υβριδικός τρόπος).

Τόπος: Καλαμάτα
Ξενοδοχείο: Elite City
Χρόνος: 17 έως 20 Μαΐου 2023

Εφαρμογή Συνεδρίου: Let's Congress
(διαθέσιμη για download σε android και ios software)

Μέσω της εφαρμογής είναι δυνατή η **εγγραφή-απεγγραφή στα κλινικά φροντιστήρια (δια ζώσης παρακολούθηση)** στο πεδίο PERSONAL → SELECT SESSION θα είναι διαθέσιμα τα κλινικά φροντιστήρια, η παρακολούθηση του επιστημονικού προγράμματος σε πραγματικό χρόνο και η ενημέρωσή σας σχετικά με τα sessions τα οποία έχετε παρακολουθήσει.

Επιπλέον, μέσω της εφαρμογής LET'S CONGRESS δίνεται η δυνατότητα

- να έχετε άμεσα το προσωπικό σας QR (PERSONAL → MY QR)
- να υποβάλλετε σε πραγματικό χρόνο την ερώτησή σας προς τους ομιλητές,
- να ενημερωθείτε για το χρόνο παρακολούθησής σας (PERSONAL → MY TIME),
- να ενημερωθείτε για τις κρατήσεις σας διαμονή-μετακίνηση (PERSONAL → OTHER INFO)
- να αξιολογήσετε το συνέδριο και
- να παραλάβετε το πιστοποιητικό παρακολούθησής σας.

16^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ
ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Καλαμάτα
17-20 Μαΐου 2023

Σημαντικές Ημερομηνίες

- Ημερομηνίες Συνεδρίου: 17 έως 20 Μαΐου 2023
- Λήξη Προθεσμίας Υποβολής Εργασιών: 03 Μαρτίου 2023
- Ενημέρωση Αποδοχής Εργασιών: 10 Απριλίου 2023
- Λήξη Προθεσμίας αποστολής παρουσιάσεων e-Poster: 20 Απριλίου 2023
- Λήξη Προθεσμίας αποστολής Πλήρους Κειμένου για βράβευση Εργασίας: 20 Απριλίου 2023
- Λήξη Προθεσμίας υποβολής Κλινικών φροντιστηρίων, Στρογγυλών Τραπέζων και Διαλέξεων: 03 Μαρτίου 2023
- Λήξη πρώτης περιόδου Εγγραφών: 20 Μαρτίου 2023
- Λήξη δεύτερης περιόδου Εγγραφών: Έως & τη διεξαγωγή του συνεδρίου
- Λήξη περιόδου δόλωσης πρόθεσης μετακίνησης με τα συνεδριακά λεωφορεία: 05 Μαρτίου 2023

Γλώσσα

Η επίσημη γλώσσα του Συνεδρίου είναι η ελληνική.

Μοριοδότηση

Το Συνέδριο μοριοδοτείται από την Ε.Ν.Ε. με 23 Μονάδες Συνεχιζόμενης Νοσηλευτικής Εκπαίδευσης, σύμφωνα με το Ν. 3252/2004, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το Ν.4272/2014.

Οπτικοακουστικά μέσα

Όλες οι αίθουσες είναι εξοπλισμένες με:

- ▶ Data video projector
- ▶ Ηλεκτρονικό υπολογιστή
- ▶ Οθόνη Προβολής
- ▶ Laser pointer
- ▶ Μικρόφωνο
- ▶ Χρονόμετρο

Έκθεση

Εκθεσιακός χώρος θα λειτουργεί όλες τις ημέρες του Συνεδρίου κατά τις ώρες των εργασιών του Συνεδρίου. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να έλθουν σε επαφή με τη Γραμματεία του Συνεδρίου για περισσότερες πληροφορίες, στην ηλεκτρονική διεύθυνση exhibition@enne2023.gr ή στο τηλέφωνο: 210 5244760.

Φυσική παρουσία - Πληροφορίες

Είσοδος στο συνεδριακό χώρο:

Η είσοδος των συνέδρων και των ομιλητών στην αίθουσα θα γίνεται με ηλεκτρονική σάρωση του e-badge.

- ▶ Δυνατότητα και διαδικτυακής παρακολούθησης.

Καλαμάτα
17-20 Μαΐου 202316^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ
ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Οι σύνεδροι θα λάβουν ενημερωτικό e-mail PRIN ΤΗ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ του συνεδρίου με τις ακόλουθες πληροφορίες:

- ▶ Το QR τους (ονομαστική κονκάρδα (e-badge) για την δυνατότητα εισόδου στις συνεδριακές αίθουσες και την καταγραφή του χρόνου παρακολούθησης τους.
- ▶ Οδηγίες λήψης της εφαρμογής του συνεδρίου
- ▶ link σύνδεσης στην πλατφόρμα αναμετάδοσης για διαδικτυακή παρακολούθηση

Διαδικτυακή Παρακολούθηση – Πληροφορίες

Οι Σύνεδροι που θα επιλέξουν να παρακολουθήσουν στο Συνέδριο Διαδικτυακά θα λάβουν ενημερωτικό e-mail PRIN ΤΗ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ με τις ακόλουθες πληροφορίες:

- ▶ link σύνδεσης για την δυνατότητα εισόδου στη ψηφιακή πλατφόρμα αναμετάδοσης του Συνεδρίου για τη διαδικτυακή παρακολούθηση του Προγράμματος και αντίστοιχες καταγραφές του χρόνου παρακολούθησης.

Γραμματεία Συνεδρίου

Η Γραμματεία του Συνεδρίου θα λειτουργεί σε όλη τη διάρκεια του, για την εξυπηρέτηση των αναγκών των συνέδρων στο φυσικό χώρο διεξαγωγής, διαδικτυακά στο info@enne2023.gr και τηλεφωνικά στο 6932400102.

Πληροφορίες Δικαιώματος Συμμετοχής – Διαμονής – Μετακίνηση

Κόστος Δικαιώματος Συμμετοχής – Φυσική παρουσία

Κατηγορία εγγραφής	Φυσική Παρουσία έως 20/03/23	Φυσική Παρουσία έως και τη διεξαγωγή του συνεδρίου
Μέλος της ΕΝΕ	125,00 €	160,00 €
Μη Μέλος της ΕΝΕ / Άλλοι Επαγγελματίες Υγείας	160,00 €	200,00 €
Προπτυχιακοί Φοιτητές*	40,00 €	60,00 €
Άνεργοι Νοσηλευτές*	40,00 €	60,00 €

* Στην κατηγορία εγγραφής Προπτυχιακοί Φοιτητές & Άνεργοι Νοσηλευτές, στο δικαίωμα συμμετοχής δεν περιλαμβάνεται η πρόσκληση για τη δεξίωση της Εναρκτήριας Τελετής. Οι Προπτυχιακοί Φοιτητές, χρειάζεται να βεβαιώνουν την ιδιότητά τους προσκομίζοντας τη φοιτητική τους ταυτότητα ή πάσο ή βεβαίωση από το εκπαιδευτικό ίδρυμα στο οποίο φοιτούν, ενώ οι άνεργοι νοσηλευτές την αντίστοιχη κάρτα ανεργίας.

31

16^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ
ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟΚαλαμάτα
17-20 Μαΐου 2023

Στην εγγραφή με φυσική παρουσία περιλαμβάνονται:

- ▶ Ηλεκτρονικό Πιστοποιητικό παρακολούθησης Συνεδρίου
- ▶ Ηλεκτρονικό Πιστοποιητικό Κλινικών Φροντιστηρίων
- ▶ Δυνατότητα και διαδικτυακής παρακολούθησης (WEB)
- ▶ Coffee break
- ▶ Δεξίωση Εναρκτήριας Τελετής

Σημαντικές πληροφορίες:

- ▶ Το Δικαίωμα Συμμετοχής στο Συνέδριο δεν επιστρέφεται.
- ▶ Κατά την τμολόγηση εταιρειών το Δικαίωμα Συμμετοχής με φυσική παρουσία **επιβαρύνεται με ΦΠΑ 24%**.

Κόστος Δικαιώματος Συμμετοχής – Διαδικτυακή παρουσία

Κατηγορία εγγραφής	Διαδικτυακή Παρακολούθηση έως 20/03/23	Διαδικτυακή Παρακολούθηση έως και τη διεξαγωγή του συνεδρίου
Μέλος της ΕΝΕ		62,00 €
Μη Μέλος της ΕΝΕ / Άλλοι Επαγγελματίες Υγείας		62,00 €
Προπτυχιακοί Φοιτητές*	30,00 €	50,00 €
Άνεργοι Νοσηλευτές*	30,00 €	50,00 €

* Στην κατηγορία εγγραφής Προπτυχιακοί Φοιτητές & Άνεργοι Νοσηλευτές, στο δικαίωμα συμμετοχής δεν περιλαμβάνεται η πρόσκληση για τη δεξίωση της Εναρκτήριας Τελετής. Οι Προπτυχιακοί Φοιτητές, χρειάζεται να βεβαιώνουν την ιδιότητά τους προσκομίζοντας τη φοιτητική τους ταυτότητα ή πάσο ή βεβαίωση από το εκπαιδευτικό ίδρυμα στο οποίο φοιτούν, ενώ οι άνεργοι νοσηλευτές την αντίστοιχη κάρτα ανεργίας.

Στην διαδικτυακή παρακολούθηση περιλαμβάνονται:

- ▶ Ηλεκτρονικό Πιστοποιητικό παρακολούθησης Συνεδρίου.
- ▶ Διαδικτυακή παρακολούθηση όλων των επιστημονικών εργασιών.

Σημαντικές πληροφορίες:

- ▶ Το Δικαίωμα Συμμετοχής στο Συνέδριο δεν επιστρέφεται.
- ▶ Οι ως άνω τιμές συμπεριλαμβάνουν ΦΠΑ 24%.

32

Καλαμάτα
17-20 Μαΐου 202316^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ
ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Στο συνέδριο θα λειτουργεί σύστημα barcode για την καταμέτρηση των ωρών παρακολούθησης των συνέδρων (φυσική & ηλεκτρονική παρουσία).

Σύμφωνα με την αριθ. πρωτ. 81867 εγκύκλιο του ΕΟΦ, είναι υποχρεωτική η παρακολούθηση ποσοστού 60% επί των συνολικών ωρών του επιστημονικού προγράμματος για την παραλαβή του Πιστοποιητικού Παρακολούθησης.

Κόστος Διαμονής

Ξενοδοχείο	Μονόκλινο (κόστος ανά διανυκτέρευση)	Δίκλινο για 2 συνέδρους (κόστος ανά διανυκτέρευση)
Elite City	150,00 €	150,00 €
Grecotel Hotels & Resorts (Filoxenia)	150,00 €	150,00 €
Elysian Luxury Hotel & Spa	150,00 €	150,00 €
Messinian Icon	150,00 €	150,00 €
Pharae Palace Hotel	135,00 €	150,00 €
Belvedere Hotel	135,00 €	150,00 €
Messinian Bay	120,00 €	140,00 €
Akti Taygetos	120,00 €	140,00 €
Ostria Hotel	90,00 €	110,00 €
Panellinion Hotel	90,00 €	110,00 €

Η ημερήσια τιμή δωματίων συμπεριλαμβάνει πρωινό, τους ισχύοντες φόρους και το τέλος διανυκτέρευσης.

Ακυρωτική Πολιτική Διαμονής

- ▶ Η κράτηση της διαμονής δύναται να ακυρωθεί χωρίς οικονομική επιβάρυνση έως και την **9 Απριλίου 2023**.
- ▶ Σε περίπτωση ακύρωσης της κράτησης διαμονής, έως και τις **23 Απριλίου 2023** θα παρακρατείται το 50% ως έξοδα διαχείρισης.
- ▶ Μετά την ημερομηνία αυτή, τα χρήματα δεν επιστρέφονται.

33

16^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ
ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟΚαλαμάτα
17-20 Μαΐου 2023

Μετακίνηση

Για τις ανάγκες αεροπορικής και ακτοπλοϊκής μετακίνησης των συμμετεχόντων στο συνέδριο, η Γραμματεία της διοργανώτριας εταιρείας θα είναι στην διάθεσή σας για την μετακίνηση από και προς την Καλαμάτα.

Για αναλυτικές πληροφορίες επικοινωνήστε με την γραμματεία του συνεδρίου στο mail: travel@enne2023.gr

Μετακίνηση με Λεωφορεία:

Οι πόλεις που θα είναι διαθέσιμα τα συνεδριακά λεωφορεία είναι ΑΘΗΝΑ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΙΩΑΝΝΙΝΑ, ΛΑΡΙΣΑ, ΛΑΜΙΑ, ΠΑΤΡΑ, ΤΡΙΠΟΛΗ. Η πρόθεση μετακίνησης με λεωφορείο δηλώνεται μέχρι τις **05 Μαρτίου 2023** στη Γραμματεία του Συνεδρίου **μέσω ηλεκτρονικής φόρμας** η οποία θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του συνεδρίου.

- ▶ Η μίσθωση των λεωφορείων για κάθε διαδρομή θα γίνει εφόσον υπάρχει ο ελάχιστος απαιτούμενος αριθμός επιβατών.
- ▶ Στην περίπτωση που δεν καλυφθεί ο απαιτούμενος αριθμός επιβατών για κάποια διαδρομή, οι συμμετέχοντες θα ενημερώνονται εγκαίρως.
- ▶ Στο κόστος μετακίνησης περιλαμβάνεται η μετάβαση από κάθε πόλη, στα ξενοδοχεία διαμονής και η επιστροφή.

Μετακίνηση Προς Καλαμάτα Με Επιστροφή

Από	Κόστος
Αθήνα	40€
Θεσσαλονίκη	120€
Λάρισα	100€
Λαμία	80€
Ιωάννινα	80€
Άρτα	70€
Αγρίνιο	60€
Πάτρα	40€
Τρίπολη	20€
Κόρινθος	30€

34

4^η Πανελλαδική Εθελοντική Αιμοδοσία: Οι Νοσηλευτές «ΑΙΜΟΔΟΤΟΥΝ» το Εθνικό Σύστημα Υγείας

Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Νοσηλευτών στις 12 Μαΐου 2023, η Ένωση Νοσηλευτών Ελλάδος σε συνεργασία με τα Περιφερειακά Τμήματα και το Εθνικό Κέντρο Αιμοδοσίας, διοργανώνει το τριήμερο 10 - 11 & 12 Μαΐου 2023, την 4^η Πανελλαδική Εθελοντική Αιμοδοσία με σύνθημα: «Οι Νοσηλευτές ΑΙΜΟΔΟΤΟΥΝ το Εθνικό Σύστημα Υγείας».

Όλα τα μέλη της Ε.Ν.Ε. καλούνται εθελοντικά, όπως μεταβούν στα Τμήματα Αιμοδοσίας των Υπηρεσιών Υγείας όπου υπηρετούν, ή να μεταβούν στο πλησιέστερο Τμήμα Αιμοδοσίας και να προσφέρουν το πολύτιμο αυτό αγαθό, ώστε με αυτόν τον τρόπο να συμβάλλουν στην κάλυψη των αναγκών από μονάδες αίματος.

Προς το συγκεκριμένο σκοπό έχει δημιουργηθεί ειδικός κωδικός με αριθμό 15683 και ονομασία: «ΟΜΑΔΑ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ ΑΙΜΟΔΟΤΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ 1^{ου} Π.Τ. Ε.Ν.Ε.», τον οποίο μπορούν οι Νοσηλευτές να αναφέρουν, στις Αιμοδοσίες, ώστε να καταχωρούνται οι μονάδες αίματος.

Σε ότι αφορά τα μέλη της Ε.Ν.Ε. του 1^{ου} Περιφερειακού Τμήματος, το Εθνικό Κέντρο Αιμοδοσίας θα διαθέσει επιπλέον την Αίθουσα Αιμοληψιών Δυτικού Τομέα, η οποία βρίσκεται επί της Λεωφόρου Θηβών 314, Γήπεδο «Σταύρος Μαυροθαλασσίτης», πλησίον Σταθμού ΜΕΤΡΟ Αιγάλεω και η οποία λειτουργεί 14:00 - 19:00, προκειμένου να διευκολυνθούν οι Νοσηλευτές για τις ημέρες διεξαγωγής της αιμοδοσίας. Για την καλύτερη διαχείριση της προσέλευσης των αιμοδοτών στον χώρο της αίθουσας αιμοληψιών, παρακαλούνται οι Νοσηλευτές να επικοινωνήσουν στο τηλέφωνο: 2105697986, ώστε να προγραμματίσουν σχετικό ραντεβού.

Με οδηγό τις προηγούμενες πανελλαδικές αιμοδοσίες, συνεχίζουμε άοκνα και ανιδιοτελώς να στηρίζουμε τις αιμοδοτικές ανάγκες του Εθνικού Συστήματος Υγείας και να ενισχύουμε τους «κοινωνικούς δεσμούς αίματος», ώστε για κάθε συμπολίτη μας να υπάρχει επάρκεια αίματος σε περίπτωση ανάγκης.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε.

Ο Πρόεδρος
Δημήτριος Σκουτέλης

Ο Γεν. Γραμματέας
Τζαννής Πολυκανδριώτης

Συμμετοχή της Ε.Ν.Ε. στην ημερίδα του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης & Αυτοδιοίκησης: «Κοινωνική Πολιτική – Ε.Κ.Δ.Δ.Α.: Η Επιμόρφωση στην Υπηρεσία των Πολιτών»

Το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης & Αυτοδιοίκησης, στο πλαίσιο ανάδειξης των επιμορφωτικών δράσεων του φορέα με έμφαση στις κυβερνητικές πολιτικές που αγγίζουν την καθημερινότητα και την ποιότητα ζωής του πολίτη, διοργάνωσε στις 11 Απριλίου 2023, στο αμφιθέατρο του Ίδρυματος «Μιχάλης Κακογιάννης», την ημερίδα με τίτλο: «Κοινωνική Πολιτική – Ε.Κ.Δ.Δ.Α.: Η Επιμόρφωση στην Υπηρεσία των Πολιτών».

Σκοπός της ημερίδας ήταν να αποτυπώσει και να αναδείξει τις επιμορφωτικές δράσεις του φορέα με έμφαση στις κυβερνητικές πολιτικές που αγγίζουν την καθημερινότητα και την ποιότητα ζωής του πολίτη, καθώς και να προωθήσει έναν γόνιμο διάλογο με τους φορείς και τα πρόσωπα που εμπλέκονται στον σχεδιασμό και την εφαρμογή των πολιτικών αυτών.

Η Ένωση Νοσηλευτών Ελλάδος συμμετείχε στην ημερίδα, στο 2^ο πάνελ με θέμα: «Οι κοινωνικοί εταίροι για τον ρόλο της Δημόσιας Διοίκησης στις Κοινωνικές Πολιτικές», όπου τον Πρόεδρο της Ε.Ν.Ε. κ. Δημήτριο Σκουτέλη, εκπροσώπησε ο Γενικός Γραμματέας της Ε.Ν.Ε. κ. Τζαννής Πολυκανδριώτης.

Στην τοποθέτηση της Ε.Ν.Ε., δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στον καταλυτικό ρόλο τον οποίο διαδραματίζει το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης & Αυτοδιοίκησης, σε ότι αφορά τη διαχρονική επιμόρφωση των χιλιάδων υπαλλήλων, μέσα από τα εξειδικευμένα επιμορφωτικά σεμινάρια του Ινστιτούτου Επιμόρφωσης, έχοντας σκοπό τη στοχευμένη επιμόρφωση των στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης, ως εργαλείου για την καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη, στα οποία συμμετέχουν, διαχρονικά εκατοντάδες Νοσηλευτές. Επίσης τονίστηκε το σπουδαίο έργο το οποίο διετέλεσε το

Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης & Αυτοδιοίκησης, κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID – 19, όπου δεν ανέστειλε τη λειτουργία του, αλλά αντιθέτως ενδυνάμωσε ακόμη περισσότερο τις θεματικές ενότητες των επιμορφωτικών προγραμμάτων του και μέσω της διαδικτυακής πλατφόρμας, συνέχισε αδιαλείπτως τις επιμορφώσεις των Δημοσίων Υπαλλήλων. Ακόμη, πραγματοποιήθηκε ιδιαίτερη μνεία, στην υποδειγματική στρατηγική της ολιστικής αναδιάρθρωσης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης & Αυτοδιοίκησης, μέσω της εξωστρέφειας και της συνεργασίας με κοινωνικούς εταίρους και φορείς παγκόσμιας εμβέλειας, η οποία αναδεικνύει τη διορατικότητα και τις ικανότητες, της Προέδρου κ. Παρασκευής Δραμαλιώτη και των συνεργατών της, ώστε το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης & Αυτοδιοίκησης, να αποτελέσει πρότυπο για τη Δημόσια Διοίκηση σε πανελλαδικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Στη συνέχεια αναπτύχθηκαν οι θέσεις της Ε.Ν.Ε. σχετικά με την αναγκαιότητα της αναγνώρισης του Νοσηλευτή, ως εξατομικευμένου επιστήμονα υγείας από το σύνολο της κοινωνίας, κι όχι ως ενός βοηθητικού επαγγελματία υγείας, όπως έχει καλλιεργηθεί στην ελληνική κουλτούρα. Επιπλέον, αναφέρθηκε ο κομβικός ρόλος των Νοσηλευτών στους χώρους των Υπηρεσιών Υγείας σχετικά με την εξυπηρέτηση των Ατόμων με Αναπηρία, των ευπαθών και εύλωτων πληθυσμών, όπου έρχονται σε καθημερινή επαφή, μέσα σε

ιδιαίτερες ψυχοπαιστικές συνθήκες, αναδεικνύοντας με αυτό τον τρόπο την πολυπλοκότητα αλλά και την αναγκαιότητα για περαιτέρω εξειδίκευση των Νοσηλευτών ως προς την κατανόηση της κουλτούρας και των ιδιαίτερων αναγκών των συμπολιτών μας. Επιπλέον τονίστηκε, ότι οι Νοσηλευτές λόγω του υψηλού επιστημονικού επιπέδου και της κλινικής τους εμπειρίας στις Υπηρεσίες Υγείας, αποτελούν τους πρεσβευτές της Δημόσιας Διοίκησης και είναι σε θέση να ηγηθούν τόσο στην εκπαίδευση των Δημοσίων Υπαλλήλων, διασυνδέοντας τον ευρύτερο Δημόσιο Τομέα, με τις Υπηρεσίες Υγείας, όσο και στην εκπαίδευση των Νοσηλευτών σε ότι αφορά τα άτομα με αναπηρία και τους εύλωτους και ευπαθείς πληθυσμούς, για την παροχή των βέλτιστων υπηρεσιών προς όλους τους πολίτες.

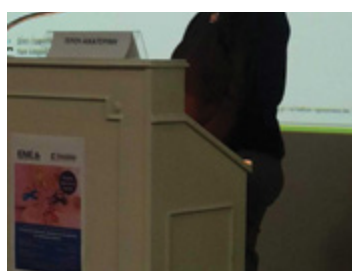
Η Ε.Ν.Ε. ευχαριστεί θερμά την Πρόεδρο του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης & Αυτοδιοίκησης, κ. Παρασκευή Δραμαλιώτη για την τιμητική πρόσκληση συμμετοχής και για τη διαχρονική συνεργασία, δηλώνοντας αρωγός στο έργο του Κέντρου.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε.

Ο Πρόεδρος
Δημήτριος Σκουτέλης

Ο Γεν. Γραμματέας
Τζαννής Πολυκανδριώτης

Νοσηλευτική Ημερίδα για την Παγκόσμια Ημέρα κατά του Καρκίνου 2023: «Οι Νοσηλευτές Ογκολογίας, πρωταγωνιστούν στις επιστημονικές εξελίξεις για τη φροντίδα των ογκολογικών ασθενών»

Την Παρασκευή 07 Απριλίου 2023, διεξήχθη υβριδικά, στο εμβληματικό Αντικαρκινικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης «ΘΕΑΓΕΝΕΙΟ», η Νοσηλευτική Ημερίδα για την Παγκόσμια Ημέρα κατά του Καρκίνου 2023, με τίτλο: «Οι Νοσηλευτές Ογκολογίας, πρωταγωνιστές στη φροντίδα των ογκολογικών ασθενών».

Η επιστημονική εκδήλωση διοργανώθηκε στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Ημέρας κατά του Καρκίνου 2023, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Νοσηλευτικής Υπηρεσίας και την αρωγή της Διοίκησης του Νοσοκομείου.

Οι ομιλητές μέσα από τις επίκαιρες και άρτια επιστημονικά τεκμηριωμένες εργασίες τους, ανέδειξαν το σπουδαίο έργο του Νοσοκομείου, το οποίο προσφέρει αδιάκοπα, τις υπηρεσίες του, στους ογκολογικούς ασθενείς, έχοντας τρεις και πλέον αιώνες ιστορικής διαδρομής. Παράλληλα παρουσιάστηκαν όλα τα σύγχρονα δεδομένα σχετικά με την ογκολογική νοσηλευτική φροντίδα, την ανακουφιστική φροντίδα, αλλά και την αναγκαιότητα της συνεχιζόμενης νοσηλευτικής εκπαίδευσης και εξειδίκευσης για τους Ογκολογικούς Νοσηλευτές.

Επιπλέον, κατά τη διάρκεια της ημερίδας αναπτύχθηκε γόνιμος διάλογος και τέθηκαν προς συζήτηση όλα τα καίρια ζητήματα, σχετικά με την περαιτέρω

ανάπτυξη της ογκολογικής νοσηλευτικής και της ανακουφιστικής φροντίδας, μέσω της διεπιστημονικής συνεργασίας και των υφιστάμενων νοσηλευτικών ειδικοτήτων, οι οποίες προάγουν τη συνεχιζόμενη νοσηλευτική εκπαίδευση στη φροντίδα των ογκολογικών ασθενών.

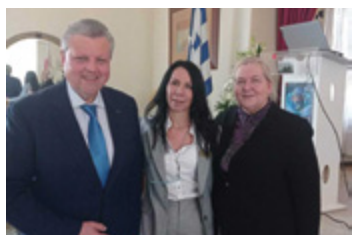
Η Ένωση Νοσηλευτών Ελλάδος συγχαίρει τα στελέχη της Διεύθυνσης Νοσηλευτικής Υπηρεσίας, τη Διοίκηση του Αντικαρκινικού Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης «ΘΕΑΓΕΝΕΙΟ», καθώς και όλους τους ομιλητές, για την υποδειγματική οργάνωση της επιστημονικής εκδήλωσης, η οποία ανέδειξε το υψηλό επιστημονικό κύρος και τον επαγγελματισμό των Ογκολογικών Νοσηλευτών. Ιδιαίτερως δε, συγχαίρει τη Διευθύντρια Νοσηλευτικής Υπηρεσίας κ. Μαρία Λογοθέτη και τη Διοικήτρια του Νοσοκομείου, Δρ. Ευαγγελία Κουρτέλη – Ξουρή, για την άριστη συνεργασία και την ένθερμη φιλοξενία, δηλώνοντας αρωγός στο έργο τους.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε.

Ο Πρόεδρος
Δημήτριος Σκουτέλης

Ο Γεν. Γραμματέας
Τζαννής Πολυκανδριώτης

Αθρόα η συμμετοχή των Νοσηλευτών στην 4^η Νοσηλευτική Ημερίδα του Γ.Ν.Α. «ΚΟΡΓΙΑΛΕΝΕΙΟ – ΜΠΕΝΑΚΕΙΟ», Ε.Ε.Σ.: «Ικνηλατώντας την πορεία της πανδημίας COVID- 19 στο Ε.Σ.Υ.»

Την Τρίτη 25 Απριλίου 2023, διεξήχθη στο Γ.Ν.Α. «ΚΟΡΓΙΑΛΕΝΕΙΟ – ΜΠΕΝΑΚΕΙΟ», Ε.Ε.Σ., η 4^η Νοσηλευτική Ημερίδα, με θέμα: «Ικνηλατώντας την πορεία της πανδημίας COVID – 19 στο Ε.Σ.Υ.», σε συνεργασία με τη Διοίκηση του Νοσοκομείου και τη Διεύθυνση Νοσηλευτικής Υπηρεσίας.

Την επιστημονική εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους, εκπρόσωποι από την πλειοψηφία των Υπηρεσιών Υγείας της 1^{ης} Υγειονομικής Περιφέρειας, επιβεβαιώνοντας το κλίμα ενότητας και συμπόρευσης για την ασφάλεια της Δημόσιας Υγείας.

Στις εργασίες της επιστημονικής εκδήλωσης συμμετείχαν εξαιρετικοί επαγγελματίες υγείας, οι οποίοι μέσα από τις παρουσιάσεις τους, αφενός αποτύπωσαν με κάθε ευκρίνεια την εμπειρία που απέκτησαν οι Υπηρεσίες Υγείας του Εθνικού Συστήματος Υγείας κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID – 19, κι αφετέρου ανέδειξαν το έργο των πρωταγωνιστών, μέσα από τη διεπιστημονική συνεργασία, η οποία όπως αποδείχθηκε αποτέλεσε και τον κύριο παράγοντα, ώστε να ανταπεξέλθει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο το Εθνικό Σύστημα Υγείας, στις αυξημένες απαιτήσεις της πανδημίας COVID – 19.

Η επίκαιρη θεματολογία του επιστημονικού προγράμματος, καθήλωσε τους συμμετέχοντες, οι οποίοι είχαν κατακλύσει το εμβληματικό αμφιθέατρο του Οίκου Αδελφών του Νοσοκομείου, υπενθυμίζοντας σε όλους, την ανάγκη

της συνεχούς ανατροφοδότησης και συνεργασίας μεταξύ των Υπηρεσιών Υγείας και των επαγγελματιών υγείας, καθώς η πανδημία αφενός βρίσκεται σε ύφεση, αφετέρου όμως, θα πρέπει το Εθνικό Σύστημα Υγείας και όλοι οι επαγγελματίες υγείας να βρισκόμαστε σε συνεχή επαγρύπνηση για την ασφάλεια της Δημόσιας Υγείας. Ικνηλατώντας την πορεία της πανδημίας COVID- 19 στο Ε.Σ.Υ., διασφαλίζουμε τη Δημόσια Υγεία για όλους.

Η Ένωση Νοσηλευτών Ελλάδος συγχαίρει τη Διοίκηση του Γ.Ν.Α. «ΚΟΡΓΙΑΛΕΝΕΙΟ – ΜΠΕΝΑΚΕΙΟ», Ε.Ε.Σ., τα στελέχη της Διεύθυνσης Νοσηλευτικής Υπηρεσίας, καθώς και όλους τους ομιλητές, για την υποδειγματική οργάνωση της επιστημονικής εκδήλωσης, η οποία ανέδειξε το υψηλό επιστημονικό επίπεδο τόσο των Νοσηλευτών, όσο και όλων των επαγγελματιών υγείας. Ιδιαίτερως δε, συγχαίρει τη Διοικήτρια του Νοσοκομείου κ. Ελπινίκη Ταβιανάτου και τη Διευθύντρια Νοσηλευτικής Υπηρεσίας κ. Μαρία Πλαστήρα, για την εξαιρετική συνεργασία και την ένθερμη φιλοξενία, δηλώνοντας αρωγός στο έργο τους.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε.

Ο Πρόεδρος
Δημήτριος Σκουτέλης

Ο Γεν. Γραμματέας
Τζανής Πολυκανδριώτης

Υλοποίηση του Προγράμματος «Αγωγή Υγείας μέσω του Σχολείου, της Οικογένειας, της Κοινότητας – Πρώτες Βοήθειες στο Σχολικό Περιβάλλον», 4^ο Γυμνάσιο Πρέβεζας, στο 2^ο Γενικό Λύκειο Βριλησίων, στο Γενικό Λύκειο Αμύνταιου και στο 2^ο Δημοτικό Σχολείο Αμύνταιου

Στο πλαίσιο του Προγράμματος: «Αγωγή Υγείας μέσω του Σχολείου, της Οικογένειας, της Κοινότητας» η Ένωση Νοσηλευτών Ελλάδος, υλοποίησε το εκπαιδευτικό σεμινάριο Πρώτων Βοηθειών στο Σχολικό Περιβάλλον και Καρδιοαναπνευστικής Αναζωογόνησης, για τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς στο 4^ο Γυμνάσιο Πρέβεζας, στο 2^ο Γενικό Λύκειο Βριλησίων, στο Γενικό Λύκειο Αμύνταιου.

Οι συμμετέχοντες ενημερώθηκαν και εκπαιδεύτηκαν στην παροχή Πρώτων Βοηθειών στο σχολικό περιβάλλον, στην παροχή Καρδιοαναπνευστικής Αναζωογόνησης, στη χρήση του Αυτόματου Εξωτερικού Απινιδιστή, αποκτώντας τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για να αντιμετωπίσουν επαρκώς, κρίσιμες για τη ζωή καταστάσεις.

Η Ε.Ν.Ε. συγχαίρει όλους τους εμπλεκόμενους φορείς για την εξαιρετική

οργάνωση των δράσεων, καθώς και όλους τους συμμετέχοντες για τη συμμετοχή τους, γεγονός το οποίο αποδεικνύει το υψηλό αίσθημα κοινωνικής ευθύνης. Επιπλέον συγχαίρει τις Νοσηλεύτριες κ. Βασιλική Αργυρίου, κ. Ειρήνη Θεολογίδου, κ. Ιορδάνα Σάββη, κ. Άννα Καρανικοπούλου, κ. Φωτεινή Σειταρίδου κ. Σουσάνα Σαρηγιαννίδου, κ. Σοφία Μπάκου και κ. Μαρία Πέτρου και το Νοσηλευτή κ. Κωνσταντίνο Κάκο, για την εθελοντική συμμετοχή τους στη διεξαγωγή του προγράμματος.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε.

Ο Πρόεδρος
Δημήτριος Σκουτέλης

Ο Γεν. Γραμματέας
Τζαννής Πολυκανδριώτης

Υλοποίηση του προγράμματος «Αγωγή Υγείας μέσω του Σχολείου, της Οικογένειας, της Κοινότητας: «Πρώτες Βοήθειες – Καρδιοαναπνευστική Αναζωογόνηση», σε συνεργασία με τις Γραμματείες Ποιότητας Ζωής και Εθελοντισμού και Ατόμων με Αναπηρία της Νέας Δημοκρατίας

Στο πλαίσιο του προγράμματος: «Αγωγή Υγείας μέσω του Σχολείου, της Οικογένειας, της Κοινότητας» η Ένωση Νοσηλευτών Ελλάδος, υλοποίησε εκπαιδευτικό σεμινάριο Πρώτων Βοηθειών – Καρδιοαναπνευστικής Αναζωογόνησης, το οποίο ήταν προσβάσιμο σε κωφά και βαρήκοα άτομα με διερμηνεία στη νοηματική γλώσσα, σε συνεργασία με τη Γραμματεία Ποιότητας Ζωής και Εθελοντισμού και τη Γραμματεία Ατόμων με Αναπηρία της Νέας Δημοκρατίας, την Κυριακή 09 Απριλίου 2023, στα Κεντρικά Γραφεία της Ν.Δ.

Οι συμμετέχοντες ενημερώθηκαν και εκπαιδεύτηκαν στην παροχή Πρώτων Βοηθειών, στην παροχή Καρδιοαναπνευστικής Αναζωογόνησης και στη χρήση του Αυτόματου Εξωτερικού Απινιδιστή, αποκτώντας τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για να αντιμετωπίσουν επαρκώς, κρίσιμες για τη ζωή καταστάσεις.

Η Ε.Ν.Ε. συχαίρει τη Γραμματέα Ποιότητας Ζωής και Εθελοντισμού

της Νέας Δημοκρατίας κ. Πίστη Κρυσταλλίδου και το Γραμματέα Ατόμων με Αναπηρία της Νέας Δημοκρατίας κ. Κωνσταντίνο Λολίτσα, για την υποδειγματική οργάνωση του σεμιναρίου, τις διερμηνείες νοηματικής γλώσσας κ. Βιβή Σιδέρη και κ. Ροζαλία Φουντά, καθώς και όλους τους συμμετέχοντες για την ενεργή παρουσία τους, γεγονός το οποίο αποδεικνύει το υψηλό αίσθημα κοινωνικής ευθύνης.

Επιπλέον συχαίρει τις Νοσηλεύτριες κ. Άννα Καρασαβίδου, κ. Ευσταθία Μαριδάκη και το Νοσηλευτή κ. Γεώργιο Κούρτη, για την εθελοντική συμμετοχή τους στη διεξαγωγή του προγράμματος.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε.

Ο Πρόεδρος
Δημήτριος Σκουτέλης

Ο Γεν. Γραμματέας
Τζαννής Πολυκανδριώτης

Υλοποίηση του Προγράμματος «Αγωγή Υγείας μέσω του Σχολείου, της Οικογένειας, της Κοινότητας – Πρώτες Βοήθειες», σε συνεργασία με το Δήμο Παπάγου – Χολαργού

Στο πλαίσιο του Προγράμματος: «Αγωγή Υγείας μέσω του Σχολείου, της Οικογένειας, της Κοινότητας» η Ένωση Νοσηλευτών Ελλάδος, σε συνεργασία με το Δήμο Παπάγου – Χολαργού, υλοποίησε το εκπαιδευτικό σεμινάριο Πρώτων Βοηθειών στο Σχολικό Περιβάλλον και Καρδιοαναπνευστικής Αναζωογόνησης, για τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς των Δημοτικών Σχολείων.

Οι συμμετέχοντες ενημερώθηκαν και εκπαιδεύτηκαν στην παροχή Πρώτων Βοηθειών στο σχολικό περιβάλλον, στην παροχή Καρδιοαναπνευστικής Αναζωογόνησης, στη χρήση του Αυτόματου Εξωτερικού Απινιδιστή, αποκτώντας τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για να αντιμετωπίσουν επαρκώς, κρίσιμες για τη ζωή καταστάσεις.

Η Ε.Ν.Ε. συγχαίρει το Δήμαρχο Παπάγου – Χολαργού κ. Ηλία Αποστολόπουλο και τους συνεργάτες του, για την άψογη οργάνωση, καθώς και όλους τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές για την ενεργό

συμμετοχή τους, γεγονός το οποίο αποδεικνύει το υψηλό αίσθημα κοινωνικής ευθύνης. Ιδιαίτερως δε, απευθύνει τα εύσημα στην Αντιδήμαρχο Κοινωνικής Πολιτικής, Νεολαίας και Προώθησης της Απασχόλησης, κ. Μαρία Αθανασάκου – Μουντάκη, για την εξαιρετική συνεργασία και τη λεπτομερή οργάνωση, καθώς και για την ένθερμη φιλοξενία.

Επιπλέον συγχαίρει τις Νοσηλεύτριες κ. Άννα Καρασαβίδου, κ. Βασιλική Ρήγα, κ. Ευσταθία Μαριδάκη και το Νοσηλευτή κ. Ευθύμιο Τούση, για την εθελοντική συμμετοχή τους στη διεξαγωγή του προγράμματος.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε.

Ο Πρόεδρος
Δημήτριος Σκουτέλης

Ο Γεν. Γραμματέας
Τζαννής Πολυκανδριώτης

Συμμετοχή της Ε.Ν.Ε. στην εκδήλωση της Μονάδας Προσβασιμότητας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων: «Αθλητισμός και ΑμΕΑ»

Στο πλαίσιο της διεξαγωγής της εκδήλωσης «Αθλητισμός και ΑμΕΑ», η οποία διοργανώθηκε από την Επιστημονικώς Υπεύθυνη του Έργου, Καθηγήτρια Παναγιώτα Καντή και το προσωπικό της Μονάδας Προσβασιμότητας και Κοινωνικής Στήριξης Φοιτητών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, στις 26 Απριλίου 2023, στο Πανεπιστημιακό Γυμναστήριο Ιωαννίνων, η Ε.Ν.Ε. συμμετείχε στην ενότητα: «Πρώτες Βοήθειες για τους φροντιστές των Ατόμων με Αναπηρίες», κατά την οποία εκπαίδευσε τους συμμετέχοντες στην παροχή Πρώτων Βοηθειών, ώστε να είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν επαρκώς, κρίσιμες για τη ζωή καταστάσεις.

Η Ε.Ν.Ε. συγχαίρει την Επιστημονικώς Υπεύθυνη του Έργου, Καθηγήτρια Παναγιώτα Καντή, το προσωπικό της Μονάδας Προσβασιμότητας και Κοινωνικής Στήριξης Φοιτητών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, τους φοιτητές, για την εξαιρετική οργάνωση, καθώς και όλους τους συμμετέχοντες

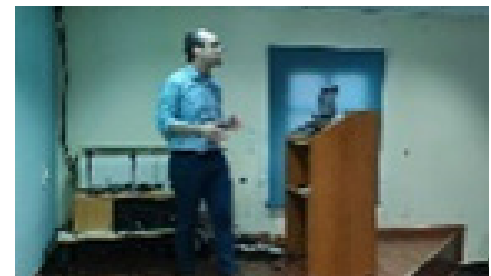
για την ενεργό συμμετοχή τους, γεγονός το οποίο αποδεικνύει το υψηλό αίσθημα κοινωνικής ευθύνης. Ιδιαίτερως δε, συγχαίρει την κ. Ευτυχία Γιάγκου, τον κ. Φρίξο Τάχια, την κ. Όλγα Καρδακάρη και την κ. Βασιλεία – Νίτσα Γουδέλη, για τη συμμετοχή τους στην εκδήλωση, η οποία ανέδειξε για πολλοστή φορά την ευαισθητοποίηση αλλά και τον επαγγελματισμό των Νοσηλευτών, στην παροχή εξειδικευμένης και επιστημονικώς τεκμηριωμένης γνώσης, προς όλους τους πολίτες.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ν.Ε.

Ο Πρόεδρος
Δημήτριος Σκουτέλης

Ο Γεν. Γραμματέας
Τζαννής Πολυκανδριώτης

Διεξαγωγή επιμορφωτικού σεμιναρίου από το 1^ο Περιφερειακό Τμήμα Αττικής & Νήσων του Αιγαίου της Ε.Ν.Ε.

Στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων της Ένωσης Νοσηλευτών Ελλάδος, το 1^ο Περιφερειακό Τμήμα Αττικής & Νήσων του Αιγαίου, συνεχίζοντας τη διεξαγωγή επιμορφωτικών σεμιναρίων, με στόχο την προαγωγή της συνεχιζόμενης επαγγελματικής ανάπτυξης και επιμόρφωσης των νοσηλευτών, πραγματοποίησε την Τετάρτη 05 Απριλίου 2023 στο Αμφιθέατρο του Γ.Ν.Α. «Η ΕΛΠΙΣ» επιμορφωτικό σεμινάριο με θέμα: «Προτυποποιημένα συστήματα αξιολόγησης, εκτίμησης και αντιμετώπισης των βαρέως πασχόντων ασθενών», με εισηγητή τον κ. Δημήτριο Μπαρουξή, Νοσηλεύτη, MSc, PhD, Προϊστάμενο Α' Προπαιδευτικής Παθολογικής Πανεπιστημιακής Κλινικής, Ιατρική Σχολή Ε.Κ.Π.Α., Γ.Ν.Α. «ΛΑΪΚΟ».

Ο Διοικητής κ. Αθανάσιος Σταματελόπουλος και η Διευθύντρια Νοσηλευτικής Υπηρεσίας κ. Χαϊμαδή Κοντογιάννη του Γ.Ν.Α. «Η ΕΛΠΙΣ» παρέστησαν στο επιμορφωτικό σεμινάριο και απύθυνα σύντομο χαιρετισμό. Το Διοικητικό Συμβούλιο του 1^{ου} Περιφερειακού Τμήματος Αττικής & Νήσων του Αιγαίου ευχαριστεί θερμά τη Διοίκηση του

Νοσοκομείου για την παραχώρηση του Αμφιθεάτρου και την συμβολή της στη διεξαγωγή του σεμιναρίου.

Οι συμμετέχοντες ενημερώθηκαν σχετικά με τα προτυποποιημένα συστήματα αξιολόγησης, εκτίμησης και αντιμετώπισης των βαρέως πασχόντων ασθενών, αποκτώντας τις απαραίτητες γνώσεις αναφορικά με τη χρήση αυτών, μέσα από διαδραστική συζήτηση.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του 1^{ου} Περιφερειακού Τμήματος Αττικής & Νήσων του Αιγαίου, συγχαίρει όλους τους συμμετέχοντες νοσηλευτές για τη συμμετοχή τους, η οποία καταδεικνύει το υψηλό αίσθημα επαγγελματικής και κοινωνικής ευθύνης τους.

Για το Περιφερειακό Συμβούλιο του 1^{ου} ΠΤ Αττικής & Νήσων του Αιγαίου

Η Πρόεδρος
Κωνσταντία Μπελαλή

Η Γεν. Γραμματέας
Σοφία Τάνη

Ο Καθηγητής Φυσιολογίας/Παθοφυσιολογίας, της Σχολής Επιστημών Υγείας, του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, κ. Θεόδωρος Ξάνθος «δίνει» Ρυθμό στην Υγεία και αρθρογραφεί για την αξία της Νοσηλευτικής Ηγεσίας

Η έρευνα αναφορικά με τον νοσηλευτή-ηγέτη έχει πολλαπλασιαστεί τη τελευταία δεκαετία. Ήδη από το 2018, ο Cummins επιβεβαίωσε ότι η ενίσχυση των ηγετικών δυνατοτήτων των νοσηλευτών οδηγούσε σε θετικά αποτελέσματα για το ίδιο το νοσηλευτικό επάγγελμα και ιδιαίτερα στην ικανοποίηση που λάμβαναν από την εργασία, την πρόθεσή τους να παραμείνουν

στο επάγγελμα, τη σωματική και ψυχική υγεία των εργαζομένων νοσηλευτών, αλλά και την ευεξία και την ευημερία τους¹. Προηγούμενες μελέτες συσχέτισαν την ικανή νοσηλευτική ηγεσία με βελτιωμένα επίπεδα φροντίδας, εφαρμογή προτύπων φροντίδας υψηλού επιπέδου και σημαντική μείωση στη νοσηρότητα και θνησιμότητα^{2,3}. Καθώς η νοσηλευτική ηγεσία έχει τόσο σημαντικά οφέλη και για το επάγγελμα, όσο και για τον ασθενή, θα πρέπει να εντοπιστούν και να καταγραφούν οι ιδιότητες του «βέλτιστου» ηγέτη νοσηλευτή. Παρόλα αυτά, η διεθνής βιβλιογραφία δεν αναδεικνύει αυτά τα χαρακτηριστικά, και κάποιος θα

περίμενε ότι αυτή η προσδοκία θα μπορούσε να ήταν απλά ουτοπική διότι δεν θα μπορούσε να υπάρχει ένα μόνο είδος νοσηλευτή- ηγέτη, καθώς ακόμα και σε περιβάλλοντα που η ηγεσία εφαρμόζεται για πολλά χρόνια, όπως για παράδειγμα στις επιχειρήσεις, τέτοιες ιδιότητες δεν έχουν καταγραφεί.

Πολλές θεωρίες χρησιμοποιούνται επί του παρόντος στην έρευνα για την ηγεσία της νοσηλευτικής, όπως η μετασχηματιστική ηγεσία⁴, η αντηχητική και η αυθεντική ηγεσία⁶ μεταξύ άλλων. Όλες όμως οι θεωρίες ξεκινούν από τη βασική ρύση του Northouse ότι η ηγεσία είναι μια διαδικασία κατά την οποία ένα άτομο επηρεάζει μια ομάδα ατόμων για την επίτευξη ενός κοινού στόχου⁷. Μια πρόσφατη συστηματική ανασκόπηση⁸ έδειξε ότι στοχευμένες εκπαιδευτικές παρεμβάσεις τόσο σε προπτυχιακό όσο και σε επαγγελματικό επίπεδο αποτελούν μια αποτελεσματική μέθοδο ανάπτυξης ηγεσίας στους νοσηλευτές. Αξίζει βέβαια να σημειωθεί ότι λόγω της σημαντικής ετερογένειας των εργαλείων μέτρησης ηγεσίας, δεν ήταν δυνατό να εξαχθούν συμπεράσματα σχετικά με ποια συγκεκριμένα νοσηλευτικά χαρακτηριστικά και ποιοι οργανωτικοί παράγοντες συμβάλλουν αποτελεσματικότερα στην ανάπτυξη της νοσηλευτικής ηγεσίας. Εκείνο που διαφαίνεται ως επαναλαμβανόμενο μοτίβο είναι ότι η στοχευμένη ανάπτυξη της νοσηλευτικής ηγεσίας θα είναι αρωγός για να διασφαλιστεί ότι οι νοσηλευτές κατέχουν τις απαιτούμενες δεξιότητες για να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις ενός επιβαρυσμένου συστήματος υγειονομικής περίθαλψης.

Παρά όμως το γεγονός ότι η διεθνής βιβλιογραφία καταγράφει τόσο σημαντικά οφέλη από τον ηγετικό ρόλο των νοσηλευτών σε κάθε επίπεδο φροντίδας (από πρωτοβάθμια ως και τεταρτοβάθμια), στην Ελλάδα η φροντίδα παραμένει Ιατροκεντρική, με τον νοσηλευτή αλλά και με τον ίδιο τον ασθενή να διαδραματίζουν έναν εντελώς περιφερειακό ρόλο. Στην περίπτωση του ασθενή, ο θεράπων γιατρός απλά ανακοινώνει μια μόνο θεραπευτική επιλογή, χωρίς να εξηγήσει άλλες δυνατότητες που μπορεί να επιλέξει ο ασθενής. Στην περίπτωση του νοσηλευτή, τα πράγματα είναι δυστυχώς ακόμα χειρότερα. Στις μέρες μας οι νοσηλευτές που στελεχώνουν τις μονάδες υγείας είναι υψηλών προσόντων (με μεταπτυχιακά και διδακτορικά) και συγκεκριμένων εξειδικεύσεων (διαθέτουν υψηλές ευρωπαϊκές πιστοποιήσεις), αλλά παρά ταύτα δεν εμπλέκονται καν στη λήψη της απόφασης, και απλά βρίσκονται αντιμέτωποι με μια ειλημμένη θεραπευτική επιλογή. Αυτό δημιουργεί σημαντικά ερωτήματα τόσο για την εγκυρότητα της ίδιας της επιλογής του ασθενή, όσο και για τον σωστό προγραμματισμό της νοσηλευτικής φροντίδας. Με την παρούσα υποστελέχωση όλων των νοσοκομείων, ο προγραμματισμός της νοσηλευτικής φροντίδας είναι μείζονος σημασίας καθώς όλες οι μελέτες έχουν καταδείξει ότι η τελική έκβαση του ασθενούς σχετίζεται άμεσα με την παροχή της. Στην Ελλάδα δυστυχώς χάνεται ακόμα ένα σημαντικό στοιχείο της νοσηλευτικής ηγεσίας, ή και αγνοείται ηθελημένα. Οι ηγέτες νοσηλευτές διαφοροποιούν την κουλτούρα του χώρου εργασίας και οδηγούν σε θετικές αλλαγές στη νομοθεσία στην παροχή υγειονομικής περίθαλψης. Όταν μια ομάδα θαυμάζει τις ιδιότητες του ηγέτη της, το ηθικό της ενισχύεται, ενδυναμώνεται και έτσι προωθείται η δημιουργία ενός ψυχολογικά ασφαλούς χώρου εργασίας, που οδηγεί σε υψηλότερα ποσοστά ικανοποίησης από την εργασία και διατήρηση. Οι ηγέτες με επιρροή στη νοσηλευτική διασφαλίζουν ότι το όραμα του οργανισμού κοινοποιείται στο νοσηλευτικό προσωπικό ενώ καθοδηγούν τη νοσηλευτική ηγεσία του αύριο.

Επομένως είναι πλέον επιτακτική η ανάγκη να ευαισθητοποιηθεί η πολιτική ηγεσία και να ενισχύσει τους νοσηλευτές υψηλών προσόντων

και πιστοποιήσεων, να εντάξει θεσμικά την πραγματική νοσηλευτική ηγεσία (ακολουθώντας μοντέλα του εξωτερικού) και να καλλιεργήσει την κουλτούρα της διεπιστημονικότητας στη λήψη αποφάσεων τοποθετώντας τον ίδιο το ασθενή στο κέντρο λήψης των αποφάσεων και όχι ως απλό δέκτη των υπηρεσιών υγείας. Ο δρόμος μπορεί να φαίνεται δύσκολος, και μπορεί να απαιτηθεί μια τροποποίηση των υπάρχοντων στερεότυπων, αλλά ο Bordieu έχει ήδη περιγράψει ότι απλά απαιτείται μια κρίσιμη μάζα σκεπτόμενων ανθρώπων για να εφαρμοστεί ένα νέο μοντέλο συμπεριφοράς. Ήδη σε προπτυχιακό επίπεδο, η νοσηλευτική ηγεσία διδάσκεται και είναι πολύ πιθανόν να δούμε αυτή την αλλαγή στο άμεσο μέλλον, παρόλα αυτά ήδη και τώρα πολλοί νοσηλευτές-ηγέτες, που στελεχώνουν τα νοσοκομεία δεν μπορούν να αναδείξουν τις δυνατότητές τους και παραμένουν παραγκωνισμένοι σε ένα σύστημα υγείας, στο οποίο η συνεισφορά τους θα μπορούσε να είναι καταλυτική. Θα πρέπει να αποτελέσει άμεση προτεραιότητα της πολιτείας και των θεσμών η ενίσχυση αυτών των επαγγελματιών που θα μπορούσαν να βελτιώσουν κατά πολύ τις παρεχόμενες υπηρεσίες υγείας.

Βιβλιογραφία:

1. Cummings, G. G., Tate, K., Lee, S., Wong, C. A., Paananen, T., Micaroni, S. P. M., & Chatterjee, G. E. Leadership styles and outcome patterns for the nursing workforce and work environment: A systematic review. *International Journal of Nursing Studies*, 2018; 85: 19-60.
2. Wong, C., Cummings, G., & Ducharme, L. The relationship between nursing leadership and patient outcomes: a systematic review update. *Journal of Nursing Management*, 2013 21:709-724.
3. Cummings, G. G., Midodzi, W. K., Wong, C. A., & Estabrooks, C. A. The contribution of hospital nursing leadership styles to 30-day patient mortality. *Nursing Research*, 2010; 59: 331-339.
4. Bass, B. M., & Avolio, B. J. (Eds.). *Improving organizational effectiveness through transformational leadership*, 1994. Sage Publications, Inc.
5. Goleman, D., Boyatzis, R., & McKee, A. (Eds.). *Primal leadership: Realizing the power of emotional intelligence*, 2003. Boston: Harvard Business School.
6. Walumba, F. O., Peterson, S. J., Avolio, B. J., Wernsing, S. T., & Gardner, W. L. Authentic leadership: Development and validation of a theory-based measure. *Journal of Management*, 2008;34:89-126.
7. Northouse, P. G. *Leadership: Theory and Practice*. 3rd ed, 2004. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
8. Cummings GG, Lee S, Tate K, Penconek T, Micaroni SPM, Paananen T, Chatterjee GE. The essentials of nursing leadership: A systematic review of factors and educational interventions influencing nursing leadership. *International Journal of Nursing Studies*, 2021;115:103842
9. Heinen M, van Oostveen C, Peters J, Vermeulen H, Huis A. An integrative review of leadership competencies and attributes in advanced nursing practice. *Journal of Advanced Nursing*, 2019;75:2378-2392.

Θεόδωρος Ξάνθος

MD, Pg Dip (Ed), MSc, MRes, PhD, FHEA, FAcadMed, FERC, FCP, ERT, FESC, FRSM, Καθηγητής Φυσιολογίας/Παθοφυσιολογίας, Σχολή Επιστημών Υγείας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Οι Νοσηλευτές «δίνουν» Ρυθμό στην Υγεία

**Παγκόσμια Ημέρα Υγείας –
Παγκόσμια Ημέρα Ενημέρωσης για τον Αυτισμό –
Παγκόσμια Ημέρα Αιμορροφιλίας –
Παγκόσμια Ημέρα κατά της νόσου Πάρκινσον –
Παγκόσμια Ημέρα για την Ασφάλεια & Υγεία στην Εργασία –
Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Εμβολιασμών**

Παγκόσμια Ημέρα Υγείας 2023

Δρ. Μιχαήλ Μαντζανάς

MSc, MHS, Διευθυντής Νοσηλευτικής Υπηρεσίας, Γ.Ν.Ν. Ιωνίας: «ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΕΙΟ – ΠΑΤΗΣΙΩΝ»

Κάθε χρόνο στις 7 Απριλίου γιορτάζεται η Παγκόσμια Ημέρα Υγείας. Η επιλογή της ημέρας αυτής δεν είναι τυχαία, αφού σηματοδοτεί την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ), πριν από 75 ακριβώς χρόνια, στις 7 Απριλίου του 1948. Το κεντρικό μήνυμα για φέτος είναι: «Υγεία για όλους» και δεν είναι καθόλου τυχαίο, αφού οι ανισότητες που παρατηρήθηκαν στην υγεία, ειδικά κατά την διάρκεια της πανδημίας Covid-19, είναι τεράστιες και αποτελούν τροχοπέδη για την ανάπτυξη και την ευημερία. Οι ανισότητες αυτές παρατηρούνται όχι μόνο στους λήπτες υπηρεσιών υγείας αλλά και στους παρέχοντες αυτές.

Οι Νοσηλευτές βρέθηκαν από την αρχή στην πρώτη γραμμή του αγώνα για την αντιμετώπιση της πανδημίας Covid-19 και η συμβολή τους υπήρξε ανεκτίμητη. Η πανδημία Covid-19 δημιούργησε μια άνευ προηγουμένου

ζήτηση υγειονομικών υπηρεσιών, στο επίκεντρο της οποίας υπήρξαν οι Νοσηλευτές από την πρώτη στιγμή. Διαδραμάτισαν ζωτικό ρόλο σε όλους τους τομείς παροχής υγειονομικής φροντίδας, από τον έλεγχο και την διαλογή ασθενών έως την νοσηλευτική φροντίδα τους. Συμμετείχαν στην εκπαίδευση του κοινού σχετικά με τον τρόπο πρόληψης της εξάπλωσης του ιού. Επιπροσθέτως έλαβαν μέρος στην ανάπτυξη και εφαρμογή των προγραμμάτων εμβολιασμού κατά του Covid-19 άσκηνα, προκειμένου να διασφαλιστεί το μεγαλύτερο δυνατό ποσοστό εμβολιασμένου πληθυσμού. Η πανδημία ανέδειξε τον κρίσιμο ρόλο των Νοσηλευτών στην ορθή και αποτελεσματική λειτουργία του Συστήματος Υγείας, έναν ρόλο στον οποίο ανταποκρίθηκαν άμεσα και με πλήρη επάρκεια οι Νοσηλευτές, παρά τις όποιες δυσκολίες αντιμετωπίζει ο κλάδος, με σημαντικότερη αυτήν της μακροχρόνιας υποστελέχωσης.

Το πρόβλημα της υποστελέχωσης ταλανίζει χρόνια το Νοσηλευτικό κλάδο, αφού το ποσοστό νοσηλευτών ανά ασθενή στη χώρα μας είναι υποτριπλάσιο σε σχέση με τα διεθνή στάνταρ του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας. Η μεγάλη έλλειψη σε Υγειονομικό και δη σε Νοσηλευτικό προσωπικό, έγινε ιδιαίτερα αισθητή στα χρόνια της πανδημίας Covid-19 και αντιμετωπίστηκε με ποικίλους τρόπους, όπως την πρόσληψη επικουρικού προσωπικού και τη μετακίνηση προσωπικού σε τμήματα πρώτης γραμμής - στη μάχη κατά της πανδημίας, με αποτέλεσμα την πιθανή δυσλειτουργία των υπολοίπων τμημάτων. Το μεγαλύτερο και σημαντικότερο όμως ρόλο στην αντιμετώπιση της πανδημίας με την «Δαμόκλειο σπάθη» της υποστελέχωσης πάνω από το Σύστημα Υγείας, διαδραμάτισε η άοκνη προσπάθεια των Νοσηλευτών και των λοιπών Επαγγελματιών Υγείας, να ανταπεξέλθουν στις αυξημένες ανάγκες της μάχης κατά της πανδημίας, χωρίς να υπολογίζουν κόστος σε σωματικό, ψυχικό και ηθικό επίπεδο. Παρ' όλα αυτά το τέλος της πανδημίας βρίσκει την Νοσηλευτική κοινότητα στην χώρα μας, εξουθενωμένη, υποστελεχωμένη έτι περαιτέρω και απογοητευμένη από την κρατική αντιμετώπιση, σε αντίθεση με ό,τι συμβαίνει παγκοσμίως, όπου έχει αναγνωριστεί το έργο και η προσφορά των Νοσηλευτών και επιβραβεύεται τόσο σε ηθικό όσο και σε υλικό επίπεδο. Οι Νοσηλευτές είναι, όπως η πανδημία απέδειξε, η ραχοκοκαλιά του Συστήματος Υγείας, αποτελώντας αναπόσπαστο κομμάτι κάθε βαθμίδας αυτού. Γίνεται αντιληπτό πως χωρίς επάρκεια σε Νοσηλευτικό προσωπικό δεν είναι δυνατόν να υπάρξει ολοκληρωμένο και αποτελεσματικό Σύστημα Υγείας. Χωρίς ολοκληρωμένο Σύστημα Υγείας δεν μπορούμε να μιλάμε για Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας και μάλιστα για όλους, όπως είναι και το φετινό θέμα της Παγκόσμιας Ημέρας Υγείας.

Ο ρόλος των Νοσηλευτών στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας είναι σημαντικός, αφού συχνά είναι το πρώτο σημείο επαφής για τον πληθυσμό που αναζητά φροντίδα. Οι Νοσηλευτές είναι επαγγελματίες υγείας ειδικευμένοι στην παροχή φροντίδας με επίκεντρο τον ασθενή και μπορούν να συνεργαστούν με άλλους επαγγελματίες υγείας ώστε να διασφαλίσουν ότι οι ασθενείς λαμβάνουν την φροντίδα που απαιτείται. Η πανδημία εκτός από το πρόβλημα της υποστελέχωσης του Υγειονομικού προσωπικού, ανέδειξε και την σημασία της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (ΠΦΥ) ως μέσο διασφάλισης της υγείας για όλους.

Η Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας είναι ένα σύστημα υγειονομικής περίθαλψης σχεδιασμένο με τέτοιο τρόπο, ώστε να παρέχει μια ολοκληρωμένη σειρά υπηρεσιών τόσο σε άτομα όσο και κοινότητες. Αποτελεί βασικό συστατικό οποιουδήποτε Συστήματος Υγείας και αποτελεί στοιχείο ζωτικής σημασίας

αυτού, προκειμένου να διασφαλιστεί η πρόσβαση όλων στην φροντίδα που έχουν ανάγκη. Η Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας ούσα ουσιαστικό συστατικό ενός ισχυρού και ανθεκτικού Συστήματος Υγείας, έχει την δυνατότητα να διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στην αντιμετώπιση μιας πανδημίας, κάτι που έγινε ιδιαίτερα εμφανές κατά την διάρκεια της Πανδημίας Covid-19. Τα Συστήματα Υγείας που είναι ισχυρά και ανθεκτικά, είναι καλύτερα εξοπλισμένα ώστε να ανταποκρίνονται σε κρίσεις και ένα Σύστημα Υγείας για να θεωρηθεί ισχυρό και ανθεκτικό, θα πρέπει να έχει επάρκεια σε Επαγγελματίες Υγείας καθώς επίσης σωστή και πλήρη οργάνωση σε όλα τα επίπεδα.

Οι Υπηρεσίες Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας είναι ή οφείλουν να είναι σχεδιασμένες με τέτοιο τρόπο, ώστε να παρέχουν μια σειρά υπηρεσιών, όπως η πρόληψη, η θεραπεία και η διαχείριση οξείων και χρόνιων παθήσεων. Επειδή οι υπηρεσίες αυτές μπορούν να παρέχονται σε ποικίλα περιβάλλοντα, έχουν τη δυνατότητα να προσεγγίζουν τους ανθρώπους όπου κι αν βρίσκονται και να τους παρέχουν τη φροντίδα που χρειάζονται. Γίνεται λοιπόν κατανοητό πως μόνο έτσι μπορούμε να μιλάμε για υγεία για όλους, όπως είναι και το θέμα του εορτασμού της Παγκόσμιας Ημέρας Υγείας 2023. Στα πλαίσια όμως του φετινού εορτασμού οφείλει η Πολιτεία να αναγνωρίσει και τον ζωτικής σημασίας ρόλο των Νοσηλευτών στην αντιμετώπιση της πανδημίας, αλλά και κάθε Υγειονομικής Κρίσης, με την οποία βρεθήκαμε αντιμέτωποι ή θα βρεθούμε στο μέλλον.

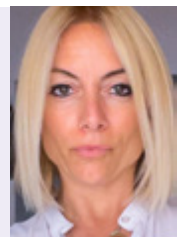
Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας έχει κάθε λόγο να θέτει το θέμα: «Υγεία για όλους», αφού η πανδημία μας έδειξε ότι οι ασθένειες δεν γνωρίζουν σύνορα. Το μεγάλο ερώτημα είναι πως θα υλοποιηθεί αυτό το όραμα... Αφού οι ανισότητες κατά τη διάρκεια της πανδημίας Covid-19 υπήρξαν εμφανείς, κυρίως μεταξύ αναπτυσσόμενων και αναπτυγμένων χωρών. Το σίγουρο είναι πως στα χρόνια που ακολουθούν, και μετά από τα μαθήματα που πήρε η Παγκόσμια Κοινότητα από την πανδημία Covid-19, οφείλουμε να επενδύσουμε στα Συστήματα Υγείας και στο εργατικό δυναμικό αυτής, με έμφαση στο Νοσηλευτικό προσωπικό. Πρέπει να διασφαλιστεί η επάρκεια των απαιτούμενων πόρων, σε έμψυχο και άψυχο υλικό, ώστε να επιτευχθεί η παροχή υψηλής ιατρονοσηλευτικής φροντίδας, στην οποία θα έχουν πρόσβαση όλοι, ανεξάρτητα από το που ζουν ή την κοινωνικοοικονομική τους κατάσταση.

Με την ελπίδα πως η αναγνώριση του έργου και της προσφοράς των Νοσηλευτών και του συνόλου των επαγγελματιών υγείας, δεν θα μείνει στα λόγια και πως θα υπάρξει ενίσχυση των Συστημάτων Υγείας σε έμψυχο και άψυχο υλικό, το φετινό θέμα του εορτασμού της Παγκόσμιας Ημέρας Υγείας: «Υγεία για όλους», θα αποκτήσει νόημα.

Παγκόσμια Ημέρα Ενημέρωσης για τον Αυτισμό 2023

Ιωάννα Κοσιώρη

Νοσηλεύτρια, MSc, Γ.Ν. «ΑΚΛΗΠΙΕΙΟ» Βούλας: «Ο Κόσμος των Διάχυτων Αναπτυξιακών Διαταραχών»

Με τον όρο «Διάχυτες Αναπτυξιακές Διαταραχές» περιγράφουμε μια ομάδα διαταραχών που χαρακτηρίζονται από αποκλίσεις και καθυστερήσεις στην ανάπτυξη των κοινωνικών, επικοινωνιακών και γνωστικών δεξιοτήτων,

καθώς και από επαναλαμβανόμενες, περιορισμένες και στερεότυπες συμπεριφορές και ενδιαφέροντα. Η βασικότερη όλων είναι ο Αυτισμός.

Ο αυτισμός είναι μια νευροαναπτυξιακή διαταραχή που εμφανίζεται στα

πρώτα χρόνια της ζωής του παιδιού και είναι γενετικής φύσης. Είναι η πιο γνωστή Διάχυτη Αναπτυξιακή Διαταραχή αφού χαρακτηρίζεται από ευρύτερες αποκλίσεις και καθυστερήσεις στην ανάπτυξη τόσο των κοινωνικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων όσο και των γνωστικών κατακτήσεων του ατόμου.

Θεωρείται «δια βίου» διαταραχή, που σημαίνει ότι το άτομο ζει με αυτήν για όλη του την ζωή, παρόλο που τα συμπτώματα της μπορεί να διαφοροποιούνται με την ηλικία. Παγκόσμια υπολογίζεται ότι περίπου 25 εκατομμύρια άνθρωποι έχουν αυτισμό, ενώ υπάρχει σταθερή αυξητική τάση χωρίς να είναι ξεκάθαρη η αιτία. Το επιστημονικό προσωπικό πλέον εξειδικεύεται χρησιμοποιώντας διαγνωστικές διαδικασίες και εργαλεία για να εντοπίσει και να ορίσει έγκαιρα μια ψυχιατρική διαταραχή. Το συνθέστερο εργαλείο του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας είναι το ICD-10 καθώς και το αντίστοιχο της Αμερικανικής Ψυχιατρικής Εταιρείας το DSM-5. Βάσει του ICD-10 οι Διάχυτες Αναπτυξιακές Διαταραχές χωρίζονται στις εξής κατηγορίες, με τις πιο συνήθεις να είναι ο Αυτισμός της Παιδικής Ηλικίας και το Σύνδρομο Άσπεργκερ.

- Αυτισμός της Παιδικής Ηλικίας (F84.0)
- Άτυπος Αυτισμός (F84.1)
- Σύνδρομο Rett (F84.2)
- Άλλες Δυσενοποιητικές Διαταραχές της παιδικής ηλικίας (F84.3)
- Υπερκινητική Συμπεριφορά συνοδευόμενη από Νοητική Υστέρηση και Στερεότυπες Κινήσεις (F84.4)
- Σύνδρομο Asperger (F84.5)
- Άλλες σοβαρές Αναπτυξιακές Διαταραχές (F84.8)
- Διάφορες σοβαρές Αναπτυξιακές Διαταραχές (F84.9)

Τα κυριότερα συμπτώματα του αυτισμού: Ο παιδικός αυτισμός στις περισσότερες περιπτώσεις συνοδεύεται με πνευματική καθυστέρηση. Τα κορίτσια με αυτισμό παρουσιάζουν πολύ χαμηλότερο δείκτη ευφυΐας συγκριτικά με τα αγόρια που πάσχουν από την ίδια διαταραχή. Κάποιες από τις ενδείξεις του αυτισμού μπορεί να είναι οι παρακάτω χωρίς ωστόσο να παρατηρούνται όλες ταυτόχρονα (φάσμα). Το παιδί:

- Δεν εγκαθιδρύει καλή και ποιοτική βλεμματική επαφή. (π.χ. δεν κοιτάζει το άτομο που του μιλάει).
- Δεν ανταποκρίνεται σε κοινωνικό χαιρετισμό.
- Δεν ανταποκρίνεται σε κοινωνικό παιχνίδι.
- Δεν ανταποκρίνεται στο κάλεσμα του ονόματος του.
- Χρησιμοποιεί το χέρι του ενήλικα σαν εργαλείο αντί να χρησιμοποιήσει το δικό του για να πιάσει ή να ανοίξει κάτι.
- Ηχολαλεί (επαναλαμβάνει μηχανικά κάτι που άκουσε), εφόσον βέβαια υπάρχει ομιλία από το παιδί.
- Αδυναμία σύναψης σχέσεων με συνομήλικα παιδιά (προσεγγίζει πιο εύκολα ενήλικες).
- Χρησιμοποιεί το γ' γενικό πρόσωπο όταν μιλάει για τον εαυτό του.
- Προτιμάει να παίζει μόνο του χωρίς να το ενδιαφέρει η δημιουργία φιλίας με άλλα παιδιά. Σε μεγαλύτερα παιδιά στο φάσμα παρατηρείται η σύναψη σχέσεων με άλλα παιδιά χωρίς όμως να ακολουθούνται οι κοινωνικοί κανόνες (ορμούν, πηγαίνουν υπερβολικά κοντά τους όταν τους μιλάνε, τραβούν τα μαλλιά των άλλων, ακουμπούν χωρίς λόγο).
- Σε μεγαλύτερες ηλικίες παρατηρούνται εμμονές με θέματα και έλλειψη διατήρησης ροής μιας συζήτησης.
- Δεν έχει «μελωδικότητα» η φωνή του και πολλές φορές είναι εντονότερη από το φυσιολογικό σαν κραυγή.
- Αντιλαμβάνεται κυριολεκτικά μεταφορικές εκφράσεις που του θέτονται και δυσκολεύεται να αντιληφθεί το χιούμορ.
- Αδυνατεί να παίξει συμβολικό παιχνίδι (τάισμα κούκλας).
- Κάνει επαναλαμβανόμενες στερεότυπες κινήσεις και συμπεριφορές (τίναγμα χεριών σαν φτερούγισμα, πηδήματα χωρίς λόγο).
- Έχει άνισα κατανοημένες γνωστικές ικανότητες (αντιλαμβάνεται μαθητικές έννοιες εξαιρετικά εύκολα όταν δεν μπορεί να κατανοήσει ένα

απλό παραμύθι).

- Παρουσιάζει υπερκινητικότητα, αυτοτραυματισμούς, επιθετικότητα.
- Παρουσιάζει προβλήματα αισθητηριακά (μάσηση τροφής, κούρεμα, δυσκολία στον ύπνο, δυσκολία στο να πλυθεί μόνο του, δυσκολία ή άρνηση στα αγγίγματα, έντονη ενόχληση σε δυνατούς ήχους).
- Έχει ανωμαλίες στην διάθεση (αναίτια γέλια ή κλάματα).
- Έχει προσκόλληση σε πρόσωπα.

Ο ρόλος του Νοσηλευτή: Από τα ανωτέρω έγινε κατανοητό πόσο πολύπλευρη διάσταση έχει ο αυτισμός άρα και η θεραπευτική προσέγγιση του. Η νοσηλευτική παρέμβαση έχει διπλό χαρακτήρα. Ο νοσηλευτής ως επαγγελματίας υγείας, υποχρεούται αρχικά να ενεργήσει στις διαγνωστικές διαδικασίες που λαμβάνουν χώρα στην υποψία του αυτισμού, και έπειτα στις θεραπευτικές παρεμβάσεις που εφαρμόζονται στα παιδιά και στους εφήβους που βρίσκονται στο φάσμα. Όλες οι θεραπευτικές παρεμβάσεις θα πρέπει να είναι εξατομικευμένες και να βασίζονται στο πλάνο λήψης και επίτευξης στόχων που έχει ορίσει η θεραπευτική ομάδα. Αυτές βασίζονται στην εκτενή αξιολόγηση του επιπέδου λειτουργικότητας και θα πρέπει να διέπονται από ρεαλισμό. Στη θεραπευτική προσέγγιση περιλαμβάνονται:

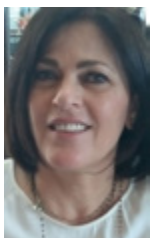
- Η φαρμακευτική θεραπεία (εφόσον κρίνεται απαραίτητη).
- Η λογοθεραπεία.
- Η εργοθεραπεία.
- Η ψυχοθεραπεία.
- Η συμβουλευτική παρέμβαση γονέων και φροντιστών.
- Η αντιμετώπιση αισθητηριακών διαταραχών (αισθητηριακή ολοκλήρωση).
- Η συμπεριφορική παρέμβαση.
- Η εκπαίδευση (π.χ. πρόγραμμα TEACCH, μέθοδος PECS).

Κύριο μέλημα του νοσηλευτή είναι η ενημέρωση του κοινού και η άμεση αποτροπή του κοινωνικού «στιγματισμού» που δυστυχώς είναι συχνός και έντονος. Ο νοσηλευτής υποχρεούται να ενημερώσει το κοινό για τον τρόπο που το αυτιστικό άτομο αντιλαμβάνεται την πραγματικότητα γύρω του. Να ενθαρρύνει το σύνολο να αποδεχθεί τις ιδιαιτερότητες του και να το προφυλάξει. Ο Naoki Higashida στο βιβλίο του «Γιατί χοροπηδάω», όντας ο ίδιος αυτιστικός ξεκινάει λέγοντας: «Όταν ήμουν μικρός, ούτε που γνώριζα πως ήμουν παιδί με ειδικές ανάγκες. Πώς το ανακάλυψα; Από τους άλλους ανθρώπους που μου έλεγαν ότι ήμουν διαφορετικός, και ότι αυτό ήταν πρόβλημα.»

Τα αυτιστικά άτομα ζουν καθημερινά με την αγωνία όχι του τι κάνουν, αλλά τι ΔΕΝ κάνουν που πρέπει να προσέξουν. Ωστόσο υπό το καθεστώς ειδικών διαδικασιών και με αυστηρά δομημένη διάρθρωση προγράμματα, τα άτομα αυτά μπορούν να μάθουν να λειτουργούν στο σπίτι τους και στην κοινότητα. Ο νοσηλευτής είτε με τον ρόλο του σχολικού νοσηλευτή είτε με την ιδιότητα της θεραπευτικής ομάδας, είτε με τον ρόλο της συμβουλευτικής προσέγγισης της κοινότητας έχοντας εκπαιδευτικό χαρακτήρα, είναι υποχρεωμένος να ξεκαθαρίσει στο περιβάλλον που περικλείει το αυτιστικό παιδί-έφηβο, ότι με την κατάλληλη εκπαίδευση το άτομο αυτό πετυχαίνει να κατανοήσει τον κόσμο γύρω του. Εάν η παρέμβαση είναι σωστή, εξατομικευμένη και άμεση κάποια αυτιστικά άτομα θα μπορέσουν να ζήσουν μια φυσιολογική ζωή. Για να γίνει αυτό βέβαια θα πρέπει να υπάρχει αυξημένη ευαισθητοποίηση τόσο από τους πολίτες όσο και από την ίδια την πολιτεία.

Νομικό πλαίσιο: Με τον Νόμο 2716/1999 ορίζεται πως: «το κράτος έχει την ευθύνη για την παροχή υπηρεσιών Ψυχικής υγείας που έχουν σκοπό την πρόληψη, την διάγνωση, την θεραπεία, την περίθαλψη καθώς και την ψυχοκοινωνική αποκατάσταση και κοινωνική επανένταξη ενηλίκων, παιδιών και εφήβων με ψυχικές διαταραχές και Διαταραχές Αυτιστικού Τύπου και με μαθησιακά προβλήματα», (άρθρο 1 παρ. 1).

Παγκόσμια Ημέρα Αιμορροφιλίας 2023

Ελένη Μόκα

Αναπληρώτρια Προϊσταμένη Νοσηλεύτρια, MSc, Δ΄ Παθολογική Κλινική Α.Π.Θ., Γ.Ν.Θ. «ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟ», τ. Νοσηλεύτρια Αιμορροφιλικού Κέντρου Βορείου Ελλάδος: «Ο ρόλος του Νοσηλευτή στη διαχείριση των ατόμων με αιμορροφιλία»

Το 1989 καθιερώθηκε για πρώτη φορά η Παγκόσμια Ημέρα Αιμορροφιλίας, με πρωτοβουλία της Παγκόσμιας Οργάνωσης Αιμορροφιλίας (WFH). Ως ημερομηνία επιλέχτηκε η 17η Απριλίου, ημέρα γέννησης του ιδρυτή της οργάνωσης Frank Schnabel, ο οποίος ήταν και ο ίδιος αιμορροφιλικός. Η ημέρα αυτή είναι αφιερωμένη σε όσους πάσχουν από αιμορροφιλία με σκοπό την ευαισθητοποίηση του κοινού αλλά και τη βοήθεια των ασθενών για ένα καλύτερο μέλλον.

Η Παγκόσμια Ημέρα Αιμορροφιλίας αποτελεί ένα σημαντικό γεγονός καθώς οργανώσεις, σύλλογοι και Κέντρα Αιμορροφιλίας σε όλο τον κόσμο συμμετέχουν με εκστρατείες ενημέρωσης για να ευαισθητοποιήσουν τους αρμόδιους υγειονομικούς φορείς, να βελτιώσουν τις παρεχόμενες υπηρεσίες υγείας για την αντιμετώπιση της νόσου, αλλά και να ενθαρρύνουν τα άτομα με αιμορροφιλία να κατανοήσουν και να αντιμετωπίσουν τη νόσο με γνώση και αισιοδοξία.

Αιμορροφιλία: Με τον όρο αιμορροφιλία περιγράφονται κληρονομικές διαταραχές, οι οποίες χαρακτηρίζονται από ελλείψεις των παραγόντων πήξης και οδηγούν σε διαταραχή του μηχανισμού αιμόστασης και σε διαβίου αιμορραγική διάθεση. Οι κυριότερες από τις διαταραχές αυτές είναι: η αιμορροφιλία Α και η αιμορροφιλία Β, οι οποίες χαρακτηρίζονται από μερική ή πλήρη έλλειψη του παράγοντα VIII ή του παράγοντα IX της πήξης αντίστοιχα. Κληρονομούνται με φυλοσύνδετο χαρακτήρα και για το λόγο αυτό οι ασθενείς είναι σχεδόν αποκλειστικά άνδρες. Συγκεκριμένα, 1/5.000 άνδρες γεννιέται με αιμορροφιλία Α και 1/30.000 με αιμορροφιλία Β. Η συχνότητα της νόσου είναι ίδια σε όλες τις εθνικές ομάδες, χωρίς γεωγραφική ή φυλετική προτίμηση. Ο αριθμός των αιμορροφιλικών ασθενών παγκοσμίως ανέρχεται σε 1.125.000. Οι περισσότεροι ασθενείς όμως παραμένουν αδιάγνωστοι ή χωρίς θεραπεία. Στην Ελλάδα έχουν καταγραφεί 1055 άτομα με αιμορροφιλία Α και Β και στο Αιμορροφιλικό Κέντρο Βορείου Ελλάδος 260 ασθενείς. Οι αιμορραγικές εκδηλώσεις της αιμορροφιλίας εξαρτώνται από τη βαρύτητα της νόσου και είναι συνήθως ενδοαρθρικές (αίμαρθρα) και ενδομυϊκές αιμορραγίες. Η αιμορροφιλία έχει άμεσες επιπτώσεις στην σωματική αλλά και στην ψυχική υγεία των ασθενών. Η νόσος δρα αθροιστικά στην υγεία του ασθενή αφού, μετά από επαναλαμβανόμενα αιμορραγικά επεισόδια στις αρθρώσεις, προκαλείται βλάβη και προοδευτική καταστροφή των αρθρώσεων, που οδηγεί σε χρόνια αναπηρία. Πέραν όμως των επιπτώσεων στη σωματική υγεία, η αιμορροφιλία επιδρά αρνητικά στην κοινωνική, ψυχολογική και οικονομική κατάσταση των ασθενών. Λόγω επίσης της πολυπλοκότητας και της ιδιαιτερότητας της νόσου, επηρεάζονται πολλοί τομείς της προσωπικής και οικογενειακής ζωής των ασθενών. Η αντιμετώπιση των ατόμων με αιμορροφιλία είναι απαραίτητο να γίνεται από εξειδικευμένο ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό σε ειδικά Κέντρα Αιμορροφιλίας. Στην Ελλάδα λειτουργούν τρία Κέντρα Αιμορροφιλίας ενηλίκων και δύο Κέντρα Αιμορροφιλίας παιδιών στην Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη.

Ο ρόλος του Νοσηλευτή στα Κέντρα Αιμορροφιλίας: Ο Νοσηλευτής στα Κέντρα Αιμορροφιλίας είναι βασικό μέλος της διεπιστημονικής ομάδας

αντιμετώπισης των ατόμων με αιμορροφιλία. Ο ρόλος του στον συντονισμό της φροντίδας των ασθενών είναι εξαιρετικά σημαντικός και πολύπλευρος, δεδομένου ότι ο νοσηλευτής αποτελεί το “κλειδί” στην επικοινωνία ανάμεσα στον ασθενή και την οικογένειά του και των μελών της διεπιστημονικής ομάδας. Η διαχείριση της φροντίδας των ατόμων με αιμορροφιλία, όπως γίνεται και στις άλλες χρόνιες παθήσεις τα τελευταία χρόνια, αποτελεί έναν τομέα στον οποίο μπορεί να εφαρμοστεί ο διευρυμένος ρόλος του νοσηλευτή, δεδομένου ότι τα προγράμματα διαχείρισης των ασθενών αυτών ακολουθούν στην πλειονότητά τους σταθερά χρονοδιαγράμματα ως προς τη συχνότητα και το περιεχόμενο των επισκέψεων των ασθενών. Η διεύθυνση της νοσηλευτικής πρακτικής, απαιτεί θεωρητική κατάρτιση, γνώσεις, εμπειρία αλλά και δεξιότητες, ικανότητες και συμπεριφορές, που είναι απαραίτητες για την ανάπτυξη μιας ουσιαστικής σχέσης με τον ασθενή. Τέτοιες είδους δεξιότητες είναι η ενσυναίσθηση, η επικοινωνία, η ενεργητική ακρόαση, οι οποίες έχουν αναγνωριστεί ως δεξιότητες βαρύνουσας σημασίας και συνδέονται, βάσει μελετών, με καλύτερα θεραπευτικά αποτελέσματα, βελτιώνουν τη σχέση με τον ασθενή και καθιστούν τη νοσηλευτική πρακτική πιο ενδιαφέρουσα, ανθρώπινη και ευχάριστη.

Τα οφέλη του διευρυμένου ρόλου του Νοσηλευτή: Από την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας, που αναφέρεται στη διεύθυνση του επαγγελματικού ρόλου των νοσηλευτών, διαπιστώνεται πως ο ρόλος του νοσηλευτή στα Κέντρα Αιμορροφιλίας, έχει θετικά αποτελέσματα, καθώς συμβάλλει στην βελτίωση της υγείας και της ποιότητας ζωής των ασθενών, ενισχύει την επικοινωνία ανάμεσα στον ασθενή και στην ομάδα φροντίδας του, συμβάλλει στη συμμόρφωσή του στη θεραπεία, βελτιώνει τις παρεχόμενες υπηρεσίες υγείας και βελτιώνει την διεπαγγελματική συνεργασία και την αποδοτικότητα του έργου ιατρών και νοσηλευτών. Οι κατάλληλα εκπαιδευμένοι νοσηλευτές στα Κέντρα Αιμορροφιλίας, μπορούν να προσφέρουν υψηλής ποιότητας φροντίδα και να επιτύχουν άριστα αποτελέσματα στην υγεία των ασθενών. Υπάρχουν μάλιστα μελέτες που καταδεικνύουν την θετική επίδραση του διευρυμένου νοσηλευτικού ρόλου στην βελτίωση της ποιότητας της ζωής των ατόμων με αιμορροφιλία και των οικογενειών τους, στην σωματική και ψυχική τους υγεία, την συμμετοχή τους σε καθημερινές δραστηριότητες, καθώς και στη συμμόρφωση των ασθενών στη θεραπεία. Ο ρόλος του Νοσηλευτή στα Κέντρα Αιμορροφιλίας διακρίνεται σε κλινικό, συμβουλευτικό και εκπαιδευτικό.

α. Ο κλινικός ρόλος του Νοσηλευτή: Η εξειδικευμένη νοσηλευτική φροντίδα κατέχει πρωταρχική θέση στην αντιμετώπιση των προβλημάτων του αιμορροφιλικού ασθενή. Αφορά στην αντιμετώπιση των αιμορραγιών, όπως αίμαρθρα, μυϊκά αιματώματα, αιμορραγίες βλεννογόνων αλλά και στην αντιμετώπιση απειλητικών για την ζωή αιμορραγιών επεισοδίων, όπως οι αιμορραγίες του πεπτικού και οι ενδοκρανιακές αιμορραγίες.

β. Ο συμβουλευτικός ρόλος του Νοσηλευτή: Ο συμβουλευτικός ρόλος επικεντρώνεται στις γνώσεις που πρέπει να έχει ο νοσηλευτής για

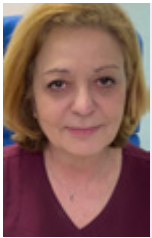
την αιμορροφιλία ώστε να είναι σε θέση να δίνει τις πρώτες οδηγίες για την αναγνώριση και διάγνωση των αιμορραγικών συμπτωμάτων και την αντιμετώπιση τους από τον ασθενή. Ο νοσηλευτής μπορεί επίσης να συμβάλει και στη διαχείριση την νόσου από τον ασθενή, παρέχοντας συμβουλές για τον τρόπο ζωής τους.

γ. Ο εκπαιδευτικός ρόλος του Νοσηλευτή: Ο εκπαιδευτικός ρόλος του Νοσηλευτή εξυπηρετεί την ανάγκη ενημέρωσης, την επαγγελματική καθοδήγηση, τη διάδοση των εξειδικευμένων γνώσεων που αφορούν τη φροντίδα και την παροχή υπηρεσιών στους αιμορροφιλικούς ασθενείς

καθώς και την προώθηση της τεκμηριωμένης πρακτικής σε άλλους επαγγελματίες υγείας.

Συμπεράσματα: Η ομάδα επαγγελματιών υγείας που ασχολούνται με άτομα με αιμορροφιλία πρέπει να συνδυάζουν την θεωρητική και κλινική κατάρτιση, δηλαδή τις γνώσεις και την εμπειρία, με δεξιότητες, όπως η επικοινωνία, η κατανόηση και η ενσυναίσθηση. Ο συνδυασμός αυτός μετατρέπει την ποιοτική και ουσιαστική νοσηλευτική φροντίδα σε κινητήρια δύναμη που βελτιώνει τη συνολική υγεία αλλά και την ποιότητα ζωής των ατόμων με αιμορροφιλία.

Παγκόσμια Ημέρα κατά της νόσου Parkinson 2023

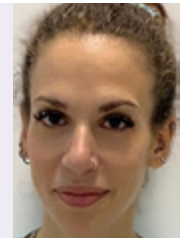

Ευαγγελία Μαλλισόβα

Προϊσταμένη Νοσηλεύτρια, Ειδικευμένη Παθολογικής – Χειρουργικής – Νοσηλευτικής Ψυχικής Υγείας, MSc, Νευρολογική Κλινική Γ.Ν.Α.: «Ο Ευαγγελισμός»

Κωνσταντίνα Στρεμπέλια

Νοσηλεύτρια, MSc(c), Νευρολογική Κλινική Γ.Ν.Α. «Ο Ευαγγελισμός»: «Η Επίδραση των Μη Κινητικών Συμπτωμάτων της νόσου του Parkinson στην Ποιότητα Ζωής»

Η Νόσος Parkinson (NP) είναι μία συχνή χρόνια προοδευτικά εξελισσόμενη εκφυλιστική νόσος του Κεντρικού Νευρικού Συστήματος που σχετίζεται άμεσα με την ηλικία¹. Συγκεκριμένα στα 65 ηλικιακά έτη φαίνεται πως το 3% του πληθυσμού εμφανίζει NP, ενώ από τα 80 έτη και άνω το ποσοστό ανέρχεται στο 5%². Εκτιμάται πως μέχρι το 2030, ο επιπολασμός θα έχει ραγδαία αύξηση πάνω από 30%³, ενώ μέχρι το 2040 προβλέπεται πως θα νοσούν πάνω από 12,9 εκατομμύρια άτομα παγκοσμίως⁴. Στην Ευρώπη ο επιπολασμός είναι μεγαλύτερος συγκριτικά από άλλες χώρες όπως είναι η Αφρική, η Ασία και η Μέση Ανατολή⁵. Σύμφωνα με μία μελέτη του 2000 στη Νότια Ευρώπη ο επιπολασμός βρισκόταν στο 6,4%⁶, ενώ στην Ελλάδα σε μελέτη που πραγματοποιήθηκε το 2014 ο αριθμός αυτός ανέρχεται στο 18,2%⁷. Μετά τη νόσο του Alzheimer (NA), η νόσος Parkinson είναι η δεύτερη σε συχνότητα νευροεκφυλιστική ασθένεια⁸ αλλά η ταχύτερα ανάπτυξης της ξεπερνά τη ΝΑ9. Τα βασικά χαρακτηριστικά της είναι ο τρόμος, η βραδυκινησία και η δυσκαμψία που αναφέρονται ως κινητικές διαταραχές ενώ και οι μη κινητικές διαταραχές της νόσου είναι εξίσου σημαντικές¹.

Συμπτώματα: Τα κινητικά συμπτώματα (ΚΣ) των ασθενών με νόσο Parkinson είναι ο τρόμος (ηρεμίας, μονόπλευρος στα χέρια ή και στο κεφάλι¹⁰), η βραδυκινησία (βραδύτητα βάδισης και κίνησης¹⁰) και η δυσκαμψία (αυξημένη αντίσταση κατά την παθητική κίνηση ενός άκρου/κεφαλής/φωνής¹⁰). Αυτές είναι οι κύριες εκδηλώσεις της νόσου, όπου διαγιγνώσκονται και γίνεται η έναρξη της θεραπείας μέχρι που λαμβάνουν θέση σε μεγάλο βαθμό τα μη κινητικά συμπτώματα (ΜΚΣ) της νόσου^{11,12}. Ενώ τα κινητικά συμπτώματα επιδέχονται θεραπείας, τα ΜΚΣ αναφέρονται συχνά από τους ασθενείς ως ενοχλητικά συμπτώματα, διότι δεν ανταποκρίνονται στις θεραπείες της NP^{12,13} και έχουν μεγαλύτερο αντίκτυπο στην ποιότητα της

ζωής των ασθενών ακόμα και σε πρώιμο στάδιο¹⁴. Τα κυριότερα συμπτώματα των ΜΚΣ είναι οι γνωστικές και ψυχιατρικές διαταραχές, κατάθλιψη, αγχώδης διαταραχή¹⁵, η δυσλειτουργία της όσφρησης, ο πόνος, η κόπωση, η διαταραχή ύπνου και η διαταραχή του αυτόνομου νευρικού συστήματος¹⁴, με την τελευταία να δημιουργεί αρκετά προβλήματα στους ασθενείς λόγω της ακράτειας ούρων, της δυσκοιλιότητας, ακόμα και της ορθοστατικής υπότασης, καθώς αντιμετωπίζονται δύσκολα. Όσον αφορά τις γνωστικές διαταραχές, με την εξέλιξη της νόσου, το 83% των ασθενών εμφανίζουν άνοια¹⁶. Όσο εξελίσσεται με την πάροδο του χρόνου η νόσος, τόσο πιο σοβαρά γίνονται τα κινητικά και μη, συμπτώματα¹⁷ και επιδεινώνονται διότι εν καιρώ μπορούν να γίνουν ανθεκτικά στα θεραπευτικά σχήματα. Λόγου χάρι η αστάθεια και το πάγωμα βάδισης οδηγούν σε κατάγματα και πτώσεις ενώ οι γνωστικές και ψυχιατρικές διαταραχές οδηγούν σε άνοια και ψευδαισθήσεις¹⁴. Επομένως τα συμπτώματα αυτά συντελούν στην κακή ποιότητα ζωής και στην αναπηρία, σε τέτοιο βαθμό που χρήζουν νοσηλεία σε οίκο ευγηρίας¹⁸.

Διάγνωση: Τα βασικά κριτήρια για την διάγνωση της νόσου Parkinson ήταν τρία βασικά κινητικά συμπτώματα: Τρόμος, βραδυκινησία και δυσκαμψία, ενώ η αστάθεια προστέθηκε αργότερα ως τέταρτο κριτήριο¹⁹. Τα κριτήρια αυτά αναθεωρήθηκαν. Η βραδυκινησία ως κύριο χαρακτηριστικό έπρεπε να συνυπάρχει σε συνδυασμό με τρόμο, δυσκαμψία ή και τα δύο²⁰. Τα νέα κριτήρια διάγνωσης της NP περιλαμβάνουν κινητικές και μη κινητικές πτυχές της νόσου, με κριτήρια εισόδου όπως η επιρροή της ντοπαμινεργικής θεραπείας, η δυσκινησία λόγω χρήσης λεβοντόπα, το θετικό αποτέλεσμα των δοκιμασιών στη καρδιακή συμπαθητική απονεύρωση ή η απώλεια της όσφρησης και ο ασύμμετρος τρόμος ηρεμίας. Ως κριτήρια αποκλεισμού λαμβάνονται η υπερπυρινική παράλυση του βλέμματος, οι

ανωμαλίες στη λειτουργία της παρεγκεφαλίδας, οι γνωστικές μεταβολές, η μη ανταπόκριση αγωγής με χρήση λεβοντόπα, η χρήση αντιχολινεργικής αγωγής, η απραξία, η αργή εξέλιξη της νόσου και η φυσιολογική απεικόνιση της DaTscan (Dopamine Transporter Imaging)¹. Δεν υπάρχουν αρκετά διαγνωστικά εργαλεία για την επιβεβαίωση της νόσου ωστόσο οι επαγγελματίες υγείας πρέπει να έχουν πλήρη γνώση για την κλινική εικόνα των εκδηλώσεων της ΝΡ ώστε να μπορούν να κάνουν διαφοροδιάγνωση από άλλες εκφυλιστικές ασθένειες¹⁰.

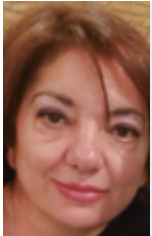
Ποιότητα ζωής: Η ποιότητα ζωής που σχετίζεται με την υγεία είναι μία έκβαση υποκειμενική αλλά και περιεκτική που συνδέεται άρρηκτα με την διαχείριση διάφορων παθήσεων όπως η ΝΡ και μπορεί να κατευθύνει τον επαγγελματία υγείας στην εκλογή της κατάλληλης θεραπείας. Οι χρόνιες παθήσεις όπως είναι η νόσος αυτή, έχουν μεγάλη επιρροή στη ζωή των ανθρώπων σε όλους τους τομείς²¹. Τα μη κινητικά συμπτώματα επηρεάζουν αρκετά τα άτομα που νοσούν όμως συχνά οι επαγγελματίες υγείας τα παραβλέπουν καθώς εστιάζουν την προσοχή τους στα κινητικά συμπτώματα της νόσου. Η καθημερινή χρήση εργαλείων διάγνωσης με συνεχείς αξιολογήσεις μπορούν να βοηθήσουν στην έγκαιρη αναγνώριση των συμπτωμάτων, ώστε αυτά με κατάλληλες διαχειρίσεις να βελτιώσουν την ποιότητα ζωής των ασθενών²². Σύμφωνα με μία πρόσφατη μελέτη του 2019, η κλίμακα του Parkinson's Disease Composite Scale (PDCS) της Ευρώπης είναι γρήγορη και αξιόπιστη που καλύπτει διάφορες πτυχές της ΝΡ δίνοντας προσοχή στα ΚΣ αλλά και στα ΜΚΣ, με στόχο την κατανόηση και αξιολόγηση των συμπτωμάτων των ατόμων που νοσούν²³. Μια δεύτερη μελέτη βασισμένη στην ίδια κλίμακα αναφέρει πως η χρησιμότητα της αποτελεί μία έγκυρη και σφαιρική αξιολόγηση των συμπτωμάτων της ΝΡ συγκριτικά με άλλες κλίμακες αξιολόγησης²⁴.

Συμπεράσματα: Με τον αυξανόμενο επιπολασμό της νόσου Parkinson και με τα λίγα διαγνωστικά μέσα που υπάρχουν διαθέσιμα, η αναγνώριση των μη κινητικών συμπτωμάτων κινείται με βραδύτητα καθώς δίνουμε βάση στα κινητικά συμπτώματα της νόσου, ενώ η ποιότητα ζωής επηρεάζεται άμεσα και από τα ΜΚΣ ακόμα και από τα πρώιμα στάδια της νόσου. Μεγάλη βαρύτητα έχει η έγκαιρη αναγνώριση και αξιολόγηση των συμπτωμάτων της ΝΡ ώστε να διατηρήσουμε ή να βελτιώσουμε την ποιότητα ζωής των ασθενών. Με την αρωγή των κατάλληλων και έγκυρων μέσων αξιολόγησης, οφείλουμε να παρέχουμε ως επαγγελματίες υγείας τον βέλτιστο σχεδιασμό φροντίδας των ασθενών με ΝΡ, με στόχο την ανακούφιση των συμπτωμάτων τους.

Βιβλιογραφία:

1. Tysnes OB, Storstein, A. Epidemiology of Parkinson's disease. *Journal of Neural Transmission*, 2017; 124(8), 901-905 doi:10.1007/s00702-017-1686-y
2. Dexter DT, Jenner P. Parkinson disease: from pathology to molecular disease mechanisms. *Free Radic Biol Med*. 2013; 62:132-144 doi:10.1016/j.freeradbiomed.2013.01.018
3. Chen RC, Chang SF, Su CL, Chen TH, Yen MF, Wu HM, et al. Prevalence, incidence, and mortality of PD: A door-to-door survey in Ilan County, Taiwan. *Neurology*. 2001; 57(9):1679-1686. <https://doi.org/10.1212/WNL.57.9.1679>
4. Dorsey, E. R., & Bloem, B. R. The Parkinson Pandemic-A Call to Action. *JAMA Neurology*, 2018; 75(1), 9-10 doi:10.1001/jamaneuro.2017.3299
5. Von Campenhausen S, Bornschein B, Wick R, et al. Prevalence and incidence of Parkinson's disease in Europe. *Eur Neuropsychopharmacol* 2005; 15: 473-490
6. A. Lobo, L.J. Launer, L. Fratiglioni, K. Andersen, A. Di Carlo, M.M. Breteler, et al. Prevalence of dementia and major subtypes in Europe: a collaborative study of population-based cohorts. *Neurologic diseases in the elderly research group. Neurology*.2000; 54 (11 Suppl. 5), pp. S4-S9
7. Konitsiotis, S., Bostantjopoulou, S., Chondrogorgi, M., Katsarou, Z., Tagaris, G., Mavromatis, I., et al. Clinical characteristics of Parkinson's disease patients in Greece: A multicenter, nation-wide, cross-sectional study. *Journal of the Neurological Sciences*. 2014; 343(1-2): 36-4. doi:10.1016/j.jns.2014.05.003
8. Kalia LV, Lang AE. Parkinson's disease. *Lancet*. 2015; 386(9996):896-912 [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(14\)61393-3](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(14)61393-3)
9. Global Burden of Disease Neurological Collaboration. Global, regional, and national burden of neurological disorders during 1990-2015: A systematic analysis for the global burden of disease study 2015. *Lancet Neurol*. 2017;16(11):877-897 DOI: 10.1016/S1474-4422(17)30299-5
10. Jankovic J. Parkinson's disease: clinical features and diagnosis *Journal of Neurology, Neurosurgery & Psychiatry* 2008;79:368-376 doi:10.1136/jnnp.2007.131045
11. Chaudhuri KR, Healy D, Schapira AHV. The non motor symptoms of PD disease. *Diagnosis and management. Lancet Neurol*. 2006; 5(3):235-245 DOI: 10.1016/S1474-4422(06)70373-8
12. Todorova A, Jenner P, Chaudhuri KR, Non-motor Parkinson's: integral to motor Parkinson's, yet often neglected *Practical Neurol*. 2014; 14(5): 310-322 DOI: 10.1136/practneurol-2013-000741
13. Uebelacker LA, Epstein-Lubow G, Lewis T, Broughton MK, Friedman JH. A survey of Parkinson's disease patients: most bothersome symptoms and coping preferences. *J. Parkinsons Dis*. 2014; 4(4): 717-723 doi: 10.3233/JPD-140446
14. Martinez-Martin P, Rodriguez-Blazquez C, Kurtis MM, Chaudhuri KR, NMSS Validation Group. The impact of non-motor symptoms on health-related quality of life of patients with Parkinson's disease. *Mov Disord*. 2011;26(3):399-406. <https://doi.org/10.1002/mds.23462>
15. Seppi K, Chaudhuri KR, Coelho M, Fox SH, Katzenschlager R, Perez Lloret S, et al. Update on treatments for nonmotor symptoms of Parkinson's disease-an evidence-based medicine review. *Mov. Disord*. 2019;34(2):180-198. doi: 10.1002/mds.27602
16. Iranzo A, Tolosa E, Gelpi E, Molinuevo JL, Valldeoriola F, Serradell M, et al. Neurodegenerative disease status and post-mortem pathology in idiopathic rapid-eye-movement sleep behaviour disorder: An observational cohort study. *Lancet Neurol*. 2013;12(5):443-453. [https://doi.org/10.1016/S1474-4422\(13\)70056-5](https://doi.org/10.1016/S1474-4422(13)70056-5)
17. Jankovic J, McDermott M, Carter J, Gauthier S, Goetz C, Golbe L, et al. Variable expression of Parkinson's disease: A base-line analysis of the DATATOP cohort. *The Parkinson Study Group. Neurology*. 1990;40(10):1529-1534. <https://doi.org/10.1212/WNL.40.10.1529>
18. Noyce AJ, Bestwick JP, Silveira-Moriyama L, Hawkes CH, Giovannoni G, Lees AJ, et al. Meta-analysis of early nonmotor features and risk factors for Parkinson disease. *Ann Neurol*. 2012;72(6):893-901. <https://doi.org/10.1002/ana.23687>
19. Gelb DJ, Oliver E, Gilman S. Diagnostic criteria for Parkinson disease. *Arch Neurol*. 1999; 56(1):33-39. doi: 10.1001/archneur.56.1.33.
20. Postuma RB, Berg D, Stern M, Poewe W, Olanow CW, Oertel W, et al. MDS clinical diagnostic criteria for Parkinson's disease. *Mov Disord*. 2015a; 30(12):1591-1601. doi:10.1002/mds.26424
21. Martinez-Martin, P. What is quality of life and how do we measure it? Relevance to Parkinson's disease and movement disorders. *Movement Disorders*, 2016; 32(3): 382-392. doi:10.1002/mds.26885
22. Shulman, L, Taback R, Rabinstein A, Weiner W. Non-recognition of depression and other non-motor symptoms in Parkinson's disease. *Parkinsonism & Related Disorders*,2002; 8(3):193-197. doi:10.1016/s1353-8020(01)00015-3
23. Martinez-Martin P, Radicati FG, Rodriguez Blazquez C, Wetmore J, Kovacs N, Chaudhuri KR. Extensive validation study of the Parkinson's Disease Composite Scale. *European Journal of Neurology*. 2019;26(10):1281-1288. doi:10.1111/ene.13976
24. Balestrino R, Hurtado-Gonzalez CA, Stocchi F. et al. Applications of the European Parkinson's Disease Association sponsored Parkinson's Disease Composite Scale (PDCS). *npj Parkinsons Dis*.2019; 5(26) doi.org/10.1038/s41531-019-0097-1

Παγκόσμια Ημέρα για την Ασφάλεια & Υγεία στην Εργασία 2023

Αλεξάνδρα Κουπίδου

Προϊσταμένη Νοσηλεύτρια, MSc, Πνευμονολογική Κλινική Γ.Ν.Ε. «ΘΡΙΑΣΙΟ»: «Υγιεινή και Ασφάλεια της Εργασίας σε Μονάδες Παροχής Υγείας ο Ρόλος του Νοσηλευτή»

Η Παγκόσμια Ημέρα Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας γιορτάζεται κάθε χρόνο στις 28 Απριλίου. Η συγκεκριμένη ημερομηνία ορίστηκε από τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας (ILO) το 2003 με «στόχο την προώθηση, σε παγκόσμιο επίπεδο, της πρόληψης των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών».

Σύμφωνα με το Διεθνές Γραφείο Εργασίας (ILO) Υγιεινής της Εργασίας η Επαγγελματική Υγεία είναι: «Η πρόσπιση και προαγωγή στον υψηλότερο βαθμό της φυσικής, πνευματικής και κοινωνικής ευεξίας των εργαζομένων σε όλα τα επαγγέλματα»

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (WHO) : « Η Υγιεινή της Εργασίας στοχεύει στη διατήρηση της εργασιακής ικανότητας των εργαζομένων, στη βελτίωση του εργασιακού περιβάλλοντος, ώστε να είναι συμβατό με τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας και στην ανάπτυξη της οργάνωσης και της κουλτούρας της εργασίας στην κατεύθυνση της υγιεινής και της ασφάλειας».

Νοσοκομειακό περιβάλλον: Ο λόγος ύπαρξης των νοσηλευτικών ιδρυμάτων είναι η παροχή ιατρικής, φαρμακευτικής και νοσηλευτικής φροντίδας, η οποία είναι συνεχής και απρόσκοπτη. Παρόλα αυτά είναι σημαντικό η υγιεινή και ασφάλεια μέσα σε αυτά να διατηρείται σε υψηλά επίπεδα, τόσο για τους ασθενείς, επισκέπτες όσο και για τους ίδιους τους εργαζόμενους. Το δικαίωμα στην υγεία και την ασφάλεια κατά την ώρα εργασίας, αποτελεί ένα από τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα καθώς το μεγαλύτερο ποσοστό του παγκόσμιου πληθυσμού (58%) δαπανά το ένα τρίτο της ενήλικης ζωής τους στην εργασία του (WHO, 1994).

Το νοσοκομειακό περιβάλλον είναι ιδιόμορφο και κρύβει πολλούς επαγγελματικούς κινδύνους, στους οποίους οι επαγγελματίες υγείας εκτίθενται καθημερινά κατά τη διάρκεια της εργασίας τους. Ειδικότερα στα νοσοκομεία το θέμα της υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας αποκτά μεγάλη σημασία, λόγω των ποικίλων επαγγελματικών κινδύνων που υπάρχουν σ' αυτά και των πολυάριθμων εργαζομένων. Συγκεκριμένα αποτελεί ένα χώρο εργασίας, στον οποίο οι εργαζόμενοι εκτίθενται καθημερινά σε βιολογικούς, χημικούς, φυσικούς, εργονομικούς και ψυχοκοινωνικούς κινδύνους. Αποτελούν εξαιρετικά πολύπλοκους οργανισμούς με ποικιλία δραστηριοτήτων από ένα σημαντικό αριθμό εργαζομένων, οι οποίοι εμφανίζουν μεγάλη ανομοιογένεια όσον αφορά τις αρμοδιότητες, ικανότητες, πεδίο δράσης, επίπεδο των γνώσεων /εμπειρίας και εκπαιδευτικής βαθμίδα τους.

Τι ισχύει στα Ελληνικά Νοσοκομεία: Στις μονάδες παροχής υγείας οι υποχρεώσεις τους για την υγιεινή και ασφάλεια τέθηκαν με την υπουργική απόφαση 88555/3293/1988(που κυρώθηκε με το νόμο 1836/89) και το πάγιο διάταγμα 157/92, καθώς επεκτάθηκε η ισχύς του νόμου 1568/85 και στα δημόσια νοσοκομεία. Στη συνέχεια άλλες νομοθετικές ρυθμίσεις όπως(νόμοι που αφορούν την προστασία των εργαζομένων από

τους προαναφερόμενους επαγγελματικούς κινδύνους «φυσικούς, χημικούς, βιολογικούς, ιονίζουσα ακτινοβολία, χρήση ατομικών μέτρων προστασίας συμπληρώνουν το αρχικό νομοθετικό πλαίσιο.

Οι κυριότερες υποχρεώσεις με βάση το θεσμικό πλαίσιο είναι:

Υποχρεώσεις εργοδοτών:

- Η υποχρέωση παροχής υπηρεσιών προστασίας και πρόληψης (ιατρός εργασίας, τεχνικός ασφάλειας, εξωτερικές υπηρεσίες προστασίας και πρόληψης, επιτροπές ενδονοσοκομειακών λοιμώξεων).
- Η υποχρέωση ύπαρξης γραπτής εκτίμησης κινδύνων στο χώρο εργασίας και καθορισμό αναγκαίων μέτρων προστασίας.
- Η υποχρέωση για ενημέρωση, εκπαίδευση και υποκίνηση των εργαζομένων.
- Η υποχρέωση διαβούλευσης του εργαζομένου και η προτροπή του για συμμετοχή σε θέματα που αφορούν την υγιεινή και ασφάλεια.
- Η υποχρέωση του εκάστοτε νοσοκομείου για δήλωση των εργατικών ατυχημάτων εντός 24ωρών στην επιθεώρηση εργασίας και στους ασφαλιστικούς φορείς.
- Η υποχρέωση να λαμβάνει όλα τα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα και έκτακτα μέτρα εάν χρειαστεί προκειμένου να διασφαλιστεί η υγεία και η ασφάλεια των εργαζομένων. Η παρακολούθηση της κατάστασης της υγείας των εργαζομένων με κλινικό και εργαστηριακό έλεγχο και η συγκέντρωση των αποτελεσμάτων σε αρχείο είναι ένας τρόπος ελέγχου της υπάρχουσας κατάστασης ο οποίος ταυτόχρονα επιτρέπει τη λήψη διορθωτικής επέμβασης.

Υποχρεώσεις εργαζομένων:

Οι εργαζόμενοι στο νοσοκομείο όπως αναφέρεται στο άρθρο 32 του Ν 1568/85, να συμμορφώνονται με τους κανονισμούς ασφαλείας και να τηρούν τα μέτρα προστασίας (ατομικά και γενικά), να παρακολουθούν σεμινάρια σχετικά με θέματα υγιεινής και ασφάλειας προκειμένου να διασφαλίζουν την προσωπική τους υγεία και ασφάλεια αλλά και άλλων ατόμων (ασθενών και συνεργατών).Σύμφωνα με τον ίδιο νόμο έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν ενεργά σε Επιτροπές Υγιεινής και Ασφάλειας και να ζητούν προληπτικό έλεγχο της κατάστασης της υγείας του όταν θεωρούν ότι αυτή βρίσκεται σε κίνδυνο. Η επιθεώρηση εργασίας οφείλει να διενεργεί τακτικούς και έκτακτους ελέγχους.

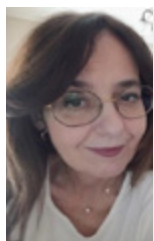
Ο ρόλος του Νοσηλευτή:

Μεταξύ των μελών της διεπιστημονικής ομάδας των εργαζομένων, που ορίζονται ως αρμόδιοι για τον σχεδιασμό και την παροχή υπηρεσιών υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας συμπεριλαμβάνεται και ο νοσηλευτής επαγγελματικής υγείας. Στη χώρα μας, οι νοσηλευτές εκπαιδεύονται σε θέματα Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο. Ο Νοσηλευτής επαγγελματικής υγείας βρίσκεται την

πρώτη γραμμή επαφής με τους εργαζόμενους, συνεργάζεται αρμονικά με τον Ιατρό Εργασίας ενός οργανισμού ή μιας επιχείρησης, προγραμματίζοντας από κοινού επισκέψεις στους εργαζόμενους οι οποίοι χρειάζονται ιατρικό έλεγχο και συστάσεις. Μέσα στα καθήκοντά τους είναι η συμβολή στην προστασία της σωματικής και ψυχικής υγείας, η άσκηση συμβουλευτικού και εκπαιδευτικού ρόλου σε θέματα υγείας των εργαζομένων.

Επιπροσθέτως βοηθά στον προσδιορισμό πραγματικών και δυνητικών κινδύνων στο εργασιακό περιβάλλον, συμβάλλοντας στο σχεδιασμό των κατάλληλων μέτρων για την πρόληψη πιθανών τραυματισμών μέσα από εκπαιδευτικά προγράμματα στους χώρους εργασίας. Στα χρόνια της πανδημίας COVID - 19 διαπιστώθηκε πόσο κεραία είναι η συμβολή των νοσηλευτών επαγγελματικής υγείας στους οργανισμούς /επιχειρήσεις.

Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Εμβολιασμών 2023

Δήμητρα Σύκα

Νοσηλεύτρια, MSc, Κ.Υ. Καλαμάτας: «Εμβόλια - Πολύτιμα εργαλεία για την πρόληψη λοιμωδών νοσημάτων»

Ο εμβολιασμός αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα επιτεύγματα για την προστασία και προάσπιση της δημόσιας υγείας και το κατεξοχήν μέτρο πρωτογενούς πρόληψης στην εξάλειψη των μεταδοτικών νοσημάτων¹. Η ανοσοποίηση σώζει εκατομμύρια ζωές και αναγνωρίζεται ευρέως ως μία από τις πιο επιτυχημένες και οικονομικά αποδοτικές επεμβάσεις στον τομέα της υγείας. Δύο χρόνια μετά την εμφάνιση της πανδημίας της COVID-19, τα οφέλη αναδεικνύονται ιδιαίτερα σημαντικά, καθώς ο εμβολιασμός συνέβαλε στην ελαχιστοποίηση των μέτρων κοινωνικής αποστασιοποίησης και των επιπτώσεών τους στην κοινωνική και οικονομική ζωή. Η Παγκόσμια Εβδομάδα Ανοσοποίησης, η οποία έχει καθιερωθεί να γιορτάζεται κάθε χρόνο την τελευταία εβδομάδα του Απριλίου με πρωτοβουλία του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (Π.Ο.Υ.), στοχεύει στο να τονίσει τη συλλογική δράση που απαιτείται για να διασφαλιστεί η μακροβιότητα και η βελτίωση της ποιότητας ζωής του πληθυσμού.

Χάρη στην ανακάλυψη των εμβολίων και την ευρεία εφαρμογή των εμβολιαστικών προγραμμάτων μειώθηκαν και εξαλείφθηκαν μία σειρά από θανατηφόρα μολυσματικά νοσήματα, όπως διφθερίτιδα, πολιομυελίτιδα, ερυθρά, μηνιγγίτιδα. Σύμφωνα με τον Π.Ο.Υ., εκτιμάται ότι κάθε χρόνο 2-3 εκατομμύρια θάνατοι, ανά την υφήλιο, προλαμβάνονται μέσω του εμβολιασμού και 750.000 παιδιά σώζονται από αναπηρία^{2,3}. Είναι χαρακτηριστικό ότι, στην Αμερική, το 1988, τα καταγεγραμμένα κρούσματα ανεμοβλογιάς ανέρχονταν στα 30.000, ενώ το 2014 τα κρούσματα εξαλείφθηκαν πλήρως. Αντίστοιχα, ο αριθμός των κρουσμάτων πολιομυελίτιδας το 1988, σε παγκόσμιο επίπεδο, ανερχόταν στα 350.000 ενώ το 2014 καταγράφηκαν μόλις 360 κρούσματα^{4,5}.

Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των εμβολίων προσδιορίζουν την ζήτηση και κατανάλωσή τους, απευθύνονται σε υγιή πληθυσμό, έχουν συγκεκριμένο δοσολογικό σχήμα και αφορούν συγκεκριμένες ηλικιακές ομάδες, ανάλογα με τις συστάσεις του Εθνικού Προγράμματος Εμβολιασμών. Ο μαζικός εμβολιασμός, παρέχει πολλαπλά οφέλη και για τους ασθενείς με χρόνιες παθήσεις, όπως για παράδειγμα, ο εμβολιασμός έναντι της εποχικής γρίπης μειώνει, κατά 50%, την εκδήλωση καρδιακών προσβολών, κατά 28% τον αριθμό των θανάτων σε διαβητικούς ασθενείς, και κατά 24% τον κίνδυνο εκδήλωσης εγκεφαλικού επεισοδίου σε ασθενείς με αναπνευστικά

νοσήματα⁶. Επιπρόσθετα, ο εμβολιασμός βοηθά στην καταπολέμηση της μικροβιακής αντοχής, καθώς μειώνει δραστικά τη χρήση αντιβιοτικών, όπως στην περίπτωση της χρήσης του εμβολίου έναντι της πνευμονιοκκικής νόσου. Μέσω της «ανοσίας κοινότητας», τα οφέλη επεκτείνονται στο σύνολο του πληθυσμού, καθώς περιορίζεται η μετάδοση των νοσημάτων και προστατεύονται ακόμα και άτομα που δεν έχουν ή δεν μπορούν να εμβολιαστούν, όπως για παράδειγμα εγκυμονούσες, ανοσοκατασταλαμένα άτομα, νεογνά. Συγκεκριμένα, με την υψηλή εμβολιαστική κάλυψη, όλων των ηλικιακών ομάδων, παρέχεται έμμεση προστασία στο μη εμβολιασμένο πληθυσμό λόγω «χαμηλότερης κυκλοφορίας» των παθογόνων εν μέσω υγιών ατόμων. Η σημαντικότητα της υψηλής εμβολιαστικής κάλυψης αναδεικνύεται ακόμα περισσότερο, αν ληφθεί υπ' όψη, η αυξημένη διασυνοριακή μετακίνηση των πληθυσμών και, μέσω αυτής, η σημαντική διευκόλυνση διασποράς παθογόνων και θανατηφόρων λοιμογόνων παραγόντων, σε παγκόσμιο πλέον επίπεδο.

Η υλοποίηση των εμβολιαστικών προγραμμάτων έχει χαρακτηριστεί ως επένδυση στο σύστημα υγείας και τον πληθυσμό, καθώς το όφελος της εφαρμογής του εμβολιαστικού προγράμματος υπερτερεί κατά πολύ του κόστους⁷. Η χώρα μας διαθέτει ένα από τα πλέον σύγχρονα Εμβολιαστικά Προγράμματα, ωστόσο, οι νέες προκλήσεις, υποδηλώνουν την ανάγκη λήψης μέτρων με στόχο την ευρεία εφαρμογή του εμβολιαστικού προγράμματος. Ενδεικτικά προτείνονται κάποιοι άξονες που θα μπορούσαν να αποτελέσουν κοινό πεδίο δράσης της Πολιτείας. Αρχικά, ενημέρωση κοινού και των επαγγελματιών υγείας, ανά τακτά χρονικά διαστήματα, για την αξία και τα οφέλη του εμβολιασμού, ώστε να ενδυναμώνεται η εμπιστοσύνη του πληθυσμού γύρω από τα εμβόλια και την πρόληψη δημιουργώντας αναχώματα στα όποια μηνύματα ενδοιασμού μπορεί να εμφανίζονται κατά καιρούς. Η εμφάνιση του αντιεμβολιαστικού κινήματος είναι σχετικά πρόσφατη στη χώρα μας, λόγω ζητημάτων σχετικών με την ασφάλεια και αποτελεσματικότητα των εμβολίων, δημιουργώντας διστακτικότητα στον πληθυσμό ως προς την ωφελιμότητα των εμβολίων. Είναι εμφανής, η ανάγκη δράσεων με στόχο την ενημέρωση και εκπαίδευση του πληθυσμού στις αξίες της πρόληψης και του εμβολιασμού. Βασική συνιστώσα, αποτελεί η κοινή στάση των επαγγελματιών υγείας και η συνεχής ενθάρρυνση του πληθυσμού στην συμμόρφωση των συστάσεων του Εθνικού Προγράμματος Εμβολιασμού. Παράλληλα, άμεση προτεραιότητα, θα πρέπει να δοθεί, στην ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου

συστήματος καταγραφής εμβολιαστικής κάλυψης, το οποίο θα επιτρέψει στις Αρχές Υγείας, τον προσδιορισμό προτεραιοτήτων και θα παρέχει στοιχεία για την αποτίμηση του οφέλους του εμβολιαστικού προγράμματος.

Ο έλεγχος των λοιμωδών νοσημάτων, συμβάλει στην ανάπτυξη των κοινωνιών, εξοικονομεί πόρους από τη μείωση των νοσηλείων που οφείλονται στα νοσήματα και αυξάνει την παραγωγικότητα. Η έλλειψη συμμόρφωσης στις συστάσεις του Εθνικού Προγράμματος Εμβολιασμών, οδηγεί στην εκδήλωση επιδημικών εξάρσεων (π.χ. ιλαρά) και ενέχει κινδύνους εμφάνισης πανδημιών οι οποίες ενδέχεται να έχουν σημαντικές υγειονομικές και οικονομικές επιπτώσεις.

Η ανθρωπότητα έχει κατανοήσει την σημασία της πρόληψης από αρχαιότατων χρόνων και αδιαμφισβήτητα δεν υπάρχει πιο σίγουρος και απόλυτος τρόπος πρόληψης μιας ασθένειας από την προγενέστερη ανοσοποίηση του οργανισμού σε αυτήν. Η επέκταση της πρόσβασης στην ανοσοποίηση είναι ζωτικής σημασίας για την επίτευξη των στόχων της βιώσιμης ανάπτυξης. Η συστηματική τακτική ανοσοποίησης είναι ένα δομικό στοιχείο της ισχυρής πρωτοβάθμιας περίθαλψης και της καθολικής υγειονομικής κάλυψης, παρέχει ένα σημείο επαφής για την υγειονομική περίθαλψη και προσφέρει σε κάθε άνθρωπο την ευκαιρία για μια υγιή ζωή από το ξεκίνημά της. Για να αποκτήσει όμως η ανθρωπότητα προβάδισμα στην εξάλειψη και άλλων επικίνδυνων, θανατηφόρων νόσων σίγουρα απαιτείται κατανόηση των οφελών του εμβολιασμού και μαζική εφαρμογή του από όλα τα κράτη διεθνώς. Εναπόκειται, πέρα από τους κρατικούς φορείς, σίγουρα και σε εμάς, ως επαγγελματίες υγείας αλλά και ως απλοί πολίτες, με την στάση που

επιδεικνύουμε, η πραγματοποίηση αυτού του σπουδαίου πανανθρώπινου σκοπού.

Βιβλιογραφία:

1. Centers for Disease Control and Prevention, «Ten great public health achievements-United States, 1900-1999», *MMWR*. 1999; 48(12): 241-243
2. ΚΕΕΛΠΝΟ, Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Εμβολιασμών, «Εμβολιασμός στην Ευρώπη και στην Ελλάδα», <http://www.keelpno.gr/elgr/e%CF%85%CF%81%CF%89%CF%80%CE%B5%CE%B2%CE%B4%CE%BF%CE%BC%CE%AC%CE%B4%CE%B1%CE%B5%CE%BC%CE%B2%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CE%B1%CF%83%CE%BC%CE%BF%CF%8D.aspx>. Accessed 20-4-2017
3. WHO: http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/63043/1/WHO_GPV_PR_96.01.pdf, Accessed 11/8/17
4. CDC Weekly: «Benefits from Immunization During the Vaccines for Children Program Era — United States, 1994–2013», *April 25, 2014 / 63(16):352-355* <https://www.cdc.gov/mmwr/preview/mmwrhtml/mm6316a4.html>
5. WHO: «Global Vaccine Action Plan 2011-2020», http://www.who.int/immunization/global_vaccine_action_plan/GVAP_doc_2011_2020/en/
6. WHO: «Influenza vaccines, WHO position paper», *Weekly Epidemiol Rec 2005:33:279-287*
7. WHO (2016): «Why is vaccination important in preventing antimicrobial resistance?», <http://www.who.int/features/qa/vaccination-antibiotic-resistance/en/>, accessed 19.01.2018

Αιτήματα για αμοιβαίες μετατάξεις Νοσηλευτών (Απρίλιος 2023)

Τ.Ε. Νοσηλεύτρια από το Γενικό Νοσοκομείο Κοζάνης «**ΜΑΜΑΤΣΕΙΟ**»,
ζητά αμοιβαία μετάθεση για τα Νοσοκομεία ή τα Κέντρα Υγείας των Ιωαννίνων.
Τηλέφωνο επικοινωνίας: 6943704606.

Τ.Ε. Νοσηλευτής από το Γενικό Νοσοκομείο Σύρου «**ΒΑΡΔΑΚΕΙΟ & ΠΡΩΙΟ**»,
ζητά αμοιβαία μετάθεση, σε Νοσοκομεία της Αθήνας και του Πειραιά.
Τηλέφωνα επικοινωνίας: 6945044154 & 6949545901.

**Ο Πρόεδρος και το Διοικητικό Συμβούλιο
 4^{ου} Περιφερειακού Τμήματος της Ε.Ν.Ε., σας
 εύχονται ΚΑΛΟ ΠΑΣΧΑ με υγεία και αγάπη!**

16^ο

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΕΝΕ

ΕΝΩΣΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

www.enne2023.gr

Καλαμάτα

17-20 Μαΐου 2023

«Επαγγελματικές και Επιστημονικές προοπτικές στο χώρο της υγείας»

- Θέσεις Εργασίας
- Μεταπτυχιακά Προγράμματα
- Σεμινάρια Επαγγελματικού και Επιστημονικού Προσανατολισμού
- Σεμινάρια Διαχείρισης Ανθρώπινων Πόρων
- Σεμινάρια Διοίκησης Υπηρεσιών Υγείας

Διοργάνωση - Γραμματεία:

Συνδιοργάνωση:

Ξενοδοχείο:

Έγκριση:

Υπό την Αιγίδα:

